

Europeiska unionens officiella tidning

C 84

Svensk utgåva

Meddelanden och upplysningar

femtiosjätte årgången

22 mars 2013

Informationsnummer

Innehållsförteckning

Sida

IV Upplysningar

UPPLYSNINGAR FRÅN MEDLEMSSTATERNA

2013/C 84/01	Meddelande från kommissionen i enlighet med artikel 4.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/22/EG om förbudsföreläggande för att skydda konsumenternas intressen, som kodifierar direktiv 98/27/EG, när det gäller de inrättningar som får väcka talan enligt artikel 2 i direktivet ⁽¹⁾ 1	1
2013/C 84/02	Medlemsstaternas uppgifter om statligt stöd som beviljats enligt kommissionens förordning (EG) nr 1857/2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på statligt stöd till små och medelstora företag som är verksamma inom produktion av jordbruksprodukter och om ändring av förordning (EG) nr 70/2001 46	46
2013/C 84/03	Uppgifter från medlemsstaterna om statligt stöd som beviljats enligt kommissionens förordning (EG) nr 800/2008 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den gemensamma marknaden enligt artiklarna 87 och 88 i fördraget (allmän gruppundantagsförordning) ⁽¹⁾ 48	48
2013/C 84/04	Uppgifter från medlemsstaterna om statligt stöd som beviljats enligt kommissionens förordning (EG) nr 800/2008 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den gemensamma marknaden enligt artiklarna 87 och 88 i fördraget (allmän gruppundantagsförordning) ⁽¹⁾ 53	53
2013/C 84/05	Uppgifter från medlemsstaterna om statligt stöd som beviljats enligt kommissionens förordning (EG) nr 800/2008 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den gemensamma marknaden enligt artiklarna 87 och 88 i fördraget (allmän gruppundantagsförordning) ⁽¹⁾ 54	54

SV

Pris:
4 EUR

⁽¹⁾ Text av betydelse för EES

(forts. på nästa sida)

<u>Informationsnummer</u>	Innehållsförteckning (forts.)	Sida
2013/C 84/06	Medlemsstaternas uppgifter om statligt stöd som beviljats enligt kommissionens förordning (EG) nr 736/2008 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i fördraget på statligt stöd till små och medelstora företag som är verksamma inom produktion, beredning och saluföring av fiskeriprodukter	55
2013/C 84/07	Medlemsstaternas uppgifter om statligt stöd som beviljats enligt kommissionens förordning (EG) nr 736/2008 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i fördraget på statligt stöd till små och medelstora företag som är verksamma inom produktion, beredning och saluföring av fiskeriprodukter	56
2013/C 84/08	Medlemsstaternas uppgifter om statligt stöd som beviljats enligt kommissionens förordning (EG) nr 736/2008 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i fördraget på statligt stöd till små och medelstora företag som är verksamma inom produktion, beredning och saluföring av fiskeriprodukter	57

V Yttranden

FÖRFARANDE FÖR GENOMFÖRANDE AV KONKURRENSPOLITIKEN

Europeiska kommissionen

2013/C 84/09	Statligt stöd – Italien – Statliga stöd SA.32014 (2011/C), SA.32015 (2011/C), SA.32016 (2011/C) – Italien – Statligt stöd till företag i den tidigare Tirreniagruppen och förvärvare av sådana företag – Uppmaning enligt artikel 108.2 i EUF-fördraget att inkomma med synpunkter ⁽¹⁾	58
--------------	---	----

⁽¹⁾ Text av betydelse för EES

IV

(Upplysningar)

UPPLYSNINGAR FRÅN MEDLEMSSTATERNA

Meddelande från kommissionen i enlighet med artikel 4.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/22/EG om förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas intressen, som kodifierar direktiv 98/27/EG, när det gäller de inrättningar som får väcka talan enligt artikel 2 i direktivet

(Text av betydelse för EES)

(2013/C 84/01)

Myndigheterna i de berörda medlemsstaterna har godkänt att följande inrättningar får väcka talan om förbuds föreläggande enligt artikel 2 i direktiv 2009/22/EG:

BELGIEN

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. Association belge des consommateurs Tests–Achats/Belgische Verbruikersunie Test-Aankoop	Rue de Hollande/Hollandstraat, 13 B-1060 Bruxelles Tfn +32 25423555 Fax +32 2542350 E-post: membres@test-achats.be leden@test-aankoop.be Internet: www.test-achats.be www.test-aankoop.be	— Värnar, tillvaratar och företräder konsumentintressen (t.ex. genom olika initiativ, verksamheter, studier, forskning, publikationer om konsumentfrågor, individanpassade tjänster och stöd till medlemmar). — Främjar och bistår bildande och utveckling av juridiska personer vars huvudändamål är att tillvarata konsumenternas intressen.
2. Organisation des consommateurs a.s.b.l./Consumentenorganisatie v.z.w./Verbraucherschutzzentrale V.o.E.	Neustraße, 119 B-4700 Eupen Tfn +32 87591850 Fax +32 87591851 E-post: info@vsz.be Internet: www.cec-ecc.be www.evz.be	— Ger upplysningar och råd till privatpersoner om konsumentfrågor. — Fungerar som länk till myndigheter och vidtar åtgärder för att skydda konsumenterna. — Upplyser om rättigheter och företräder enskilda konsument eller grupper av konsument. — Gränsöverskridande konsumentfrågor. — Vidtar förebyggande åtgärder och hjälper personer med stora skulder.

BULGARIEN

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. Комисия за защита на потребителите / The Consumer Protection Commission (KZP)	Slaveikov Sq. 4A BG-1000 Sofia Tfn +359 29877445 Fax +359 29884218 E-post: info@kzp.bg Internet: www.kzp.bg	Statlig myndighet med huvudsakligt ansvar för tillämpningen av konsumentskyddslagstiftningen: övervakning av allmän produktsäkerhet, försvar av ekonomiska intressen, tvistlösning utanför domstol och skydd av konsumenternas kollektiva intressen. Ger konsument information och råd. Löser konsumenttvister. Driver förlikningskommittéer, även förlikningskommittén för tvister som gäller betalning. Granskar konsumentklagomål.

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
		Kontaktpunkt för Rapex (EU:s system för snabbt utbyte av information om farliga konsumentprodukter). Samordnar verksamheten för alla organ som övervakar tillämpningen av förordning (EG) nr 2006/2004 om samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftningen ("förordningen om konsumentskyddsarbete") Övervakar genomförandet av de 12 direktiv som omfattas av förordning (EG) nr 2006/2004.
2. Българска национална асоциация „активни потребители“ Bulgarian National Association for active consumers (BNA AP)	ul. Vrabcha 26 BG-Sofia 1504, Tfn +359 9890106 Fax +359 9890106 E-post: bnap@bnap.org	Infomerar konsumenterna om varor och tjänster som finns tillgängliga på marknaden, om risker som hänger samman med varor och tjänster och hur de kan undvikas, om hur varor och tjänster påverkar miljön, om deras ekonomiska intressen och hur de kan skyddas och om gällande konsumentskydds- och miljöskyddslagstiftning i Bulgarien. Följer internationell sakkunskap om konsumentskydd och miljöskydd, och föreslår rättsliga, ekonomiska och politiska åtgärder för att skydda konsumenter och miljö i Bulgarien.
3. Потребителски център за информация и изследвания / Centre for Consumer Information and Research (PtsII)	Knyaz Aleksandr Battenberg Boulevard 27 BG-4000 Plovdiv Tfn +359 32687478 +359 0886330770 +359 0894799288 E-post: ydavch@yahoo.com	Agerar som oberoende övervakare av konsumenternas intressen, informerar konsumenter om marknadsläget och om kvalitet och säkerhet, tillgång och efterfrågan, priser på och jämförelser av varor och tjänster. Informerar konsumenter och specialiserade organ om överträdelser av nationella standarder och andra rättsliga bestämmelser om produktion av och handel med varor och tjänster. Informerar konsumenter för att öka deras medvetenhet om sina rättigheter och skyldigheter, och hur de ska försvara respektive fullgöra dem.
4. Съюз на застрахованите в България / Bulgarian Insurance Policy Holders' Union (ZSB)	Residential Complex 'Lazur', Block 7, Entry A BG-8001 Burgas Tfn/Fax +359 56831462 E-post: union_insured_bg@abv.bg	Tillvaratar bulgariska försäkringstagares intressen, informerar konsumenter om försäkringsbranschen och höjer allmänhetens medvetenhet om försäkringsfrågor.
5. Регионален съюз на потребителите-98, гр. Видин / Vidin Regional Consumers' Union 98 (RSP-98 VIDIN)	Blintsi Square 2, 11th floor, room 10 BG-3700 Vidin Tfn/Fax +359 94601431 E-post: rsp_vd_98@abv.bg	Konsumentskydd
6. Национална лига – потребители на услуги / National League of Clients of Service Providers	ZhK Slaveykov, bl. 63, vh. 8 BG-Burgas 8005 Tfn +359 56888955 Mobil +359 0889615108 E-post: National_league@abv.bg	Informerar konsumenter om deras rättigheter. Agerar mot oegentligheter på tjänstemarknaden när de förekommer och informerar konsumenter och tillsynsorgan om dem, och hjälper konsumenter vid problem.
7. Асоциация „Помощ за потребителя“ / Consumer Assistance Association	Residential Complex 'Lyulin', Block 901, Entrance D, flat 98 BG-1324 Sofia Tfn +359 2363541 Mobil +359 0888795522 E-post: app_ngo@abv.bg gvladimirov@abv.bg	Anordnar seminarier och utbildning i konsumentfrågor, inrättar centrum för information och råd till konsumenter, initierar gruppatalan för att tillvarata konsumentintressen, tar initiativ till att utveckla konsumentlagstiftningen, deltar i statliga samrådsorgan för konsumentskyddsfrågor, bistår med medling och deltar i förlikningskommittéer, provar konsumentprodukter och medverkar i kontroller som utförs av statliga organ.

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
8. Федерация на потребителите в България / Bulgarian Consumers' Federation	Stefan Stambolov St 35A BG-1000 Sofia Tfn/Fax +359 29319811 +359 28333285 E-post: fcb@potrebiteli-bg.org	Deltar i forskning och utveckling, ger expertutlåtanden, erbjuder rådgivning och bedriver annan verksamhet rörande konsumentskydd. Inrättar och använder oberoende laboratorier för forskning, expertbedömning och provning av konsumentprodukter. Inrättar centrum för rådgivning i juridiska och marknadsrelaterade frågor, behandlar klagomål och förslag från konsumenter. Framställer video-, ljud- och textmaterial för att informera konsumenter om deras rättigheter.
9. Сдружение за правна помощ на потребителите/ Association providing Legal Assistance to Consumers	193a, 6th September Blvd 3rd floor, office 6 Plovdiv Tfn + 359 32/63 86 14; + 359 32/63 60 25 E-post: sdr.p.p.p@gmail.com	Informerar och samråder med allmänheten om konsumentskyddsfrågor, bistår konsumenter i Bulgarien med att tillvarata deras rättigheter och legitima intressen genom rådgivning och samråd i rättstvister som ska avgöras i eller utanför domstol, övervakar efterlevnaden av den bulgariska konsumentlagstiftningen i förhållande till konsumentskyddslagstiftningens utveckling i EU, tillvaratar intressen för konsumenter i förhållande till relevanta statliga myndigheter och internationella organisationer, bidrar till att förbättra de ekonomiska och rättsliga förhållandena i Bulgarien för tillhandahållande av varor och tjänster samt tillvaratar konsumenternas kollektiva intressen.

TJECKIEN

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. Sdružení českých spotřebitelů, o.s. (Association of Czech Consumers)	Budějovická 73 CZ-14000 Praha 4 Tfn +420 261263574 Fax +420 261262268 E-post: Internet: www.konzument.cz	Många olika typer av konsumentskyddsinsatser, bl.a. information och råd vid konsumenttvister.
2. SOS - Sdružení obrany spotřebitelů, o.s. (Consumers Defence Association)	Novákových 8 CZ-18000 Praha 8 Tfn +420 224239940 Fax +420 224239941 E-post: sos@spotrebitele.cz	Tillvaratar konsumenternas intressen i frågor där de enskilda inte har tillräckliga möjligheter att göra detta själva.
3. Občanské sdružení spotřebitelů (Civil Consumers' Association) TEST	Nuselská 297/5 CZ-14000 Praha 4 Tfn +420 241404922 Fax +420 241406533 E-post: dtest@dttest.cz Internet: www.dtest.cz	Publicerar tidskriften TEST med objektiv och oberoende produktprovning, handlägger alla slags konsumentskyddsfrågor.
4. Spotřebitel.cz	Šárecká 15 CZ-16000 Praha 6 Tfn +420 224811111 Fax +420 222311369 E-post: info@spotrebitel.cz Internet: www.spotrebitel.cz	Handlägger alla slags konsumentskyddsfrågor.

DANMARK

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. Forbrugerombudsmanden	Amagerfælledvej 56 DK-2300 København S Tfn +45 32669000 Fax +45 32669100 E-post: fs@fs.dk Internet: www.fs.dk (På engelska: www.consumer.dk/index-uk.htm)	Enligt marknadsföringslagen är konsumentombudsmannens främsta uppgift att se till att lagen, i första hand konsumentträtten, efterlevs.

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
		<p>Konsumentombudsmannen får väcka talan enligt följande direktiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Rådets direktiv 84/450/EEG av den 10 september 1984 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om vilseledande reklam. — Rådets direktiv 85/577/EEG av den 20 december 1985 för att skydda konsumenten i de fall då avtal ingås utanför fasta affärslokaler. — Rådets direktiv 87/102/EEG av den 22 december 1986 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om konsumentkrediter, senast ändrat genom direktiv 98/7/EG. — Rådets direktiv 89/552/EEG av den 3 oktober 1989 om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television, ändrat genom direktiv 97/36/EG. — Rådets direktiv 90/314/EEG av den 13 juni 1990 om paketresor, semesterpaket och andra paketarrangemang. — Rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal. — Europaparlamentets och rådets direktiv 94/47/EG av den 26 oktober 1994 om skydd för köparna vad avser vissa aspekter i avtal om nyttjanderätten till fast egendom på tidsdelningsbasis. — Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG av den 20 maj 1997 om konsumentskydd vid distansavtal. — Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG av den 25 maj 1999 om vissa aspekter rörande försäljning av konsumentvaror och härmed förknippade garantier. — Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden (direktivet om elektronisk handel).
<p>2. Lægemiddelstyrelsen</p>	<p>Frederikssundsvej 378 DK-2730 Brønshøj Tfn +45 44889111 Fax +45 44917373 E-post: dkma@dkma.dk Internet: www.dkma.dk</p>	<p>Lægemiddelstyrelsens uppgift är att godkänna saluföring av läkemedel som har påvisats vara verksamma och säkra, att bidra till att sjukförsäkringskostnaderna vid medicinsk behandling står i proportion till de förväntade medicinska resultaten samt att övervaka läkemedelsbranschen och tillverkningen av sjukvårdsutrustning.</p> <p>Lægemiddelstyrelsen får väcka talan vid överträdelse av rådets direktiv 92/28/EEG av den 31 mars 1992 om marknadsföring av humanläkemedel.</p>

TYSKLAND

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. Aktion Bildungsinformation e. V. (ABI)	Tfn +49 71122021630 Fax +49 71122021640 E-post: info@abi-ev.de Internet: www.abi-ev.de Lange Str. 51 D-70147 Stuttgart	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupp-talan på konsumenters vägnar (artikel 2 i stadgan).
2. Allgemeiner Deutscher Automobil-Club (ADAC) e. V.	Tfn +49 8976760 Fax +49 8976762500 E-post: adac@adac.de Internet: www.adac.de Am Westpark 8 D-81373 München	Bevakar och främjar bilisternas intressen och värnar om skydd av trafikanterna, särskilt konsumentskydd. Får väcka grupp-talan på konsumenters vägnar (artikel 2 i stadgan).
3. Bauherren-Schutzbund e. V.		Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupp-talan på konsumenters vägnar (artikel 2 i stadgan).
4. Berliner Mieterverein e. V.		Bevakar hyresgästernas intressen i Berlin genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupp-talan på hyresgästernas vägnar (artikel 2 i stadgan).
5. Bund der Energieverbraucher e. V.	Tfn +49 222492270 Fax +49 222410321 E-post: info@energieverbraucher.de Internet: www.energieverbraucher.de Frankfurter Str. 1 D-53572 Unkel	Bevakar energikonsumenternas intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupp-talan på energikonsumenters vägnar (artikel 2 i stadgan).
6. Bund der Versicherten e. V.	Tfn +49 419394222 Fax +49 419394221 E-post: info@bunddersicherten.de Internet: www.bunddersicherten.de Tiedenkamp 2 D-24547 Henstedt-Ulzburg	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupp-talan på konsumenters vägnar (artikel 2 första meningen i stadgan).
7. Bundesverband Selbsthilfe Körperbehinderter e. V.	Tfn +49 629442810 Fax +49 6294428179 Internet: www.bsk-ev.org Altkrautheimer Straße 20 D-74238 Krautheim	Ger information och råd till medlemmar, andra intresserade parter och deras anhöriga kring alla områden som berörs av konsumentskyddfrågor, inklusive frågor om konsumentlagstiftning i samband med skydd mot diskriminering, när och i den utsträckning som lagstiftningen tillåter. Får väcka grupp-talan på ovanstående grupper vägnar (paragraf 2.3 p i stadgan).
8. Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland e. V.	Tfn +49 302758640 Fax +49 3027586440 E-post: bund@bund.net Internet: www.bund.net Am Köllnischen Park 1 D-10179 Berlin	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupp-talan på konsumenters vägnar (artikel 2 i stadgan).
9. Verbraucherzentrale Bundesverband e. V. (VZBV)	Tfn +49 30258000 Fax +49 3025800218 E-post: info@vzbv.de Internet: www.vzbv.de Markgrafenstr. 66 D-10969 Berlin	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupp-talan på konsumenters vägnar (artikel 2 i stadgan).

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
10. Deutsche Gesellschaft für Sonnenenergie e. V.	Tfn +49 3029381260 Fax +49 3029381261 E-post: dgs@dgs-berlin.de Internet: www.dgs.de Erich-Steinfurth-Straße 6 D-10243 Berlin	Bevakar konsumenternas intressen genom att ge upplysningar och råd i bl.a. frågor som rör förnybara energikällor och förnuftig energianvändning, särskilt solenergi. Får väcka grupptalan på konsumenters vägnar (artikel 2 i stadgan).
11. Deutsche Schutzvereinigung Auslandsimmobilien e. V.	Tfn +49 76155012 Fax +49 76155013 E-post: info@dsa-ev.de Internet: www.dsa-ev.de Zähringer Str. 373 D-79108 Freiburg	Ger råd och upplysningar till ägare av hus, lägenheter och mark i utlandet och till andra personer med intressen i utländska fastigheter. Får väcka grupptalan på ovanstående personers vägnar (artikel 2 i stadgan).
12. Deutsche Umwelthilfe e. V.	Tfn +49 773299950 Fax +49 7732999577 E-post: info@duh.de Internet: www.duh.de Fritz-Reichle-Ring 4 D-78315 Radolfzell	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på konsumenters vägnar (artikel 1 i stadgan).
13. Deutscher Mieterbund Mieterverein Hamm und Umgebung e. V.	Tfn +49 238120056 Fax +49 238120058 Internet: www.mieterverein-hamm.de Chattanoogaaplatz 2-4 D-59065 Hamm	Bevakar hyresgästers intressen i Hamm-området genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
14. Deutscher Mieterbund Mieterverein Iserlohn und Umgebung e. V.	Tfn +49 237123489 Fax +49 2371774944 E-post: info@mieterverein-iserlohn.info Internet: www.mieterverein-iserlohn.info Vinckestr. 4 D-58636 Iserlohn	Bevakar hyresgästers intressen i Iserlohn-området genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
15. DMB Mieterbund Nordhessen e. V.	Tfn +49 5618164260 Fax +49 561816426-28 E-post: mieterbundnordhessen@t-online.de Internet: www.mieterbund-nordhessen.de Königsplatz 59 Eingang Poststraße 1 D-34117 Kassel	Bevakar hyresgästers intressen i norra Hessen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artiklarna 2 och 3 i stadgan).
16. Deutscher Mieterbund - Mieterverein Schwerin und Umgebung e. V.	Tfn +49 385714668 Fax +49 385714669 E-post: information@mieterbund-schwerin.de Internet: www.mieterbund-schwerin.de Dr.-Külz-Str. 18 D-19053 Schwerin	Bevakar hyresgästers intressen i Schwerin-området genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
17. Deutscher Mieterbund Siegerland und Umgebung e. V.	Tfn +49 27151997 Fax +49 27120550 E-post: info@mieterbund-siegerland.de Internet: www.mieterbund-siegerland.de Koblenzer Str. 5 D-57072 Siegen	Bevakar hyresgästers intressen i Siegerland-området genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
18. Deutscher Mieterbund - Landesverband Mecklenburg-Vorpommern e. V.	Tfn +49 3813752920 Fax +49 3813752929 E-post: post@mieterbund-mvp.de Internet: www.mieterbund-mvp.de G.-Hauptmann-Str. 19 D-18055 Rostock	Bevakar konsumenters intressen i Mecklenburg-Vorpommern genom att ge upplysningar och råd i hyresrättsfrågor. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
19. Deutscher Mieterbund - Landesverband Schleswig-Holstein e. V.	Tfn +49 431979190 Fax +49 4319791931 E-post: info@mieterbund-schleswig-holstein.de Internet: www.mieterbund-schleswig-holstein.de Eggerstedtstr. 1 D-24103 Kiel	Bevakar konsumenters intressen i Schleswig-Holstein genom att ge upplysningar och råd i hyresrättsfrågor. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
20. Deutscher Mieterbund - Kieler Mieterverein e. V.	Tfn +49 431979190 Fax +49 4319791931 E-post: info@kieler-mieterverein.de Internet: www.kieler-mieterverein.de Eggerstedtstr. 1 D-24103 Kiel	Bevakar konsumenters intressen i Kiel genom att ge upplysningar och råd i hyresrättsfrågor. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 1.2 i stadgan).
21. Deutscher Mieterbund, Mieterverein Velbert und Umgebung e. V.	Tfn +49 2051252423 Fax +49 2051254038 E-post: mietervereinvelbert@t-online.de Internet: www.mieterverein-velbert.de Friedrich-Ebert-Str. 62-64 D-42549 Velbert	Bevakar hyresgästers intressen i Velbert-området genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
22. Deutscher Mieterbund e. V.	Tfn +49 30223230 Fax +49 3022323100 E-post: info@mieterbund.de Internet: www.mieterbund.de Littenstraße 10 D-10179 Berlin	Värnar om och företräder alla hyresgästers intressen. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
23. Mieterbund Wiesbaden und Umgebung e. V.	Tfn +49 6117165470 Fax +49 61171651779 E-post: info@mieterbund-wiesbaden.de Internet: www.mieterbund-wiesbaden.de Adelheidstr. 70 D-65185 Wiesbaden	Bevakar hyresgästers intressen i Wiesbaden-området genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
24. Mieterbund Rhein-Ruhr e. V.	Tfn +49 2035550811 Fax +49 203557456 E-post: info@mieterbund-rhein-ruhr.de Internet: www.mieterbund-rhein-ruhr.de Rathausstr. 18-20 D-47166 Duisburg	Bevakar hyresgästers intressen i Duisburg genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
25. Deutscher Mieterbund - Landesverband Hessen e. V.	Tfn +49 6114114050 Fax +49 61141140529 E-post: info@mieterbund-hessen.de Internet: www.mieterbund-hessen.de Adelheidstr. 70 D-65185 Wiesbaden	Bevakar hyresgästers intressen i Hessen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artiklarna 2 och 5 i stadgan).
26. DMB - Mieterschutzverein Frankfurt am Main e. V.	Tfn +49 695601057 Fax +49 69568940 E-post: info@msv-frankfurt.de Internet: www.mieterschutzverein-frankfurt.de Eckenheimer Landstraße 339 D-60320 Frankfurt	Bevakar hyresgästers intressen i Frankfurt am Main genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
27. Deutscher Mieterbund Mieterverein Leverkusen e. V. für Leverkusen und Umgebung	Tfn +49 2171404070 Fax +49 217127845 E-post: info@dmb.mieterverein-leverkusen.de Internet: www.dmb-mieterverein-leverkusen.de Kölner Str. 39-41 D-51379 Leverkusen	Bevakar hyresgästers intressen i Leverkusen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
28. DMB - Mieterverein Stuttgart und Umgebung e. V.	Tfn +49 711210160 Fax +49 7112369223 E-post: info@mieterverein-stuttgart.de Internet: www.mieterverein-stuttgart.de Moserstr. 5 D-70182 Stuttgart	Bevakar hyresgästers intressen i Stuttgart-området genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 1.2 i stadgan).
29. Deutscher Verbraucherschutzverein e. V.	Tfn +49 3317453003 Fax +49 3316200799 E-post: vorstand@deutscher-verbraucherschutzverein.de Internet: www.deutscher-verbraucherschutzverein.de Zum Jagenstein 3 D-14478 Potsdam	Bevakar konsumenters intressen genom att ge utbildning och råd. Får väcka grupptalan på konsumenters vägnar (artikel 3 i stadgan).
30. Fachverband Glücksspielsucht e. V.	Tfn +49 52211022670 Fax +49 52211022680 E-post: spielsucht@t-online.de Internet: www.gluecksspielsucht.de Arndtstraße 10 D-32052 Herford	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd om spelberoende. Får väcka grupptalan på konsumenters vägnar (artikel 2.1 i stadgan).
31. Foodwatch e. V.	Tfn +49 302404760 Fax +49 3024047626 E-post: info@foodwatch.de Internet: www.foodwatch.de Brunnenstr. 181 D-10119 Berlin	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på konsumenters vägnar (artikel 2 i stadgan).
32. Miet- und Pachtverein e. V. Bad Kreuznach	Tfn +49 67167948 Fax +49 67173842 E-post: kontakt@mieterverein-bad-kreuznach.de Internet: www.mieterverein-bad-kreuznach.de Gustav-Pharrius Str. 1-3 D-55543 Bad Kreuznach	Bevakar hyresgästers intressen i Bad Kreuznach-området genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
33. Mieter helfen Mietern – Hamburger Mieterverein e. V.	Tfn +49 404313940 Fax +49 4043139444 E-post: info@mhmhamburg.de Internet: www.mhmhamburg.de Bartelsstraße 30 D-20357 Hamburg	Bevakar hyresgästers intressen i Hamburg genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
34. Mieter helfen Mietern, Münchner Mieterverein e. V.	Tfn +49 894448820 Fax +49 8944488210 E-post: info@mhmmuenchen.de Internet: www.mhmmuenchen.de Weißenburger Str. 25 D-81667 München	Bevakar hyresgästers intressen i München genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
35. Mieter und Pächter e. V. - Mieterschutzverein -	Tfn +49 2315844860 Fax +49 231528106 E-post: service@mieterschutz.com Internet: www.mieterschutz.com Prinzenstr. 7 D-44135 Dortmund	Bevakar hyresgästers och arrendatorers intressen i Dortmund genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
36. Mieterschutz-Verein Oberlausitz/ Niederschlesien e. V.	Tfn +49 3581403090 Fax +49 358418081 E-post: mieterverein-goerlitz@t-online.de Internet: www.mieterverein-goerlitz.de Löbauer Str. 40 D-02826 Görlitz	Bevakar hyresgästers rättigheter och intressen i Oberlausitz/ Nedre Schlesien genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
37. Deutscher Mieterbund, Mieterverein Baden-Baden und Umgebung e. V.	Tfn +49 722125512 Fax +49 7221392831 E-post: mieterverein-baden-baden@t-online.de Internet: www.mieterverein-baden-baden.de Rheinstraße 78 D-76532 Baden-Baden	Bevakar hyresgästers intressen i Baden-Baden-området genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 1.2 i stadgan).
38. Deutscher Mieterbund-Mieterverein Bochum, Hattingen und Umgegend e. V.	Tfn +49 234961140 Fax +49 2349611411 E-post: info@mieterverein-bochum.de Internet: www.mieterverein-bochum.de Brückstr. 58 D-44787 Bochum	Bevakar hyresgästers intressen i och omkring Bochum och Hattingen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
39. Deutscher Mieterbund Mieterverein Bremen e. V.	Tfn +49 421320209 Fax +49 4213379208 E-post: info@mieterverein-bremen.de Internet: www.mieterverein-bremen.de An der Weide 23 D-28195 Bremen	Bevakar hyresgästers intressen i Bremen-området genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
40. Mieterverein Düsseldorf e. V.	Tfn +49 21169960 Fax +49 211351511 E-post: info@mieterverein-duesseldorf.de Internet: www.mieterverein-duesseldorf.de Oststraße 47 D-40211 Düsseldorf	Bevakar hyresgästers intressen i Düsseldorf med omnejd genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
41. Mieterverein Flensburg e. V.	Tfn +49 46123050 Fax +49 46112538 E-post: info@mieterverein-flensburg.de Internet: www.mieterverein-flensburg.de Rote Straße 14 D-24937 Flensburg	Bevakar hyresgästers intressen i Flensburg genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 1.3 i stadgan).
42. Mieterverein Ingolstadt und Umgebung e. V.	Tfn +49 84117744 Fax +49 84117734 E-post: info@mieterverein-ingolstadt.de Internet: www.mieterverein-ingolstadt.de Mauthstraße 2 D-85049 Ingolstadt	Bevakar hyresgästers intressen i Ingolstadt-området genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
43. Mieterverein für den Regierungsbezirk Trier e. V.	Tfn +49 6519940970 Fax +49 65199400974 E-post: info@mieterverein-trier.de Internet: www.mieterverein-trier.de Walramsneustr. 8 D-54290 Trier	Bevakar hyresgästers intressen i Trier-området genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
44. Deutscher Mieterbund Mark - Mieterverein für Lüdenscheid und Umgegend e. V.	Tfn +49 235122461 Fax +49 235139450 E-post: mail@mieterbund-mark.de Internet: www.mieterinter.net Lösenbacher Str. 3 D-58507 Lüdenscheid	Bevakar hyresgästers intressen i Lüdenscheid-området genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
45. Mieterverein Gelsenkirchen e. V. im Deutschen Mieterbund	Tfn +49 20924918 Fax +49 209146949 E-post: info@dmb-ge.de Internet: www.mieterverein-ge.de Gabelsberger Str. 9 D-45879 Gelsenkirchen	Bevakar hyresgästers och arrendatorers intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
46. Deutscher Mieterbund Hannover e. V.	Tfn +49 51112106-0 Fax +49 5111210616 E-post: info@dmb-hannover.de Internet: www.dmb-hannover.de Herrenstraße 14 D-30159 Hannover	Bevakar hyresgästers och arrendatorers intressen i Hannover-området genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
47. Mieterverein Heidelberg und Umgebung e. V.	Tfn +49 622120473 Fax +49 6221163418 E-post: beratung@mieterverein-heidelberg.de Internet: www.mieterverein-heidelberg.de Poststraße 46 D-69115 Heidelberg	Bevakar hyresgästers intressen i Heidelberg-området genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
48. Mieterverein Karlsruhe e. V.	Tfn +49 721375091 Fax +49 721378125 E-post: info@mieterverein-karlsruhe.de Internet: www.mieterverein-karlsruhe.de Ritterstr. 24 D-76137 Karlsruhe	Bevakar hyresgästers intressen i frågor som rör hyra, leasing och ägande i staden Karlsruhe med omnejd genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
49. Mieterverein Köln e. V.	Tfn +49 221202370 Fax +49 2212404620 E-post: email@mieterverein-koeln.de Internet: www.mieterverein-koeln.de Mühlenbach 49 D-50676 Köln	Bevakar hyresgästers intressen i Köln genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
50. Mieterverein München e. V.	Tfn +49 895521430 Fax +49 89554554 E-post: mail@mieterverein-muenchen.de Internet: www.mieterverein-muenchen.de Sonnenstr. 10 D-80331 München	Bevakar hyresgästers intressen i München genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
51. Mieterverein VIADRINA Frankfurt (Oder) und Umgebung e. V.	Tfn +49 3356850260 Fax +49 3356850258 E-post: mieterverein.ffe@t-online.de Internet: www.mieterverein-ffe.city-map.de Halbe Stadt 21 D-15230 Frankfurt /O.	Bevakar hyresgästers intressen i Frankfurt an der Oder-området genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
52. Mieterverein zu Hamburg von 1890 r.V.	Tfn +49 40879790 Fax +49 4087979110 E-post: info@mieterverein-hamburg.de Internet: www.mieterverein-hamburg.de Beim Strohhaue 20 D-20097 Hamburg	Bevakar hyresgästers intressen i Hamburg med omnejd genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
53. Neue Verbraucherzentrale in Mecklenburg und Vorpommern e. V.	Tfn +49 3812087050 Fax +49 3812087030 E-post: info@nvzmv.de Internet: www.nvzmv.de Strandstraße 98 D-18055 Rostock	Bevakar konsumenters intressen i Mecklenburg-Vorpommern genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på hyresgästers vägnar (artikel 2 i stadgan).
54. PRO BAHN Oberbayern – Gemeinnütziger Fahrgastverband	Tfn +49 89530031 Fax +49 89537566 E-post: info@bayerns.pro-bahn.de Internet: www.pro-bahn.de/oberbayern Agnes-Bernauer-Platz 8 D-80687 München	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd i kollektivtrafikfrågor. Får väcka grupptalan på konsumenters vägnar (artikel 2 i stadgan).

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
55. Schutzgemeinschaft für Bank- und Sparkassenkunden e. V.	Tfn +49 9232700787 Fax +49 9232700786 E-post: info@sg-banken.de Internet: www.sg-banken.de Ludwigstr. 97 D-95632 Wunsiedel	Bevakar konsumenters intressen i bankfrågor genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupp-talan på konsumenters vägnar (artikel 2 i stadgan).
56. Schutzgemeinschaft für Bankkunden e. V.	Tfn +49 9232700787 Fax +49 9232700786 E-post: info@sg-banken.de Internet: www.sg-banken.de Ludwigstr. 97 D-95632 Wunsiedel	Bevakar konsumenters intressen i frågor som rör finansiella tjänster genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupp-talan på konsumenters vägnar (artiklarna 3 och 4 i stadgan).
57. Verband Privater Bauherren e. V.	Tfn +49 302789010 Fax +49 3027890111 E-post: info@vpb.de Internet: www.vpb.de Chausseestr. 8 D-10115 Berlin	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd i bygnadsfrågor. Får väcka grupp-talan på konsumenters vägnar (artikel 2.1 i stadgan).
58. Verbraucherschutzverein gegen unlauteren Wettbewerb e. V.	Tfn +49 89381647179 Fax +49 8997896138 E-post: info@verbraucherschutzverein.org Internet: www.verbraucherschutzverein.org Am Kripp 10 D-82291 Mammendorf	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupp-talan på konsumenters vägnar (artikel 2.1 i stadgan).
59. VerbraucherService Bayern im Katholischen Deutschen Frauenbund e. V.	Tfn +49 8951518743 Fax +49 8951518745 E-post: info@verbraucherservice-bayern.de Internet: www.verbraucherservice-bayern.de Dachauer Straße 5/IV D-80335 München	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupp-talan på konsumenters vägnar (artiklarna 1.2 och 2 i stadgan).
60. Verbraucherzentrale Baden-Württemberg e. V.	Tfn +49 711669110 Fax +49 711669150 E-post: info@verbraucherzentrale-bawue.de Internet: www.verbraucherzentrale-bawue.de Paulinenstr. 47 D-70178 Stuttgart	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupp-talan på konsumenters vägnar (artikel 2 i stadgan).
61. Verbraucherzentrale Brandenburg e. V.	Tfn +49 331298710 Fax +49 3312987177 E-post: info@vzb.de Internet: www.vzb.de Templiner Str. 21 D-14473 Potsdam	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupp-talan på konsumenters vägnar (artikel 2 i stadgan).
62. Verbraucherzentrale Hamburg e. V.	Tfn +49 40248320 Fax +49 4024832290 E-post: info@vzh.de Internet: www.vzh.de Kirchenallee 22 D-20099 Hamburg	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupp-talan på konsumenters vägnar (artikel 2 i stadgan).
63. Verbraucherzentrale Hessen e. V.	Tfn +49 1805972010 Fax +49 6997201040 E-post: vzh@verbraucher.de Internet: www.verbraucher-zentrale-hessen.de Große Friedberger Str. 13-17 D-60313 Frankfurt/M.	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupp-talan på konsumenters vägnar (artikel 2 i stadgan).

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
64. Verbraucherzentrale Niedersachsen e. V.	Tfn +49 511911960 Fax +49 5119119610 E-post: info@vzniedersachsen.de Internet: www.verbraucherzentrale-niedersachsen.de Herrenstr. 14 D-30159 Hannover	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på konsumenters vägnar (artikel 2 i stadgan).
65. Verbraucherzentrale Rheinland-Pfalz e. V.	Tfn +49 613128480 Fax +49 6131284866 E-post: info@vz-rlp.de Internet: www.verbraucherzentrale-rlp.de Seppel-Glückert-Passage 10 D-55116 Mainz	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på konsumenters vägnar (artikel 2 i stadgan).
66. Verbraucherzentrale Sachsen-Anhalt e. V.	Tfn +49 3452980329 Fax +49 3452980326 E-post: vzsa@vzsa.de Internet: www.vzsa.de Steinbockgasse 1 D-06108 Halle	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på konsumenters vägnar (artikel 2 i stadgan).
67. Verbraucherzentrale Thüringen e. V.	Tfn +49 361555140 Fax +49 3615551440 E-post: info@vzth.de Internet: www.vzth.de Eugen-Richter-Str. 45 D-99085 Erfurt	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på konsumenters vägnar (artikel 2 i stadgan).
68. Verbraucherzentrale Bayern e. V.	Tfn +49 89539870 Fax +49 89537553 E-post: info@verbraucherzentrale-bayern.de Internet: www.verbraucherzentrale-bayern.de Mozartstr. 9 D-80336 München	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på konsumenters vägnar (artikel 2 i stadgan).
69. Verbraucherzentrale Bremen e. V.	Tfn +49 421160777 Fax +49 4211607780 E-post: info@verbraucherzentrale-bremen.de Internet: www.verbraucherzentrale-bremen.de Altenweg 4 D-28195 Bremen	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på konsumenters vägnar (artikel 3.2 i stadgan).
70. Verbraucherzentrale des Saarlandes e. V.	Tfn +49 681500890 Fax +49 6815008922 E-post: vz-saar@vz-saar.de Internet: www.vz-saar.de Trierer Str. 22 D-66111 Saarbrücken	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på konsumenters vägnar (artikel 2 i stadgan).
71. Verbraucherzentrale Schleswig-Holstein e. V.	Tfn +49 431590990 Fax +49 04315909977 E-post: info@verbraucherzentrale-sh.de Internet: www.verbraucherzentrale-sh.de Andreas-Gayk Straße 15 D-24103 Kiel	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på konsumenters vägnar (artikel 2 i stadgan).
72. Verbraucherzentrale Berlin e. V.	Tfn +49 30214850 Fax +49 3021964242 E-post: mail@verbraucherzentrale-berlin.de Internet: www.verbraucherzentrale-berlin.de Hardenbergplatz 2 D-10787 Berlin	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka grupptalan på konsumenters vägnar (artikel 2 i stadgan).

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
73. Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen e. V.	Tfn +49 21138090 Fax +49 2113809172 E-post: internet@vz-nrw.de Internet: www.vz-nrw.de Mintropstr. 27 D-40215 Düsseldorf	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka gruppitalan på konsumenters vägnar (artikel 2.1 och 2.2 i stadgan).
74. Verbraucherzentrale Sachsen e. V.	Tfn +49 341696290 Fax +49 3416892826 E-post: vzs@vzs.de Internet: www.verbraucherzentrale-sachsen.de Brühl 34-38 D-04109 Leipzig	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka gruppitalan på konsumenters vägnar (artikel 2 i stadgan).
75. Vereinigte Schutzgemeinschaft Auslandsimmobilien e. V.	Tfn +49 8811288291 Fax +49 8811288292 E-post: sg-auslandsimmobilien@gmx.de Internet: www.schutzgemeinschaft-auslandsimmobilien.de Tassilostraße 5-7 D-82398 Polling	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka gruppitalan på konsumenters vägnar (artikel 2 i stadgan).
76. Vereinigung kritischer Verbraucher e. V.	Tfn +49 3315505894 Fax +49 3315505895 E-post: info@vereinigung-kritischer-verbraucher.de Internet: www.vereinigung-kritischer-verbraucher.de Sellostr. 29 D-14471 Potsdam	Bevakar konsumenters intressen genom att ge upplysningar och råd. Får väcka gruppitalan på konsumenters vägnar (artikel 2 i stadgan).

ESTLAND

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. Tarbijakaitseamet	Kiriku 4 EE-15071 Tallinn Tfn +372 6201700 Fax +372 6201701 E-post: info@consumer.ee Internet: www.consumer.ee	Övervakar det allmänna konsumentskyddet vid saluföring av varor och tjänster samt konsumentavtal i fråga om garantier i samband med paketresor.
2. Ravimiamet	Ravila 19 EE-50411 Tartu Tfn +372 7374140 Fax +372-7374142 E-post: sam@sam.ee Internet: www.sam.ee	Övervakar saluföring och marknadsföring av läkemedel.

IRLAND

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. National Consumer Agency	4 Harcourt Road Dublin 2 Ireland Tfn +353 14025500 Fax +353 14025501 E-post: odca@entemp.ie Internet: www.odca.ie	Oberoende statlig ombudsman som ger upplysningar och råd till konsumenter, reglerar kreditförmedlars verksamhet, beviljar tillstånd för pantbanker och utövar tillsyn över en stor del av konsumentskyddslagstiftningen.

GREKLAND

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. Νέο Ινστιτούτο Καταναλωτών (NEO INKA) Consumers' association — New consumers' institute (NEO INKA)	Καλυψούς 105 / Kalipsous 105 GR-176 71 Καλλιθέα / Kallithea Tfn +30 2109577877 Fax +30 2109533471 E-post: inka@inka.org.gr Internet: www.inka.org.gr	Bevakar konsumenters rättigheter och intressen.
2. Κέντρο Προστασίας Καταναλωτών (ΚΕΠΚΑ) Consumers' protection centre of Thessaloniki (ΚΕΠΚΑ)	Τσιμισκή / Tsimiski 54 GR-546 23 Θεσσαλονίκη / Thessaloniki E-post: consumers@kepka.org Internet: www.kepka.org Tfn +30 2310269449 Fax +30 2310242211	Bevakar konsumenters rättigheter och intressen.
3. Ένωση Καταναλωτών – Ποιότητα Ζωής (ΕΚΠΟΙΖΟ) Consumers' association 'the quality of life' (ΕΚΠΙΖΟ)	Βαλτετσίου / Valtetsiou 43-45 GR-106 81 Αθήνα / Athens E-post: ekpizo@ath.fothenet.gr Internet: www.ekpizo.gr Tfn +30 2103304444 Fax +30 2103300591	Bevakar konsumenters rättigheter och intressen.
4. Ελληνική Καταναλωτική Οργάνωση (ΕΚΑΤΟ) Greek consumers' organisation (ΕΚΑΤΟ)	Δημοκρίτου / Dimokritou 10 GR-54 352, Θεσσαλονίκη / Thessaloniki E-post: info@ekato.org & ekato@ekato.org Internet: www.ekato.org Tfn +30 2310226426949321 Fax +30 2310908519 +30 2310226426	Bevakar konsumenters rättigheter och intressen.
5. Ινστιτούτο καταναλωτών (INKA) Ιωαννίνων Consumers' institute (INKA) of Ioannina	Θ.Πασχίδη / Th. Paskidi 52 GR-45 445 Ιωάννινα / Ioannina E-post: ioannina@inka.gr Tfn +30 2651065178 Fax +30 2651065178	Bevakar konsumenters rättigheter och intressen.
6. Ένωση για τα δικαιώματα των πολιτών Citizens' rights organisation	Λυκαβηττού / Likavirou 18 GR-106 73 Αθήνα / Athens Tfn +30 2103600410 Fax +30 2103600411	Bevakar konsumenters rättigheter och intressen.
7. Ινστιτούτο Καταναλωτών (INKA) Μακεδονίας Consumers' institute (INKA) of Macedonia	Μοναστηρίου / Monastiriou 17 GR-54627 Θεσσαλονίκη / Thessaloniki E-post: Macedonia@inka.gr Internet: www.inkamak.eisodos.com Tfn +30 2310535263 (11721) Fax +30 2310517492	Bevakar konsumenters rättigheter och intressen.
8. Ινστιτούτο Καταναλωτών (INKA) Κέρκυρας Consumers' institute (INKA) of Corfu	Ακαδημίας / Akadimias 3 GR-49 100 Κέρκυρα / Kerkira Tfn +30 2661045826 Fax +30 2661036250	Bevakar konsumenters rättigheter och intressen.
9. Ένωση Καταναλωτών Αιτωλοακαρνανίας Consumer Association of Aitolokarnania	Σ.Τσικνιά / S. Tsiknia 48 (πρώην Τσαλδάρη / formerly Tsaldari) GR-30100 Αγρίνιο / Agrinio E-post: INKA-AIT@OTENET.GR Tfn +30 2641024444 Fax +30 2641021344	Bevakar konsumenters rättigheter och intressen.

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
10. Ένωση Καταναλωτών Βόλου και Θεσσαλίας Consumer Association of Volos & Thessaly	Αγίου Νικολάου / Agiou Nikolaou 104 GR-38221, Βόλος / Volos Tfn +30 2421045615 Fax +30 2421071331	Bevakar konsumenters rättigheter och intressen.
11. Ένωση Καταναλωτών Ελλάδας Consumer Association of Greece	Γούναρη / Gounari 4-6 GR-185 31, Πειραιάς / Peiraias Tfn +30 2104111080 Fax +30 2104111080	Bevakar konsumenters rättigheter och intressen.
12. Ένωση Πολιτών Citizens' association	Αλκυόνης / Alkionis 9 175 61 Π. Φάληρο / P. Faliro Tfn +30 2109829152 Fax +30 2109825096	Bevakar konsumenters rättigheter och intressen.
13. Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών Athens Chamber Of Commerce And Industry	Ακαδημίας / Akademias str 7 GR-10671 Αθήνα / Athens Tfn +30 2103604815-9, 3602411-9 Fax +30 2103616464 E-post: info@acci.gr Internet: www.acci.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
14. Βιοτεχνικό Επιμελητήριο της Αθήνας Athens Chamber Of Handicrafts	Ακαδημίας / Akademias 18 GR-10671 Αθήνα / Athens Tfn +30 2103680700 Fax +30 2103614726 E-post: info@acsmi.gr Internet: www.acsmi.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
15. Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών Athens Chamber Of Tradesmen	Πανεπιστημίου / Panepistsimiou 44 GR-10679 Αθήνα / Athens Tfn +30 21036016-5, 3633080 (ordförande) Fax +30 2103619735 E-post: eea@eea.gr Internet: www.eea.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
16. Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης Thessaloniki Chamber Of Commerce And Industry	Τσιμισκή / Tsimiski 29 GR-54624 Θεσσαλονίκη / Thessaloniki Tfn +30 2310370100, 370110 Fax +30 2310370114 – 370166 E-post: root@ebeth.gr Internet: www.ebeth.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
17. Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης Thessaloniki Chamber Of Handicrafts	Αριστοτέλους / Aristotelous 27 GR-54624 Θεσσαλονίκη / Thessaloniki Tfn +30 2310241668, 241689 Fax +30 2310232667 E-post: info@veth.gr Internet: www.veth.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
<p>18. Επαγγελματικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης Thessaloniki Chamber Of Tradesmen</p>	<p>Αριστοτέλους / Aristotelous 27 GR-54624 Θεσσαλονίκη / Thessaloniki Tfn +30 2310275255 271340 271488 (ordförande) 220050 Fax +30 2310271649 257283 E-post: epepthe@otenet.gr Internet: www.uhcci.gr/epimelitiria/EETH.html</p>	<p>Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken.</p> <p>Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.</p>
<p>19. Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Πειραιά Piraeus Chamber Of Commerce And Industry</p>	<p>Λουδοβίκου / Loudovikou 1, Πλ. Οδησού / Odissos Square GR-18531 Πειραιάς / Piraeus Tfn +30 2104177241 – 5 Fax +30 2104178680 E-post: evepgr1@acci.gr Internet: www.uhcci.gr/epimelitiria/EBEP.html</p>	<p>Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken.</p> <p>Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.</p>
<p>20. Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Πειραιά Piraeus Chamber Of Handicrafts</p>	<p>Καραϊσκού / Karaiskou 111 GR-18532 Πειραιάς / Piraeus Tfn +30 2104110443 4121298 4174765 Fax +30 2104179495 4174152 E-post: info@bep.gr Internet: www.bep.gr</p>	<p>Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken.</p> <p>Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.</p>
<p>21. Επαγγελματικό Επιμελητήριο Πειραιά Piraeus Chamber Of Tradesmen</p>	<p>Αγίου Κωνσταντίνου / Agiou Konstantinou 3 GR-18531 Πειραιάς / Piraeus Tfn +30 2104121503 4126917 Fax +30 2104122790 E-post: eepir@otenet.gr Internet: www.eep.gr</p>	<p>Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken.</p> <p>Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.</p>
<p>22. Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Ροδόπης Chamber Of Industry And Commerce Of Rodopi Prefecture</p>	<p>ασ. Γεωργίου / Vassileios Georgiou 2β GR-69100 Κομοτηνή / Komotini Tfn +30 2531022831 36831 Fax +30 2531026714 E-post: ccirodop@otenet.gr info@rodopiaci.gr Internet: www.rodopiaci.gr</p>	<p>Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken.</p> <p>Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.</p>
<p>23. Επαγγελματικό και Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Ροδόπης Chamber Of Tradesmen And Handicrafts Of Rodopi Prefecture</p>	<p>Καβείρων / Kaveiron 12 GR-69100 Κομοτηνή / Komotini Tfn +30 2531022547 34006 81470 – 9 Fax +30 2531025866 E-post: info@everodopi.gr Internet: www.everodopi.gr</p>	<p>Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken.</p> <p>Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.</p>
<p>24. Επιμελητήριο Αιτωλοακαρνανίας Chamber Of Aitolioakarnania Prefecture</p>	<p>Παπαστράτου / Papastratou 53 και Σμύρνης / & Smirnis GR-30100 Αγρινίο / Agrinio Tfn +302641022525 57262 Fax +302641022590 E-post: contact@epimetol.gr</p>	<p>Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken.</p> <p>Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.</p>

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
25. Επιμελητήριο Αργολίδας Chamber Of Argolida Prefecture	Κορίνθου / Korinthou 23 GR-21200 Άργος / Argos Tfn +302751067216 63023 66968 Fax +30 2751024595 E-post: ebear@otenet.gr Internet: www.arcci.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
26. Επιμελητήριο Αρκαδίας Chamber Of Arcadia Prefecture	25ης Μαρτίου και Πανός / Panos & Martiou 21 GR-22100 Τρίπολη / Tripoli Tfn +30 2710227141 227142 237123 Fax +30 2710233738 E-post: info@arcadianet.gr Internet: www.arcadianet.gr, www.ikenet.gr www.eic.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
27. Επιμελητήριο Άρτας Chamber Of Arta Prefecture	Μ. Γραικού και Φλέμινγκ / Graikou & Flemig GR-47100 Άρτα / Arta Tfn +30 2681028728 78654 Fax +30 2681078654 E-post: epimarta@otenet.gr Internet: www.arta.chambernet.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
28. Επιμελητήριο Αχαΐας Chamber Of Ahaia Prefecture	Μιχαλακοπούλου / Mihalakopoulou 58 GR-26221 Πάτρα / Patra Tfn +30 2610277779 277679 278056 Fax +30 2610276519 E-post: ea@e-a.gr Internet: www.e-a.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
29. Επιμελητήριο Βοιωτίας Chamber Of Viotia Prefecture	Λ.Κουτσοπετάλου / L.Koutsopetalou 1 GR-32100 Λειβαδιά / Livadia Tfn +30 2261028281 27664 Fax +30 2261021347 E-post: info@viotiachamber.gr Internet: www.viotiachamber.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
30. Επιμελητήριο Γρεβενών Chamber Of Grevena Prefecture	Εμμανουήλ Παππά / Emmanouil Papa 7 GR-51100 Γρεβενά / Grevena Tfn +30 2462085501(-3) 85504 85505 Fax +30 2462080310 80333 E-post: ebegreve@grevenanet.gr Internet: www.grevena.chambernet.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
31. Επιμελητήριο Δράμας Chamber Of Drama Prefecture	Λαμπριανίδου / Labrianidiou 40 GR-66100 Δράμα / Drama Tfn +30 2521022750 24995 Fax +30 251025835 E-post: ccidrama@dramanet.gr Internet: www.ccidrama.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
32. Επιμελητήριο Δωδεκανήσων Chamber Of Dodekanissa Prefecture	Γρηγορίου Λαμπράκη / Grigoriou Labraki 8 GR-85100 Ρόδος / Rodos Island Tfn +30 2241044200 Κάλυμος: 2243051517 Κως: 2242026179 Κάρπαθος: 2245022483 Fax +30 2241044240 E-post: info@ebed.gr Internet: www.ebed.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
33. Επιμελητήριο Έβρου Chamber Of Evros Prefecture	Οδός Εμπορίου / Eboriou, 1ος όροφος / 1st floor GR-68100 Αλεξανδρούπολη / Alexandroupoli Tfn +30 2551026223 26537 Fax +30 2551023253 E-post: epimevros@otenet.gr Internet: www.chamberofevros.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
34. Επιμελητήριο Εύβοιας Chamber Of Evia Prefecture	Ελ.Βενιζέλου / El. Venizelou 12 GR-34100 Χαλκίδα / Chalkida Tfn +30 2221086452 Fax +30 2221080918 E-post: epimevia@hol.gr Internet: www.eviachamber.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
35. Επιμελητήριο Ευρυτανίας Chamber Of Evritania Prefecture	Νικολάου Τσιαμπούλα / Nikolaou Tsiaboula 5 GR-36100 Καρπενήσι / Karpenissi Tfn +30 2237080036 23628 Fax +30 2237080440	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
36. Επιμελητήριο Ζακύνθου Chamber Of Zakynthos Prefecture	Λομβάρδου / Lombardou 20 GR-29100 Ζάκυνθος / Zakynthos Tfn +30 2695041940(-1) 20090 -1 -2 Fax +30 2695023135 E-post: zantecci@otenet.gr Internet: www.zantecci.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
37. Επιμελητήριο Ηλείας Chamber Of Ilia Prefecture	28ης Οκτωβρίου και Πλ. Ηρώων / 28th of October str & Iroon Square GR-27100 Πύργος / Pyrgos Tfn +30 2621034154 32225, 36895 Fax +30 2621031791 E-post: ilich-gr@otenet.gr Internet: www.helia.chambernet.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
38. Επιμελητήριο Ημαθίας Chamber Of Imathia Prefecture	Κεντρικής / Kentrikis 3 GR-59100 Βέροια / Veria Tfn +30 2331025470 29774 24734 Fax +30 2331025330 E-post: chamimat@otenet.gr Internet: www.imathiachamber.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
39. Επιμελητήριο Ηρακλείου Chamber Of Irakleion Prefecture	Κορωνάιου / Koroneou 9 GR-71202 Ηράκλειο / Irakleio Tfn +30 2810247000 Fax +30 2810222914 E-post: root@ebenh.gr kapetanaki@ebenh.gr Internet: www.ebeh.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
40. Επιμελητήριο Θεσπρωτίας Chamber Of Thesprotia Prefecture	Κυρα-Βασιλικής / Kyra Vassilikis 13, (1ος όροφος / 1st floor) GR-46100 Ηγουμενίτσα / Igoumenitsa Tfn +30 2665029480(-88) Fax +30 2665029489 E-post: pezo@otenet.gr Internet: www.uhcci.gr/epimelitiria/THESPROTIA.html	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
41. Επιμελητήριο Ιωαννίνων Chamber Of Ioannina Prefecture	Τρικουπί και Οπλάρχηγού Πουτέτσι / Trikoupi & Oplarhigou Poutesi 14, GR-45332 Ιωάννινα / Ioannina Tfn +30 2651026273 (ordförande), 22389 24709 76589 (EU Info Center) Fax +30 2651025179	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
42. Επιμελητήριο Καβάλας Chamber Of Kavala Prefecture	Ομονοίας / Omonias 50 ^A GR-65302 Καβάλα / Kavala Tfn +30 2510223325 223328 222257 222212 Fax +30 2510835946 E-post: eic157@otenet.gr Internet: www.chamberofkavala.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
43. Επιμελητήριο Καρδίτσας Chamber Of Karditsa Prefecture	Ηρώων Πολυτεχνείου / Iroon Polytehneiou 3 GR-43100 Καρδίτσα / Karditsa Tfn +30 2441022334 22301 Fax +30 2441022238 E-post: karditsaacci@cld.gr Internet: www.karditsaacci@cld.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
44. Επιμελητήριο Καστοριάς Chamber Of Kastoria Prefecture	Μητροπόλεως / Mitropoleos 60 GR-52100 Καστοριά / Kastoria Tfn +30 2467026926 28981 (ordförande) 29528 Fax +30 2467022442 E-post: kastcham@otenet.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
45. Επιμελητήριο Κέρκυρας Chamber Of Corfu Prefecture	Αριστοτέλους / Aristotelous 2 Τ.Θ. / PO Box 426 GR-49100 Κέρκυρα / Corfu Tfn +30 2661039813 39814, 31998 Fax +30 2661040088 E-post: corfucci@otenet.gr Internet: www.cci-kerkyra.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
46. Επιμελητήριο Κεφαλονιάς και Ιθάκης Chamber Of Kefalonia & Ithaki Islands	Α.Βεργωτή / L. Vergoti 131 GR-28100 Αργοστόλι / Argostoli Tfn +30 2671022253 24959 Fax +30 2671026190 E-post: chamberk@otenet.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
47. Επιμελητήριο Κιλκίς Chamber Of Kilkis Prefecture	Γ.Καπετά / G.Kapeta 11 Τ.Θ. / PO Box 40 GR-61100 Κιλκίς / Kilkis Tfn +30 2341024580 24581 20923 Fax +30 2341020924 20926 E-post: ebekilk@otenet.gr Internet: www.gbi.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
48. Επιμελητήριο Κοζάνης Chamber Of Kozani Prefecture	Ι.Φαρμάκη / I.Farmaki 2 GR-50100 Κοζάνη / Kozani Tfn +30 2461034669 41693 Fax +30 2683924568 E-post: Chambers@otenet.gr Internet: www.kozani.chambernet.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
49. Επιμελητήριο Κορίνθου Chamber Of Korinth Prefecture	Ερμού / Ermou 2 GR-20100 Κόρινθος / Korinth Tfn +30 2741024464 85986 26404 26403 Fax +30 2741021173 E-post: info@korinthcc.gr Internet: www.korinthcc.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
50. Επιμελητήριο Κυκλάδων Chamber Of Cyclades Islands	Αγ.Νικολάου 6 / Ag.Nikolaou GR-84100 Ερμούπολη - Σύρος / Ermoupolis-Syros Tfn +30 2281082346 80246 87403 Fax +30 2281086555 E-post: info@cycladescc.gr Internet: www.cycladescc.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
51. Επιμελητήριο Λακωνίας Chamber Of Lakonia Prefecture	Ξανθάκη / Xanthaki 3 GR-23200 Γύθειο / Gythio Tfn +30 2733022279 23804 Fax +30 2733022008 E-post: gytheioc@otenet.gr Internet: www.lcci.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
52. Επιμελητήριο Λάρισσας Chamber Of Larissa Prefecture	Παπακυριαζή / Papakyriazi 44 GR-41222 Λάρισα / Larissa Tfn +30 2410536453 255388 (ordförande), 254738 536452 532447 536900 Fax +30 2410257522 E-post: info@Larissa-chamber.gr Internet: www.Larissa-chamber.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
53. Επιμελητήριο Λασηθίου Chamber Of Lassithi Prefecture	I.Κουμουνδούρου / I.Koumoundourou 17 GR-72100 Άγιος Νικόλαος - Κρήτη / Agios Nikolaos – Creta Tfn +30 2841022231 27140 27150 28301 Fax +30 2841023831 E-post: info@epimlas.gr Internet: www.epimlas.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
54. Επιμελητήριο Λέσβου Chamber Of Lesbos Island Prefecture	Πλ.Κουντουριώτη / Kountourioti 71 GR-81100 Μυτιλήνη / Mytilini Tfn +30 2251028431 28564 29217 29932 (ordförande) Fax +30 23275	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
55. Επιμελητήριο Λευκάδας Chamber Of Lefkada Island Prefecture	Δ.Μακρή / D.Makri 5 GR-31100 Λευκάδα / Lefkada Tfn +30 2645022381 Fax +30 2645022381 E-post: ebelef@otenet.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
56. Επιμελητήριο Μαγνησίας Chamber Of Magnesia Prefecture	Δημητριάδος / Dimitriadou 176 GR-38221 Βόλος / Volos Tfn +30 2421023766 23271 Fax +30 2421031211 E-post: info@c-magnesia.gr Internet: www.c-magnesia.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
57. Επιμελητήριο Μεσσηνίας Chamber Of Messinia Prefecture	Πλ. 23ης Μαρτίου / 23rd Martiou Square GR-24100 Καλαμάτα / Kalamata Tfn +30 2721062200 Fax +30 2721062229 82741 E-post: info@kalamata.chambernet.gr Internet: www.kalamata.chambernet.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
58. Επιμελητήριο Ξάνθης Chamber Of Xanthi Prefecture	Βασ.Κωνσταντίνου / Vass. Konstantinou 1 GR-67100 Ξάνθη / Xanthi Tfn +30 2541025105 22533 Fax +30 2541025987 E-post: ebex@otenet.gr Internet: www.ebex.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
59. Επιμελητήριο Πέλλας Chamber Of Pella Prefecture	25ης Μαρτίου / 25th Martiou 13 GR-58200 Έδεσσα / Edessa Tfn +30 2381026555 – 6 26735 Fax +30 2381029029 E-post: champella@pel.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
<p>60. Επιμελητήριο Πιερίας Chamber Of Pieria Prefecture</p>	<p>28ης Οκτωβρίου / 28th of October 9 GR-60100 Κατερίνη / Katerini Tfn +30 2351023211 24311 Fax +30 2351025124 E-post: champier@otenet.gr</p>	<p>Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken.</p> <p>Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.</p>
<p>61. Επιμελητήριο Πρέβεζας Chamber Of Preveza Prefecture</p>	<p>Δοδώνης / Dodonis 47 GR-48100 Πρέβεζα / Preveza Tfn +30 2682029414 Fax +30 2682029283 E-post: info@preveza.chambernet.gr Internet: www.preveza.chambernet.gr</p>	<p>Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken.</p> <p>Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.</p>
<p>62. Επιμελητήριο Ρεθύμνου Chamber Of Rethymnon Prefecture</p>	<p>Εμ.Πορτάλιου / Em. Portaliou 23 GR-74100 Ρέθυμνο / Rethymnon Tfn +30 2831022214 Fax +30 2831055086 E-post: eber@otenet.gr Internet: www.eber.gr</p>	<p>Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken.</p> <p>Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.</p>
<p>63. Επιμελητήριο Σάμου Chamber Of Samos Island Prefecture</p>	<p>Κουντουριώτη / Kountourioti 19 GR-83100 Σάμος / Samos Tfn +30 2273087970 87980 Fax +30 2273022784 E-post: samcci@otenet.gr Internet: www.samoscci.gr</p>	<p>Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken.</p> <p>Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.</p>
<p>64. Επιμελητήριο Σερρών Chamber Of Serres Prefecture</p>	<p>Π.Κωστοπούλου / Kostopoulou 2 GR-62122 Σέρρες / Serres Tfn +30 2321099720, 99719 (γραφείο προέδρου) Fax +30 2321099740 E-post: eves@otenet.gr Internet: www.eves.gr</p>	<p>Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken.</p> <p>Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.</p>
<p>65. Επιμελητήριο Τρικάλων Chamber Of Trikala Prefecture</p>	<p>Βενιζέλου / Venizelou 1 GR-42100 Τρίκαλα / Trikala Tfn +30 2431027493 24989 74720 Fax +30 2431038945 E-post: info@trikala.chambernet.gr Internet: www.trikala.chambernet.gr</p>	<p>Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken.</p> <p>Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.</p>
<p>66. Επιμελητήριο Φθιώτιδας Chamber Of Fthiotida Prefecture</p>	<p>Όθωνος / Othonos 3 GR-35100 Λαμία / Lamia Tfn +30 2231022112 21395 Fax +30 2231030985 E-post: info@fthiotidoscc.gr Internet: www.fthiotidoscc.gr</p>	<p>Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken.</p> <p>Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.</p>

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
67. Επιμελητήριο Φλώρινας Chamber Of Florina Prefecture	Μεγαρόβου / Megarou 15 GR-53100 Φλώρινα / Florina Tfn +30 2385022334 22466 Fax +30 2385028020 E-post: eveflorinas@acn.gr http: Δικτυακός τόπος: www.ebef.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
68. Επιμελητήριο Φοκίδας Chamber Of Fokida Prefecture	Γιδογιάννου / Gidogiannou 7 GR-33100 Άμφισσα / Amfissa Tfn +30 2265028697 23651 Fax +30 2265022185 E-post: epim-fo@hol.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
69. Επιμελητήριο Χαλκιδικής Chamber Of Chalkidiki Prefecture	Πολυτεχνείου / Polytehniou 58 GR-63100 Πολύγυρος / Polygyros Tfn +30 2371024200 24300 Fax +30 2371021355 E-post: info@epichal.gr Internet: www.epichal.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
70. Επιμελητήριο Χανίων Chamber Of Chania Prefecture	Ελ.Βενιζέλου / Elef.Venizelou 4 GR-73110 Χανιά-Κρήτη / Chania-Creta Tfn +30 2821052329 45349 40624 (ordförande) Fax +30 2821028307 E-post: epimel@chania-cci.gr Internet: www.chania-cci.gr	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.
71. Επιμελητήριο Χίου Chamber Of Chios Island Prefecture	Φιλίππου Αργέντη / Filipou Argenti 8 GR-82100 Χίος / Chios Tfn +30 2271044330 – 1 Fax +30 2271044332 E-post: epimeliti@otenet.gr Internet: chios.proodos.gr/chamber	Värnar om och främjar handel, industri och hantverk samt medverkar i utformningen av den ekonomiska politiken. Enligt 10 § nionde och femtonde stycket i den grekiska lagen nr 2251/94 får handels-, industri- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas kollektiva intressen.

SPANIEN

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. Instituto Nacional del Consumo	C/Príncipe de Vergara, 54 E-28006 Madrid Tfn +34 91.822.44.00 Fax +34 91.435.94.12 E-post: directora@consumo-inc.es	Central statlig myndighet som enligt artikel 51 i konstitutionen och den allmänna lagen om konsument- och användarskydd har till uppgift att bevaka och tillvarata konsumenters och användares rättigheter.
2. Dirección General de Consumo de la Junta de Andalucía	Plaza Nueva, 4 E-41071 Sevilla Tfn +34 955041478 Fax +34 955041449 E-post: Dg.consumo.cgob@juntadeandalucia.es	Statligt organ med ansvar för marknadsövervakning och bevakning av konsumenters och användares rättigheter.
3. Dirección General de Consumo del Gobierno de Aragón	Via Universitat, 36, 6 ^e Planta E-50071 Zaragoza Tfn +34 976715612 Fax +34 976715609 E-post: consumo@aragon.es	Statligt organ med ansvar för marknadsövervakning och bevakning av konsumenters och användares rättigheter.

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
4. Agencia de Sanidad Ambiental y Consumo del Principado de Asturias	Ciriaco Miguel Vigil, 9 Edificio Buenavista E-33006 Oviedo Tfn +34 985108302 Fax +34 985108310	Statligt organ med ansvar för marknadsövervakning och bevakning av konsumenters och användares rättigheter.
5. Dirección General de Consumo / Direcció General de Consum – Govern de les Illes Balears	Paseo del Borne, 17- 1 E-07012 Palma de Mallorca Tfn +34 971179522 Fax +34 971176252	Statligt organ med ansvar för marknadsövervakning och bevakning av konsumenters och användares rättigheter.
6. Dirección General de Consumo del Gobierno de Canarias	León y Castillo, 200 Ed. Servicios Múltiples III, planta 1 E-35071 Las Palmas de Gran Canaria Tfn +34 928899321 Fax +34 928899868 E-post: ecobgam@gobiernodecanarias.org	Statligt organ med ansvar för marknadsövervakning och bevakning av konsumenters och användares rättigheter.
7. Dirección General de Comercio y Consumo del Gobierno de Cantabria	Hernán Cortes, 9 E-39003 Santander Tfn +34 942207936 Fax +34 942207528	Statligt organ med ansvar för marknadsövervakning och bevakning av konsumenters och användares rättigheter.
8. Instituto de Consumo de la Junta de Comunidades de Castilla-La Mancha	Berna, 1-1º planta Edificio Iberdrola E-45071 Toledo Tfn +34 925284529 Fax +34 925226206	Statligt organ med ansvar för marknadsövervakning och bevakning av konsumenters och användares rättigheter.
9. Agencia de Protección Civil y Consumo de la Junta de Castilla y León	García Morato, 24 E-47007 Valladolid Tfn +34 983418815 Fax +34 983410078	Statligt organ med ansvar för marknadsövervakning och bevakning av konsumenters och användares rättigheter.
10. Agencia Catalana del Consumo / Agència Catalana del Consum – Generalitat de Catalunya	Carrer Pamplona 113 E-08018 Barcelona Tfn +34 935516666 Fax +34 935516599 Internet: www.consum.cat/ E-post: consum@gencat.cat	Statligt organ med ansvar för marknadsövervakning och bevakning av konsumenters och användares rättigheter.
11. Dirección General de Consumo de la Junta de Extremadura	C/Atarazanas, 8 E-06800 Merida (Badajoz) Tfn +34 924004701 924004700 Fax +34 924004702 E-post: Dg.consumo@prs.juntaex.es	Statligt organ med ansvar för marknadsövervakning och bevakning av konsumenters och användares rättigheter.
12. Instituto Gallego de Consumo / Instituto Galego de Consumo – Xunta de Galicia	Gonzalo Torrente Ballester 1-3-5-bajo E-15707 Santiago de Compostela (A Coruña) Tfn +34 981545386 981545397 981544512 Fax +34 981544598-99 E-post: Xerencia.igc@xunta.es	Statligt organ med ansvar för marknadsövervakning och bevakning av konsumenters och användares rättigheter.
13. Dirección General de Consumo de la Comunidad de Madrid)	C/ Ventura Rodríguez, 7 -4º planta E-28008 Madrid Tfn +34 915803213 Fax +34 915803339 E-post: Dg.consumo@madrid.org	Statligt organ med ansvar för marknadsövervakning och bevakning av konsumenters och användares rättigheter.

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
14. Dirección General de Atención al Ciudadano, Drogodependencias y Consumo de la Región de Murcia	Ronda de Levante, 11- 4º Planta E-30071 Murcia Tfn +34 968395831 Fax +34 968221217	Statligt organ med ansvar för marknadsövervakning och bevakning av konsumenters och användares rättigheter.
15. Dirección General de Familia, Infancia y Consumo del Gobierno de Navarra	C/González Tablas s/n E-31002 Pamplona Tfn +34 848426221	Statligt organ med ansvar för marknadsövervakning och bevakning av konsumenters och användares rättigheter.
16. Dirección General de Salud Pública y Consumo del Gobierno de la Rioja	C/Gran Via, 18 E-26071 Logroño Tfn +34 941272420 Fax +34 941272418 E-post: Dg.salud@larioha.org	Statligt organ med ansvar för marknadsövervakning och bevakning av konsumenters och användares rättigheter.
17. Dirección General de Comercio y Consumo / Dirección General de Comercio i Consum de la Generalitat Valenciana	C/Colón, 32 E-46004 Valencia Tfn +34 963869604 Fax +34 963869600	Statligt organ med ansvar för marknadsövervakning och bevakning av konsumenters och användares rättigheter.
18. Dirección de Consumo y Seguridad Industrial – Gobierno Vasco / Kontsumo eta Industria Segurtasuneko Zuzendaritza – Eusko Jaurlaritza	C/Donostia San Sebastián, 1 E-01010 itoria (Gasteiz) Tfn +34 945019923 Fax +34 945019931 945019947 E-post: consumo@ej-gv.es	Statligt organ med ansvar för marknadsövervakning och bevakning av konsumenters och användares rättigheter.
19. AUC Asociación de Usuarios de la Comunicación	Cavanilles, 29, 2º D E-28007 Madrid Tfn +34 915016773 Fax +34 915018766 E-post: auc@auc.es	Konsument- och användarorganisation för kommersiell kommunikation. Organisationen ger även konsumenter och användare upplysning och utbildning och företräder dem i olika organ med konsumentrepresentation.
20. ASGECO Asociación General de Consumidores	Plaza Navafría, 3-Bajos E-28027 Madrid Tfn +34 914053698 914053611 Fax +34 914053997 E-post: asgeco@asgeco.org	Allmän konsument- och användarorganisation. Ger konsumenter och användare upplysning och utbildning och företräder dem i olika organ med konsumentrepresentation.
21. CEACCU Confederación Española de Organizaciones de Amas de Casa, Consumidores y Usuarios	C/San Bernardo, 97-99 Edif. Colomina, Oficina F E-28015 Madrid Tfn +34 914470481 Fax +34 915945124 E-post: ceaccu@ceaccu.org	Allmän konsument- och användarorganisation. Ger konsumenter och användare upplysning och utbildning och företräder dem i olika organ med konsumentrepresentation.
22. CECU Confederación de Consumidores y Usuarios	/Mayor, 45 2º Planta E-2813 Madrid Tfn +34 913641384 Fax +34 913669000 E-post: cecu@cecu.es	Allmän konsument- och användarorganisation. Ger konsumenter och användare upplysning och utbildning och företräder dem i olika organ med konsumentrepresentation.
23. FUCI Federación de Usuarios-Consumidores Independientes	C/Joaquín Costa, 61 Bajo Drcha E-28002 Madrid Tfn +34 915640118 Fax +34 915628355 E-post: fuciest@hotmail.com	Allmän konsument- och användarorganisation. Ger konsumenter och användare upplysning och utbildning och företräder dem i olika organ med konsumentrepresentation.

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
24. HISPACOOOP Confederación Española de Cooperativas de Consumidores y Usuarios	C/Vallehermosa, 15, 1º E-28015 Madrid Tfn +34 915930935 Fax +34 915931814 E-post: hispacoop@hispacoop.es	Allmän konsument- och användarorganisation. Ger konsumenter och användare upplysning och utbildning och företräder dem i olika organ med konsumentrepresentation.
25. OCU Organización de Consumidores y Usuarios	C/Albarracín, 21 E-28037 Madrid Tfn +34 913000045 Fax +34 917543870 E-post: ocu@ocu.org	Allmän konsument- och användarorganisation. Ger konsumenter och användare upplysning och utbildning och företräder dem i olika organ med konsumentrepresentation.
26. UNAE Federación Unión Nacional de Consumidores y Amas de Hogar de España	C/Villanueva, 8 – 3º E-28001 Madrid Tfn +34 915757219 Fax +34 915751309 E-post: informacion@federacionunae.com	Allmän konsument- och användarorganisation. Ger konsumenter och användare upplysning och utbildning och företräder dem i olika organ med konsumentrepresentation.
27. ADICAE Asociación de Usuarios de Bancos, Cajas y Seguros	C/Gavín, 12 local E-50001 Zaragoza Tfn +34 976390060 Fax +34 976390199 E-post: Aicar.adicae@adicae.net	Konsument- och användarorganisation för finansiella tjänster. Ger konsumenter och användare upplysning och utbildning och företräder dem i olika organ med konsumentrepresentation.
28. U.C.E. Unión de Consumidores de España	/O'donnel 32, 5ºd E-28009 Madrid Tfn +34 914342085 Fax +34 915570996 E-post: Uce_consumidores@ono.com	Allmän konsument- och användarorganisation. Ger konsumenter och användare upplysning och utbildning och företräder dem i olika organ med konsumentrepresentation.

FRANKRIKE

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. Association de défense, d'éducation et d'information du consommateur (ADEIC)	3, rue de la Rochefoucauld F-75009 Paris Tfn +33 144537393 Fax +33 144537394 E-post: adeicnat@adeic.asso.fr Internet: www.adeic.asso.fr Ordförande: Patrick Mercier Generalsekreterare: Christian Huard	Bevakar konsumenters ekonomiska intressen.
2. Association Force - Ouvrière Consommateur (AFOC)	141, avenue du Maine F-75014 Paris Tfn +33 140528585 Fax +33 140528586 E-post: afoc@wanadoo.fr Internet: perso.wanadoo.fr/afoc Ordförande: Jean-Claude Mailly Generalsekreterare: Raphaël Manzano	Bevakar konsumenters ekonomiska intressen.
3. Association Léo Lagrange pour la défense des consommateurs (ALLDC)	153, avenue Jean-Lolive F-93315 Pantin-Le-Pré-Saint-Gervais Cedex Tfn +33 148106565 Fax +33 148106571 E-post: leo.lagrange.consom@wanadoo.fr Internet: www.leolagrange-conso.org Ordförande: Marc Lagae Generalsekreterare: Yves Blein	Bevakar konsumenters ekonomiska intressen.

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
4. Association Etudes et Consommation (ASSECO-CFDT)	4, boulevard de la Villette F-75955 Paris Cedex 19 Tfn +33 142038114 Fax +33 153728556 E-post: asseco@cfdt.fr Internet: www.cfdt.fr/asseco Ordförande: Yvonne Delemotte Generalsekreterare: René Machabert	Bevakar konsumenters ekonomiska intressen.
5. Confédération Générale du Logement (CGL)	6/8, Villa Gagliardini F-75020 Paris Tfn +33 140319022 Fax +33 140319274 E-post: CGL.Nat@wanadoo.fr Ordförande: Henry de Gaulle Generalsekreterare: Pierre Perio	Bevakar konsumenters ekonomiska intressen.
6. Confédération de la Consommation du Logement et du cadre de vie (CLCV)	17 rue Monsieur F-75007 Paris Tfn +33 156543210 Fax +33 143207202 E-post: clcv@clcv.org Internet: www.clcv.org Ordförande: Reine-Claude Mader Generalsekreterare: Alain Chosson	Bevakar konsumenters ekonomiska intressen.
7. Conseil national des Associations Familiales Laïques (CNAFAL)	108, avenue Ledru-Rollin F-75011 Paris Tfn +33 147000240 Fax +33 147000186 E-post: cnafal@wanadoo.fr Internet: www.cnafal.com Ordförande: Michèle Fournier-Bernard Generalsekreterare: Eric Comparat	Bevakar konsumenters ekonomiska intressen.
8. Confédération Nationale des Associations Familiales Catholiques (CNAFC)	28, place Saint-Georges F-75009 Paris Tfn +33 148788161 Fax +33 148780735 E-post: cnafc-conso@afc.France.org Internet: www.afcfrance.org Ordförande: Paul de Viguerie Direktör: Olivier Braillon	Bevakar konsumenters ekonomiska intressen.
9. Confédération Nationale du Logement (CNL)	8, rue Mériel F-93104 Montreuil Cedex Tfn +33 148570464 Fax +33 148572816 E-post: cnl@lacnl.com Ordförande: Jean-Pierre Giacomo Handläggare: Philippe Denizot	Bevakar konsumenters ekonomiska intressen.
10. Confédération Syndicale des Familles (CSF)	53, rue Riquet F-75019 Paris Tfn +33 144898680 Fax +33 140352952 E-post: csf@csfriquet.org Internet: www.csfriquet.org Ordförande: Christian Zytynski Generalsekreterare: François Édouard	Bevakar konsumenters ekonomiska intressen.

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
11. Familles de France (FF)	28, place Saint-Georges F-75009 Paris Tfn +33 144534590 Fax +33 145960788 E-post: conso@familles-de-france.org Internet: www.familles-de-france.org Ordförande: Henri Joyeux Generalsekreterare: Olivier Degauquier	Bevakar konsumenters ekonomiska intressen.
12. Familles Rurales (FR)	7, cité d'Antin F-75009 Paris Tfn +33 144918888 Fax +33 144918889 E-post: famillesrurales@wanadoo.fr Internet: www.famillesrurales.org Ordförande: Thierry Damient Direktör: Jean-Yves Martin	Bevakar konsumenters ekonomiska intressen.
13. Fédération nationale des Associations d'Usagers des transports (FNAUT)	32, rue Raymond-Losserand F-75014 Paris Tfn +33 143350283 Fax +33 143351406 E-post: fnaut@wanadoo.fr Internet: perso.wanadoo.fr/fnaut Ordförande: Jean Sivardière Generalsekreterare: Simone Bigorgne	Bevakar konsumenters ekonomiska intressen.
14. Association pour l'Information et la Défense des Consommateurs Salariés de la CGT (INDECOSA-CGT)	263, rue de Paris F-93516 Montreuil Cedex Tfn +33 148188426 Fax +33 148188482 E-post: indecosa@cgt.fr Internet: www.cgt.fr/indecosa Ordförande: Daniel Collet Generalsekreterare: Daniel Tournez	Bevakar konsumenters ekonomiska intressen.
15. Organisation Générale des Consommateurs (ORGECO)	16, avenue du Château F-94300 Vincennes Tfn +33 10149579300 Fax +33 143653376 E-post: orgeco@wanadoo.fr Internet: perso.wanadoo.fr/orgeco/ Ordförande: Yves Sirot Generalsekreterare: Sylvie Martin-Pernot	Bevakar konsumenters ekonomiska intressen.
16. Union fédérale des Consommateurs- Que Choisir (UFC-QUE CHOISIR)	11, rue Guénot F-75011 Paris Tfn +33 143485548 Fax +33 143484435 E-post: mouvement@quechoisir.org Internet: www.quechoisir.org Ordförande: Alain Bazot Direktör: Jean-Louis Redon	Bevakar konsumenters ekonomiska intressen.
17. Union Féminine Civique et Sociale (UFCS)	6, rue Béranget F-75003 Paris Tfn +33 144545054 Fax +33 144545066 E-post: ufcsnational@wanadoo.fr Internet: www.ufcs.org Ordförande: Chantal Jannet Generalsekreterare: Elisabeth Leveque	Bevakar konsumenters ekonomiska intressen.

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
18. Union Nationale des Associations Familiales (UNAF)	28, place Saint-Georges F-75009 Paris Tfn +33 149953600 Fax +33 140161276 E-post: nbrun@unaf.fr Internet: www.unaf.fr Ordförande: Hubert Brin Direktör: Monique Sassier	Bevakar konsumenters ekonomiska intressen.
19. Direction générale de la concurrence, de la consommation et de la répression des fraudes (D.G.C.C.R.F.)	59, boulevard Vincent Auriol F-75703 Paris cedex 13	Bevakar konsumenters intressen och ansvarar för förfrågningar och förbuds förelägganden.

ITALIEN

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. A.C.U. ASSOCIAZIONE CONSUMATORI UTENTI	Via Padre Luigi Monti, 20/C I-20162 Milano (MI) Tfn +39 02-6615411 Fax +39 02-6425293 E-post: associazione@consumatoriutenti.it Internet: www.consumatoriutenti.it www.mangiosano.org	Arbetar för social solidaritet genom att värna om konsumenters och användares intressen. Föreningen har inte rätt att bedriva viss verksamhet. Dess främsta syfte är att värna om konsumenter och användare som är mindre gynnade på grund av sin fysiska, psykiska, ekonomiska eller sociala situation eller familjesituation (artikel 3 i stadgan).
2. ADICONSUM ASSOCIAZIONE DIFESA CONSUMATORI E AMBIENTE	Via degli Ammiragli, 91 I-00161 Roma Tfn +39 06-4417021 Fax +39 06-44170230 E-post: adiconsum@adiconsum.it Internet: www.adiconsum.it	Arbetar med att tillvarata konsumenters och användares intressen, t.ex. rättigheter när det gäller hälsa, säkerhet och kvalitet på varor och tjänster, korrekt information och god reklamsed, varu- och tjänsteavtal med villkor som är rimliga, klara och tydliga samt rättvisa, tillhandahållande av offentliga tjänster av hög kvalitet och som är effektiva, information om ansvarsfull, kritisk, tillräcklig och miljövänlig konsumtion samt förnuftig energiförbrukning, information om hur man undviker att hamna i skuldfällan och om ocker, stöd och hjälp för dem som utsatts för ocker eller behöver hjälp (artikel 1 i stadgan).
3. ADOC - ASSOCIAZIONE DIFESA ORIENTAMENTO CONSUMATORI	Via Lucullo, 6 I-00187 Roma Tfn +39 06-4825849 Fax +39 06-4819028 E-post: adoc@adoc.org Internet: www.adoc.org	Bevakar konsumenters och användares intressen genom åtgärder som ska garantera rättigheter och en högre levnadsstandard (artikel 2 i stadgan).
4. ADUSBEF - ASSOCIAZIONE PER LA DIFESA DEGLI UTENTI DEI SERVIZI BANCARI, FINANZIARI, POSTALI, ED ASSICURATIVI	Via Farini, 62 I-00185 Roma Tfn +39 06-4818632 Fax +39 06-4818633 E-post: info@adusbef.it Internet: www.adusbef.it	Arbetar i Italien med att hjälpa, skydda och företräda användare av banktjänster och finansiella tjänster samt de som använder allmänna investeringsfonder eller någon annan verksamhet som direkt eller indirekt är knuten till kreditjänster (artikel 1 i stadgan).
5. ALTROCONSUMO – ASSOCIAZIONE INDIPENDENTE DI CONSUMATORI	Via Valassina, 22 I-20159 Milano (MI) Tfn +39 02-668901 Fax +39 02-66890288 E-post: pr@altroconsumo.it press@altroconsumo.it Internet: www.altroconsumo.it	Bevakar och tillvaratar konsumenters och varu- och tjänsteanvändares intressen samt tar initiativ för att säkra dessa intressen, såväl för den enskilde som kollektivt (artikel 2 i stadgan).

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
6. ASSOUTENTI – ASSOCIAZIONE NAZIONALE DEGLI UTENTI DEI SERVIZI PUBBLICI	Via Celimontana,38 I-00184 Roma (RM) Tfn +39 06-6833617 Fax +39 06-6867434 E-post: info@assoutenti.it Internet: www.assoutenti.it	Bevakar konsumenters och användares intressen genom att arbeta för social solidaritet och värna om medborgerliga rättigheter (artikel 2 i stadgan).
7. C.T.C.U. – CENTRO TUTELA CONSUMATORI UTENTI – VERBRAUCHERZENTRALE SUD-TIROL	Via Dodiciville, 2 I-39100 Bolzano (BZ) Tfn +39 0471-975597 Fax +39 0471-979914 Internet: www.centroconsumatori.it www.euroconsumatori.org www.assicurarsibene.it	Sammanslutningen av föreningar och organisationer i Alto Adige arbetar enbart med konsumentskydd. Den strävar efter att ta tillvara konsumenters och användares intressen med hjälp av sina egna strukturer och konsumentstrukturer samt fristående avdelningar som är skilda från övrig verksamhet (artikel 1 i stadgan).
8. CITTADINANZATTIVA -	Via Flaminia, 53 I-00196 Roma Tfn +39 06-367181 Fax +39 06-36718333 E-post: procuratori@cittadinanzattiva.it Internet: www.cittadinanzattiva.it	En medborgarrörelse som arbetar för mänskliga rättigheter genom att främja och praktiskt omsätta sociala och politiska rättigheter på ett nationellt, europeiskt och internationellt plan. Rörelsen strävar efter att eliminera avfall och bekämpa korruption och att, i nära samarbete med konsumentrörelsen i stort, tillvarata konsumenternas och användarnas rättigheter, värna om miljö, mark och hälsa samt säkerheten för den enskilde och samhället (artikel 1 i stadgan).
9. CODACONS–COORDINAMENTO DELLE ASSOCIAZIONI PER LA TUTELA DELL'AMBIENTE E LA DIFESA DEI DIRITTI DI UTENTI E CONSUMATORI	Viale Mazzini, 73 I-00195 Roma Tfn +39 06-3725809 Fax +39 06-3701709 E-post: codacons.info@tiscali.it Internet: www.codacons.it	Strävar efter att med egna lagliga medel och med olika rättsliga instrument skydda konsumenters och användares (och även invandrares och flyktingars) rättigheter och intressen gentemot offentliga organisationer och privata producenter och varu- och tjänsteleverantörer, i syfte att förhindra att marknaden snedvrids på grund av marknadsmissbruk eller andra överträdelser mot den italienska staten (artikel 2 i stadgan).
10. CODICI – CENTRO PER I DIRITTI DEL CITTADINO	Viale Guglielmo Marconi, 94 I-00146 Roma Tfn +39 06-55301808 Fax +39 06-55307081 E-post: codicin@codici.org Internet: www.codici.org	Arbetar ideellt med att främja oberoende och demokratisk social utbildning. Centrumet gör kulturella, sociala, politiska och juridiska insatser för att informera om, bevaka och skydda framför allt missgynnade konsumenters och användares intressen (artikel 3 i stadgan).
11. CONFCONSUMATORI – CONFEDERAZIONE GENERALE DEI CONSUMATORI	Via G. Mazzini, 43 I-43100 Parma (PR) Tfn +39 052-1230134 Fax +39 052-285717 E-post: confcons@tin.it Internet: www.confconsumatori.it	Arbetar ideellt med att bevaka konsumenters och användares intressen med särskild fokus på social solidaritet (artikel 2 i stadgan).
12. FEDERCONSUMATORI – FEDERAZIONE NAZIONALE DI CONSUMATORI E UTENTI	Via Palestro, 11 I-00185 Roma Tfn +39 06-42020755 Fax +39 06-47424809 E-post: federconsumatori@federconsumatori.it Internet: www.federconsumatori.it	Bistår, utbildar och upplyser konsumenter och användare överlag, särskilt de ekonomiskt och socialt missgynnade (artikel 2 i stadgan).
13. LA CASA DEL CONSUMATORE	Via Bobbio, 6 I-20125 Milano (MI) Tfn +39 02-28389282 Fax +39 02-28389343 E-post: info@casadelconsumatore.it Internet: www.casadelconsumatore.it	Arbetar på europeisk, nationell, regional och lokal nivå med att informera om och främja, skydda, företräda och tillvarata varu- och tjänstekonsumenters enskilda och kollektiva rättigheter och intressen, liksom konsumenters och användares intressen överlag (artikel 1 i stadgan).

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
14. LEGA CONSUMATORI	Via delle Orchidee, 4/A I-20147 Milano (MI) Tfn +39 02-48303659 Fax +39 02-48302611 E-post: ufficiostampa@legaconsumatori.it Internet: www.legaconsumatori.it	Strävar efter att på effektivast möjliga sätt främja, organisera och stärka sina samarbetspartners individuella och kollektiva resurser i fråga om utbildning, information och förmåga att själva tillvarata sina intressen för att kartlägga och tillgodose samhällets behov. Organisationen främjar och samordnar inrättandet av ekonomiska organ utifrån principerna om självförvaltning och enskildas direkta medverkan i syfte att säkra köpkraft och medveten konsumtion. Den efterlyser en ny utvecklingsmodell som tar hänsyn till nya konsumtionssätt för att få till stånd nya och ändrade former för kapitalistisk produktion, bearbetning och marknadsföring, värnar om medborgarnas fysiska och psykiska välfärd gentemot produktions- och tjänsteföretag med hjälp av olika rättsliga medel samt bidrar till att utveckla och förespråka arbetarrörelsens och arrendeböndernas ideal och värderingar där kooperativa och ömsesidiga samarbetsformer främjas (artikel 2 i stadgan).
15. MOVIMENTO CONSUMATORI	Via Piemonte, 39/A I-00187 Roma Tfn +39 06-4880053 Fax +39 06-4820227 E-post: info@movimentoconsumatori.it Internet: www.movimentoconsumatori.it	Bevakar konsumenters och användares rättigheter och intressen överlag, i enlighet med artikel 2 i lagen av den 30 juli 1998 (nr 281) samt värnar om sparares rättigheter och intressen, och arbetar för att förbättra dessa gruppers levnadsstandard. Organisationen verkar för en utveckling av konsumentkulturen och ger information och utbildning om hållbara och miljövänliga konsumtionsvanor (artikel 2 i stadgan).
16. MOVIMENTO DIFESA DEL CITTADINO - onlus	Via Quintino Sella, 41 I-00187 Roma Tfn +39 06-86399208 Fax +39 06-86388406 E-post: info@mdc.it Internet: www.helpconsumatori.it	Oberoende ideell organisation som verkar för solidaritet och förbättrade sociala förhållanden i Italien samt för att skydda medborgares, konsumenters och användares intressen (artikel 1 i stadgan).
17. UNIONE NAZIONALE CONSUMATORI	Via Duilio, 13 I-00192 Roma Tfn +39 06-3269531 Fax +39 06-3234616 E-post: info@consumatori.it Internet: www.consumatori.it	Företräder och skyddar utan åtskillnad alla konsumenter och användare av offentliga och privata tjänster, särskilt personer som är missgynnade på grund av en svag förhandlingsposition och som har begränsad tillgång till information i förhållande till fackmän. Organisationen försvarar även vid behov dessa personers lagstadgade rättigheter gentemot administrativa och rättsliga myndigheter och inom internationella organ samt bistår vid kontakter med offentliga och privata varu- och tjänsteleverantörer (artikel 2 i stadgan).
18. ASSOCONSUM ONLUS	Via Lombardia, 30 00187 Rom Tfn +39 06 42009318 Fax +39 06 42009322 E-post: info@asso-consum.it www.asso-consum.it	Under åren omedelbart efter grundandet var organisationen Asso-consum huvudsakligen verksam i parlamentssammanhang. Mellan 2002 och 2007 ställdes minst 600 parlamentsfrågor med anledning av dess rapporter. Allt eftersom organisationen anställde fler personer fick den ytterligare en roll att ge konsumenter stöd, vägledning och utbildning (både för medlemmar och icke medlemmar) samt fri rätts hjälp på följande områden: lån och sparande, avtal, telekommunikation, transport, grupptalan, hälsa, turism, miljö, livsmedel och integritetsfrågor. Asso-Consum var nyligen inblandad i initiativ av nationell betydelse, nämligen förhandlingarna med <i>Costa Crociere</i> om ersättning till passagerarna på fartyget <i>Concordia</i> , presentationen av en folkomröstning om avskaffande av ersättning av de politiska partiernas utgifter i samband med val samt grupp-talan mot <i>Banca di Campania</i> i fråga om avgifter för ett högsta debitsaldo.

CYPERN

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. Competition and Consumer Protection Service of the Ministry of Commerce, Industry and Tourism	Tfn +357 22867153 Fax +357 22375120 E-post: perm.sec@mcit.gov.cy	Har till uppgift att skydda konsumenters hälsa, säkerhet och ekonomiska intressen. Ansvarar för att EU:s direktiv införlivas och att harmoniserad lagstiftning tillämpas.
2. Cypriot Consumers Association	Tfn +357 22516112/3/4 Fax +357 22516118 E-post: cyconsas@spidernet.net och cca@spidernet.net Internet: www.cyprusconsumers.org.cy	Bevakar konsumenters rättigheter i enlighet med FN:s och EU:s bestämmelser samt informerar konsumenterna om deras rättigheter.
3. Cyprus Consumers and Quality of Life	Tfn +357 22313111 +357 22463003 Fax +357 22463077 E-post: consumersunion@cytanet.com.cy Internet: www.consumersunion.org.cy	Har till uppgift att utan åtskillnad främja och tillvarata alla konsumenters rättigheter och att säkra deras rätt till ett tryggt och sunt liv i en hållbar och dynamisk miljö.

LETTLAND

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. Patērētāju tiesību aizardzības centrs	Tfn +371 7338026 Fax +371 7338024 E-post: tpkc@apollo.lv Internet: www.ptac.gov.lv	Bevakar konsumenters rättigheter och intressen.

LITAUEN

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba prie Teisingumo ministerijos	Vilniaus g. 25 LT-01119, Vilnius Tfn +370 52626751 Fax +370 52791466 E-post: taryba@nvtat.lt Internet: www.nvtat.lt	Detta nationella konsumentskyddsorgan är ett statligt institut som har till uppgift att bedriva konsumentskyddspolitik och samordna verksamheten inom inspektioner för produktsäkerhet och konsumentskydd.

LUXEMBURG

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. Union luxembourgeoise des consommateurs nouvelle asbl	55, rue des Bruyères L-1274 Howald Tfn +352 496022-1 Fax +352 494957 E-post: ulc@pt.lu Internet: www.ulc.lu	Ger information, utbildning, konsumentskydd, rättsligt bistånd, expertråd, rättshjälp och företräder konsumenter vid kontakter med offentliga myndigheter.
2. Automobile Club du Grand-Duché de Luxembourg asbl	54, route de Longwy L-8007 Bertrange Tfn +352 450045-1 Fax +352 450455 E-post: acl@acl.lu Internet: www.acl.lu	Bevakar och tillvaratar bilisters intressen som konsumenter.

UNGERN

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetsége	Logodi u. 22-24 H-1012 Budapest Tfn +36 13117030 Fax +36 13317386 E-post: baranovszky@ofe.hu Kontaktperson: dr.Baranovszky, György (ordförande)	Företräder de ungerska konsumenterna och bevakar deras intressen. Deltar i utformningen och fastställandet av den nationella konsumentskyddspolitiken och samarbetar med inhemska och utländska konsumentskyddsorganisationer.
2. Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület (OFE)	Balaton u. 27 H-1055 Budapest Tfn +36 13117030 Fax +36 13317386	Företräder och bevakar konsumenters allmänna intressen och tillvaratar deras rättigheter. Deltar i utformningen och fastställandet av konsumentskyddspolitiken samt fastställer officiella priser. Bistår med tillgång till rättslig prövning.
3. Magyar Energiafogyasztók Szövetségének (MESZ)	Fő u. 68 H-1027 Budapest Tfn +36 12241478 Fax +36 12241478	Företräder, skyddar och tillvaratar ungerska energikonsumenternas intressen. Medverkar i reglering av energifrågor för mindre och större konsumenter och ger juridisk rådgivning.
4. Csepeli Fogyasztóvédelmi Egyesület	Petz Ferenc u. 8 H-1211 Budapest Tfn +36 14254507 Fax +36 4254507	Företräder och bevakar konsumenters allmänna intressen och tillvaratar deras rättigheter.
5. Magyar Autóklub Egyesület (MAK)	Rómer Flóris u. 4/a H-1024 Budapest Tfn +36 13451800 Fax +36 13451801	Bevakar medlemmarnas intressen som bilister.
6. Csalán Környezet és Természetvédő Egyesület	Kossuth L. u. 1, II/2 8200 Veszprém Tfn +36-88578390 Fax +36 88578391 E-post: csalan@csalan.hu	Företräder de ungerska konsumenterna och bevakar deras intressen. Deltar i utformningen och fastställandet av den nationella konsumentskyddspolitiken och samarbetar med inhemska och utländska konsumentskyddsorganisationer.
7. Fogyasztói Jogérvényesítő Szervezet (FJSZ)	Thaly Kálmán utca 22-24.1./4 H-1096 Budapest E-post: info@fjsz.hu Företrädare: Dr. Márk Erdélyi, ordförande	Organisationens mål är att driva konsumenternas rättigheter, avslöja överträdelser som påverkar konsumenterna, skydda konsumenternas intressen, öka medvetenheten om konsumenternas rättigheter, stöda statens och andra organs verksamhet för bättre konsumentskydd, utvidga konsumenternas rättigheter och vidta åtgärder för effektivare konsumentskydd.
8. Pénzügyi Ismeretterjesztő és Érdek-képviselői Egyesület (PITEE)	Mátyás tér 17. 3. 9 H-1084 Budapest E-post: pite2008@gmail.com Företrädare: Dr Dénes Lázár, ordförande	Arbetar med konsumentupplysning och tillvaratar lokala och nationella konsumentintressen, påverkar och utvecklar nationella konsumentbeteenden, undersöker, presenterar och forskar om konsumentbeteenden, erbjuder konsumentskyddstjänster, främjar konsumentupplysning och konsumentintressen, bidrar till ett effektivare konsumentskydd samt stöder konsumenter i rättsliga tvister med försörjningsbolag, teleföretag, finansiella institutioner, leverantörer av finansiella tjänster, försäkringsbolag, försäkringsförmedlare, parkeringsföretag, researrangörer, fastighetsförmedlare och alla andra privata företag.

MALTA

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. Malta Competition and Consumer Affairs Authority	Godwin Mangion Generaldirektör Malta Competition and Consumer Affairs Authority (MCCAA) Mizzi House National Road Blata l-Bajda HMR9010 Malta E-post: godwin.mangion@gov.mt Tfn +356 21496919	Övervakar tillämpningen av nationella genomförandebestämmelser till följande EU-lagstiftning: — Rådets direktiv 84/450/EEG av den 10 september 1984 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om vilseledande reklam, med senare ändringar av direktivet. — Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG av den 20 maj 1997 om konsumentskydd vid distansavtal. — Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenterna på den inre marknaden och om ändring av rådets direktiv 84/450/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, 98/27/EG och 2002/65/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 (direktiv om otillbörliga affärsmetoder). — Rådets direktiv 87/102/EEG av den 22 december 1986 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om konsumentkrediter, med senare ändringar av direktivet. — Rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal. — Rådets direktiv 85/577/EEG av den 20 december 1985 för att skydda konsumenten i de fall då avtal ingås utanför fasta affärslokaler.
2. Malta Tourism Authority	Marie-Louise Mangion Director Malta Tourism Authority Auberge d'Italie Triq il-Merkanti Valletta Malta Tfn +356 22915045 / 22915058 E-post: marie-louise.mangion@gov.mt	Övervakar tillämpningen av nationella genomförandebestämmelser till följande EU-lagstiftning: — Europaparlamentets och rådets direktiv 94/47/EG av den 26 oktober 1994 om skydd för köparna vad avser vissa aspekter i avtal om nyttjanderätten till fast egendom på tidsdelningsbasis. — Rådets direktiv 90/314/EEG av den 13 juni 1990 om paketresor, semesterpaket och andra paketarrangemang Båda direktiven har införlivats genom Maltas lag om rese- och turisttjänster (kap. 409).
3. Broadcasting Authority	7, Mile End Road Hamrun Malta Tfn +356 21221281 Fax +356 21240855 E-post: kaquilina@ba-malta.org	Övervakar tillämpningen av nationella genomförandebestämmelser till rådets direktiv 89/552/EEG av den 3 oktober 1989 om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television, med senare ändringar.
4. Medicines Authority	Patricia Vella Bonanno Chief Executive Officer 203, Level 3, Rue D'Argens, Gżira GŻR 1368, MALTA Tfn +356 23439112 Fax +356 23439161 E-post: patricia.vella@gov.mt	Övervakar tillämpningen av nationella genomförandebestämmelser till rådets direktiv 92/28/EEG av den 31 mars 1992 om marknadsföring av humanläkemedel. Föreskrifterna om läkemedel (föreläggande om reklam) från 2008 planeras att offentliggöras i Maltas officiella tidning i januari eller februari 2008.

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
<p>5. Malta Communications Authority</p>	<p>Philip Micallef Ordförande Malta Communications Authority Valletta Waterfront Pinto Wharf Floriana FRN1913 Tfn +356 2133 6840 Fax +356 2133 6846 E-post: philip.a.micallef@mca.org.mt Internet: www.mca.org.mt</p>	<p>Övervakar tillämpningen av nationella genomförandebestämmelser till följande EU-lagstiftning:</p> <p>Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden</p> <p>Elektronisk handel (allmänna) föreskrifter (LN251/06), föreskrifter 15</p> <p>Föreskrifter enligt artikel 25 i lagen om elektronisk handel (kap. 426)</p>
<p>6. L-Ghaqda tal-Konsumaturi [Consumer Association – Malta]</p>	<p>Consumers' Association - Malta, 43/10, St.Zachary Street Valletta, VLT 04, Malta Tfn +356 21239091 Tfn +356 79836128 Ordförande Benny Borg Bonello info@camalta.org.mt bborgbonello@camalta.org.mt</p>	<p>Övervakar tillämpningen av nationella genomförandebestämmelser till rådets direktiv 84/450/EEG av den 10 september 1984 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om vilseledande reklam, med senare ändringar av direktivet, Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG av den 20 maj 1997 om konsumentskydd vid distansavtal, direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenterna på den inre marknaden och om ändring av rådets direktiv 84/450/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, 98/27/EG och 2002/65/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 (direktiv om otillbörliga affärsmetoder), rådets direktiv 87/102/EEG av den 22 december 1986 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om konsumentkrediter, med senare ändringar av direktivet samt rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal och rådets direktiv 85/577/EEG av den 20 december 1985 för att skydda konsumenten i de fall då avtal ingås utanför fasta affärslokaler.</p>
<p>7. Association For Consumer Rights (Malta)</p>	<p>Pope Pius XII, Flat 4, Mountbatten Street, Blata l-Bajda Hamrun HMR 1579, Malta Tfn +356 21246289 E-post:associationforconsumerrights@gmail.com Ordförande Stefan Xuereb E-post: stefan@camalta.org Tfn +356 21432661 Mobiltelefon +356 79233333 Hon General Secretary Grace Attard E-post: grace.attard@gmail.com Tfn +356 21488391 Mobiltelefon +356 99225445</p>	<p>Övervakar tillämpningen av nationella genomförandebestämmelser till rådets direktiv 84/450/EEG av den 10 september 1984 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om vilseledande reklam, med senare ändringar av direktivet, Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG av den 20 maj 1997 om konsumentskydd vid distansavtal, direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenterna på den inre marknaden och om ändring av rådets direktiv 84/450/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, 98/27/EG och 2002/65/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 (direktiv om otillbörliga affärsmetoder), rådets direktiv 87/102/EEG av den 22 december 1986 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om konsumentkrediter, med senare ändringar av direktivet samt rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal och rådets direktiv 85/577/EEG av den 20 december 1985 för att skydda konsumenten i de fall då avtal ingås utanför fasta affärslokaler.</p>

NEDERLÄNDERNA

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. Consumentenbond	Enthovenplein 1 Postbus 1000 NL-2500 BA Den Haag Nederland Tfn +31 704454545 Fax +31 704454596 1e) Koos Peters, kpeters@consumentenbond.nl 2e) Wibo Koole, wkoole@consumentenbond.nl Internet: www.consumentenbond.nl	Arbetar för att göra det lättare för konsumenterna att göra bra val i ett hållbart och socialt rättvist samhälle.

ÖSTERRIKE

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. Wirtschaftskammer Österreich	Wirtschaftskammer Österreich Wiedner Hauptstraße 63 A-1045 Wien Tfn +43 1501054296 Fax +43 150206243 E-post: huberta.maitz-strassnig@wko.at	Företräder och tillvararar sina medlemmars gemensamma intressen samt näringslivets och dess enskilda medlemmars intressen (1 § i Wirtschaftskammergesetz). Tillvararar konsumenters kollektiva intressen enligt 28 § första stycket, 28a § första stycket, 29 § första stycket KSchG (lagen om konsumentskydd) och enligt 1 §, 2 § första stycket och 14 § första stycket UWG (lagen om illojal konkurrens).
2. Bundesarbeitskammer	Bundesarbeitskammer Prinz-Eugen-Straße 20-22 A-1040 Wien Tfn +43 1501652550 Fax +43 1501652532 E-post: helmut.gahleitner@akwien.or.at	Företräder och bevakar arbetstagarnas sociala, ekonomiska, yrkesrelaterade och kulturella intressen. Bidrar till att förbättra arbetstagarnas och deras familjers ekonomiska och sociala situation. Vidtar åtgärder inom utbildning, kultur, miljöskydd, konsumentskydd och fritidsverksamhet, verkar för bättre hälsa och bostadsförhållanden samt full sysselsättning. Medverkar vid prissättning och fastställande av konkurrensregler. Bistår med råd och rättshjälp i arbets- och socialrättsliga ärenden och företräder arbetstagarna i dessa ärenden. Tillvararar konsumenternas kollektiva intressen enligt 1 §, 2 § första stycket och 14 § första stycket UWG (lagen om illojal konkurrens).
3. Präsidentenkonferenz der Landwirtschaftskammern Österreichs	Präsidentenkonferenz der Landwirtschaftskammern Österreichs Löwenstraße 12 A-1010 Wien Tfn +43 1534418500 Fax +43 1534418509 E-post: pkrecht@pklwk.at	Främjar jord- och skogsbrukets samhällsekonomiska funktion och tillvararar jord- och skogsbrukets kollektiva intressen. Tillvararar konsumenternas kollektiva intressen enligt 1 §, 2 § första stycket och 14 § första stycket UWG (lagen om illojal konkurrens).
4. Österreichischer Gewerkschaftsbund	Österreichischer Gewerkschaftsbund Hohenstaufengasse 10-12 A-1010 Wien Tfn +43 153444405 Fax +43 153444552 E-post: thomas.maurer-muehlleitner@oegb.or.at	Företräder alla förvärsarbetande som inte är egenföretagare (arbetare, tjänstemän, offentligt anställda, inklusive lärlingar och motsvarande), arbetslösa, även om de ännu inte haft något förvärsarbete (utom egenföretagande), skolelever och studerande som har för avsikt att förvärsarbete som anställda och andra yrkesgrupper (som t.ex. frilansare) om deras verksamhet är jämförbar med förvärsarbete för anställda. Tillvararar konsumenternas kollektiva intressen enligt 1 §, 2 § första stycket och 14 § första stycket UWG (lagen om illojal konkurrens).

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
5. Verein für Konsumenteninformation	Verein für Konsumenteninformation Mariahilferstraße 81 A-1010 Wien Tfn +43 158877333 Fax +43 15887775 E-post: pkolba@vki.or.at	Ger konsumenter råd, information om och skydd mot vilseledande reklam och otillbörliga affärsmetoder samt i juridiska frågor i samband med köp av varor och tjänster. Tillvaratar konsumenternas kollektiva intressen enligt 1 §, 2 § första stycket och 14 § första stycket UWG (lagen om illojal konkurrens).
6. Österreichischer Landarbeiterkammertag	Österreichischer Landarbeiterkammertag Marco d'Aviano-Gasse 1 A-1015 Wien Tfn +43 15122331 Fax +43 15122331/ 70 E-post: oelakt@netway.at	Främjar samarbetet mellan olika Landarbeiterkammer och ger råd och handhar gemensamma ärenden som tillhör jordbrukskammrarnas behörighetsområde (arbetstagarsektioner). Tillvaratar konsumenternas kollektiva intressen enligt 28 § första stycket, 28a § första stycket, 29 § första stycket KSchG (lagen om konsumentskydd).
7. Österreichischer Seniorenrat (Bundesaltenrat Österreichs)	Österreichischer Seniorenrat (Bundesaltenrat Österreichs) Sperrgasse 8-10/III A-1150 Wien Tfn +43 18923465 Fax +43 18923465 / 24 E-post: kontakt@seniorenrat.at	Verkar för att alla ekonomiska, sociala och kulturella inrättningar ska vara tillgängliga för äldre med hänsyn till deras behov, medverkar till att lösa problem som rör socialpolitik, äldreomsorg och hälsopolitik samt ger stöd till rådgivning, information och omsorg för äldre. Tillvaratar konsumenternas kollektiva intressen enligt 28 § första stycket, 28a § första stycket, 29 § första stycket KSchG (lagen om konsumentskydd).
8. Schutzverband gegen den unlauteren Wettbewerb	Schutzverband gegen den unlauteren Wettbewerb Schwarzenbergplatz 14 A-1040 Wien Tfn +43 1514503292 Fax +43 15057893 E-post: office@schutzverband.at	Vidtar åtgärder mot illojal konkurrens, särskilt snedriden konkurrens i näringslivet. Tillvaratar konsumenternas kollektiva intressen enligt 1 §, 2 § första stycket och 14 § första stycket UWG (lagen om illojal konkurrens).

POLEN

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. Rzecznik Praw Obywatelskich	Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich Al. Solidarności 77 PL-00-090 Warszawa Tfn (växel) +48 22551-77-00 Tfn (förfrågningar) +48 22 551-77-60 551-78-11 Fax +48 22827-64-53	Medborgarrättsombudsmannen ska enligt 208 § i den polska författningen värna om de mänskliga och medborgerliga fri- och rättigheter som anges i författningen och i andra rättsakter. Medborgarrättsombudsmannens uppgifter anges i lagen av den 15 juli 1987 (konsoliderad version: Officiella tidningen 2001, nr 14, s.147). Medborgarrättsombudsmannen ska enligt denna lag vidta lämpliga åtgärder om han får kännedom om överträdelser mot mänskliga och medborgerliga rättigheter.
2. Rzecznik Ubezpieczonych	Biuro Rzecznika Ubezpieczonych Aleje Jerozolimskie 44 PL-00 – 024 Warszawa Tfn +48 223337392 +48 223337328 Fax +48 223337329 E-post: rzecznik@rzu.gov.pl	Försäkringsombudsmannens uppgifter anges i lagen av den 22 maj 2003 om tillsyn av försäkringar och pensioner och om försäkringsombudsmannen. Enligt denna lag får försäkringsombudsmannen begära klargöranden från försäkringsbolag, det polska trafikförsäkringskontoret och garantifonden för försäkringar i följande typer av ärenden: — Enskilda ärenden på försäkringstagarens begäran.

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
		<p>— Allmänna försäkringsvillkor eller interna regler som enligt försäkringsombudsmannen missgynnar försäkringstagarna.</p> <p>— Försäkringsbolag som inte följer gällande bestämmelser.</p> <p>Försäkringsombudsmannen får även överlämna ärenden om obligatorisk försäkring till finansministern och föreslå ändringar av bestämmelser om obligatorisk försäkring.</p>
<p>3. Rzecznik Konsumentów</p>	<p>Miejski/Powiatowy Rzecznik Konsumentów (ca 360 i hela landet) Miejski Rzecznik Konsumentów w Warszawie Ul. Górskiego 7 PL-00-033 Warszawa Tfn +48 228261712 Tfn/fax +48 228277637 E-post: mrothert@warszawa.um.gov.pl konsument@warszawa.um.gov.pl</p>	<p>Enligt lagen av den 15 december 2000 om konkurrens och konsumentskydd (Officiella tidningen 2003, nr 86, s. 804 med efterföljande ändringar) ska den regionala och kommunala konsumentombudsmannen företräda de lokala myndigheterna i konsumentskyddsfrågor.</p> <p>Konsumentombudsmannen har i första hand till uppgift att</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 1) ge kostnadsfri rådgivning och information till konsumenter, 2) 2) lägga fram förslag till nya och ändrade konsumentskyddsbestämmelser i kommunallagstiftningen, 3) 3) vidta åtgärder mot företag för att tillvarata konsumenternas rättigheter och intressen, 4) samarbeta med det lokala konsumentskyddskontoret, handelsinspektionen och konsumentorganisationer, 5) utföra andra uppgifter som anges i lagen eller i särskilda föreskrifter. <p>Konsumentombudsmannen får bland annat väcka talan på konsumenters vägnar och med deras godkännande ingripa i konsumentskyddsmål som redan inletts.</p>
<p>4. Organizacje Konsumentckie</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Federacja Konsumentów Rady Krajowej Federacji Konsumentów Plac Powstańców 1 PL-00-030 Warszawa Tfn/fax +48 228275105 Internet: www.federacja-konsumentow.org.pl E-post: biuro@federacja-konsumentow.org.pl 2) Stowarzyszenie Konsumentów Polskich ul. Nowowiejska 25 PL-00-665 Warszawa Tfn +48 226605271 Fax +48 228256831 E-post: consumer@skp.pl Internet: www.skp.pl/ 	<p>Enligt 39 § i lagen av den 15 december 2000 om konkurrens och konsumentskydd (Officiella tidningen 2003, nr 86, s. 804 med efterföljande ändringar) får konsumentorganisationer företräda konsumenterna gentemot administrativa organ och lokala myndigheter. De får även medverka i utformningen av den nationella konsumentpolitiken.</p> <p>De organisationer som nämns i första avsnittet får</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) yttra sig om lagförslag och andra handlingar som rör konsumenternas rättigheter och intressen, 2) utforma och främja program för konsumentutbildning, 3) prova varor och tjänster och offentliggöra resultaten av dessa prov,

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
		<p>4) publicera tidskrifter, forskningsrapporter och broschyrer,</p> <p>5) ge kostnadsfri konsumentrådgivning och hjälp till konsumenter vid klagomål, såvida det inte enligt organisationens stadgar krävs en avgift för dessa tjänster,</p> <p>6) delta i standardiseringsarbete,</p> <p>7) utföra nationella konsumentskyddsuppdrag som begärs av nationella eller lokala myndigheter,</p> <p>8) ansöka om stöd från offentliga medel för att utföra uppgifterna i punkt 7 ovan.</p>

PORTUGAL

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. Associação de Consumidores da Região Autónoma dos Açores	<p>Tfn +351 296629726 Fax +351 296629726 E-post: secretariadodeangradoheroismo@acra.pt consumidores@acra.pt Internet: www.acra.pt</p>	<p>Främjar offentliga upplysnings- och utbildningskampanjer för konsumenterna samt uppmuntrar och förbereder konsumenterna att bevaka sina intressen.</p> <p>Genomför studier och lämnar yttranden, och offentliggör dessa om så krävs.</p> <p>Har till uppgift att inrätta en juridisk konsumentrådgivning vars uppdrag ska fastställas av generalsekreteraren.</p> <p>Genomför eller beställer analyser, provningar och andra kvalitetskontroller av olika varor.</p> <p>Främjar olika typer av möten för diskussion om problem som konsumenterna stöter på.</p>
2. Associação de Consumidores de Portugal	<p>Tfn +351 239404840 Fax +351 239404738 E-post: acop.geral@mail.telepac.pt Internet: www.planeta.clix.pt/acop</p>	<p>Värnar om sina medlemmar och konsumenterna i allmänhet.</p> <p>Verkar för och ser till att konsumenternas rättigheter enligt konstitutionen och lagarna tillämpas och efterlevs.</p> <p>Utredde alla ärenden som är av intresse för konsumenterna och försöker finna lösningar på eventuella problem.</p>
3. Associação de Consumidores de Setúbal	<p>Tfn +351 265237970 Fax +351 265237970 E-post: acset-setubal@iol.pt</p>	<p>Bevakar konsumenternas intressen i allmänhet.</p>
4. DECO - Associação Portuguesa para a Defesa dos Consumidores	<p>Rua Artilharia Um, n.º 79 - 4º 1269-160 LISBOA Tfn +351 213710200 Fax +351 213710299 E-post: decolx@deco.pt Internet: www.deco.proteste.pt</p>	<p>Bevakar konsumenternas legitima rättigheter och intressen.</p>

RUMÄNIEN

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. Asociația pentru Protecția Consumatorilor din România (APC - România)	Bd. N. Bălcescu nr. 32-34, et. 4 Cam. 16, sector 1 RO-010055 București Tfn 213110243 Fax 213157149 E-post: office@apc-romania.ro Internet: www.apc-romania.ro	Företräder konsumenter och tillvaratar deras intressen, ger konsumentupplysning och anordnar utbildning.

SLOVENIEN

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. Društvo za varstvo potrošnikov Maribor	Tfn +386 22516883 Trubarjeva 3 SLO-2000 Maribor	Icke-statlig konsumentorganisation Enligt artiklarna 74, 75 och 76 i den slovenska konsumentkyddslagen får handels- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att tillvarata konsumenternas kollektiva intressen.
2. Mednarodni inštitut za potrošniške raziskave	Tfn +386 14740600 Fax +386 14333371 E-post: Mipor@zps-zveza.si Frankopanska 5 SLO-1000 Ljubljana	Icke-statlig konsumentorganisation Enligt artiklarna 74, 75 och 76 i den slovenska konsumentkyddslagen får handels- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att tillvarata konsumenternas kollektiva intressen.
3. Obalno združenje potrošnikov Koper	Tfn +386-56288750 Fax +386-56540880 E-post: ks_zusterna@siol.net Dolga reber 5 SLO-6000 Koper	Icke-statlig konsumentorganisation Enligt artiklarna 74, 75 och 76 i den slovenska konsumentkyddslagen får handels- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att tillvarata konsumenternas kollektiva intressen.
4. Varstvo potrošnikov Celje	Tfn +386 35412605 Fax +386 34923511 E-post: janez.tercek@triera.net Gledališka ul. 2 p.p. 297 SLO-3000 Celje	Icke-statlig konsumentorganisation Enligt artiklarna 74, 75 och 76 i den slovenska konsumentkyddslagen får handels- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att tillvarata konsumenternas kollektiva intressen.
5. Zavod za varstvo potrošnikov	Tfn +386 12568877 Fax +386 12568877 E-post: varstvo.potrosnikov@siol.net Koprška 94 SLO-1000 Koper	Icke-statlig konsumentorganisation Enligt artiklarna 74, 75 och 76 i den slovenska konsumentkyddslagen får handels- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att tillvarata konsumenternas kollektiva intressen.
6. Združenje potrošnikov Gorenjske Kranj	Tfn +386 42362540 E-post: andrej.tavcar2@guest.arnes.si Bertoncljeva 23 SLO-4000 Kranj	Icke-statlig konsumentorganisation Enligt artiklarna 74, 75 och 76 i den slovenska konsumentkyddslagen får handels- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att tillvarata konsumenternas kollektiva intressen.
7. Združenje potrošnikov Posavja	Fax +386 78149149 E-post: metod.tekavcic@guest.arnes.si Cesta Krških žrtev 23 SLO-8270 Krško	Icke-statlig konsumentorganisation Enligt artiklarna 74, 75 och 76 i den slovenska konsumentkyddslagen får handels- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att tillvarata konsumenternas kollektiva intressen.

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
8. Združenje potrošnikov Pomurja	Tfn +386 25349390 Fax +386 25349391 E-post: zdr.pot.pom@siol.net Trg zmage 4 SLO-9000 Murska Sobota	Icke-statlig konsumentorganisation Enligt artiklarna 74, 75 och 76 i den slovenska konsumentkyddslagen får handels- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att tillvarata konsumenternas kollektiva intressen.
9. Združenje potrošnikov Primorske	Tfn +386 53334143 Fax +386 5334651 E-post: toni.podbrsec@email.si Ur. Gradnikove brigade 33 SLO-5000 Nova Gorica	Icke-statlig konsumentorganisation Enligt artiklarna 74, 75 och 76 i den slovenska konsumentkyddslagen får handels- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att tillvarata konsumenternas kollektiva intressen.
10. Združenje potrošnikov Zasavja	Tfn +386 35669040 Fax +386 35669041 E-post: tanja.drnovsek@siol.net Cesta zmage 33 SLO-1410 Zagorje ob Savi	Icke-statlig konsumentorganisation Enligt artiklarna 74, 75 och 76 i den slovenska konsumentkyddslagen får handels- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att tillvarata konsumenternas kollektiva intressen.
11. Zveza potrošnikov Slovenije – društvo	Tfn +386 14740600 Fax +386 14333371 E-post: zps@zps-zveza.si Frankopanska 5 SLO-1000 Ljubljana	Icke-statlig konsumentorganisation Enligt artiklarna 74, 75 och 76 i den slovenska konsumentkyddslagen får handels- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att tillvarata konsumenternas kollektiva intressen.
12. Zveza potrošniških združenj Slovenije	Tfn +386 25349390 Fax +386 25349391 E-post: zdr.pot.pom@siol.net Trg zmage 4 SLO-9000 Murska sobota	Icke-statlig konsumentorganisation Enligt artiklarna 74, 75 och 76 i den slovenska konsumentkyddslagen får handels- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att tillvarata konsumenternas kollektiva intressen.
13. Gospodarska zbornica Slovenije	Tfn (386 1) 5898000 Fax (386 1) 5898100 E-post: infolink@gzs.si Dimičeva 13 SLO-1000 Ljubljana	Slovenska handelskammaren Enligt artiklarna 74, 75 och 76 i den slovenska konsumentkyddslagen får handels- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att tillvarata konsumenternas kollektiva intressen.
14. Obrtna zbornica Slovenije	Tfn +386 15898000 Fax +386 15898100 E-post: infolink@gzs.si Dimičeva 13 SLO-1000 Ljubljana	Slovenska hantverkskammaren Enligt artiklarna 74, 75 och 76 i den slovenska konsumentkyddslagen får handels- och hantverkskammare vidta åtgärder för förbuds föreläggande för att tillvarata konsumenternas kollektiva intressen.

SLOVAKIEN

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. Združenie slovenských spotrebiteľov	Palisády 22 Bratislava Tfn +421 254411148 Fax +421 254411148 E-post: zss@zss.sk Internet: www.isnet.sk/zss	Företräder konsumenter i rättstvister. Ger expertråd. Medlar i tvister mellan konsumenter och näringsidkare.

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
2. Ochrana spotrebiteľa Oravy	Obrancov mieru 2 Dolný Kubín Tfn +421 435886123 Mobil: +421 907242111 E-post: osodk@centrum.sk	Medlar i tvister mellan konsumenter och näringsidkare.
3. Asociácia užívateľov služieb	Skuteckého 30 Banská Bystrica Tfn +421 484138708 E-post: asubb@centrum.sk Internet: www.asu.sk	Företräder konsumenter i rättstvister.
4. Infospot, informačné a spotrebiteľské centrum	Žabotova 2 Bratislava Tfn +421 252491911 Mobil: +421 905250005 E-post: infospot@vnet.sk	Konsumenttvister utanför domstol, företräder konsumenter inför domstol och gentemot myndigheter.
5. Spotrebiteľská informačná agentúra	Horný val 24 Žilina Tfn +421 415625992 Fax +421 415000833 E-post: terc@slovanet.sk	Löser konsumenttvister utanför domstol och företräder konsumenter i rättstvister.
6. Združenie na ochranu práv spotrebiteľov v Poprade	Šrobárova 2676/30 Poprad Tfn +421 908327464 E-post: ochpp@pobox.sk	Bevakar konsumenternas rättigheter och företräder konsumenter i rättstvister.
7. Združenie bratislavských spotrebiteľov	Stavbárska 60 Bratislava Tfn +421 903847292 E-post: zbs@pobox.sk	Företräder konsumenter och överlämnar ärenden till domstol.
8. Združenie občianskej sebaobrany	Mraziarenská 3 Bratislava Tfn +421 255410175 Mobil: +421 904883249 +421 903703473 E-post: sebaobrana@szm.sk Internet: www.sebaobrana.szm.sk	Företräder konsumenter i konsumenttvister, särskilt då tjäns-televerantören har monopol.
9. Asociácia spotrebiteľských subjektov Slovenska	Ul. 17. Novembra 14 Stará Ľubovňa Tfn +421 524326047 Fax +421 524326047 E-post: asociaciask@stonline.sk Internet: www.spotrebiteliask.sk	Rådgivning. Bistår konsumenter i rättstvister.
10. Regionálne združenie spotrebiteľov Regionspot	Kapisztoryho 1 Nové Zámky Tfn +421 35423264	Rådgivning. Bistår konsumenter i rättstvister.
11. Združenie na ochranu práv spotrebiteľov vlastníkov a nájomcov bytov	Ipeľská 5 Bratislava 821 07 E-post: znos@post.sk	Bevakar konsumenternas rättigheter för ägare och hyresgäster av lägenheter.

FINLAND

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. Kuluttaja-asiamies/Konsumentombudsmannen	Tfn +358 977261 Fax +358 977267557 E-post: posti@kuluttajavirasto.fi Internet: www.kuluttajavirasto.fi	Övervakar konsumentmarknaden och villkor i konsumentavtal. Övervakar att radio- och TV-reklam följer etiska principer och regler om skydd av minderåriga.
2. Kuluttajat — Konsumenterna ry	Tfn +358 987750120 Fax +358 987750120 E-post: info@kuluttajat-konsumenterna.fi Internet: www.kuluttajat-konsumenterna.fi	Bevakar att konsumentskyddet fungerar som det ska och att det följer utvecklingen.
3. Suomen Kuluttajaliitto/Finlands konsumentförbund	Tfn +358 94542210 Fax +358 945422120 E-post: suomen@kuluttajaliitto.fi Internet: www.kuluttajaliitto.fi	Bevakar konsumenternas intressen på marknaden genom att väcka talan inför domstol.
4. Kuluttajavirasto/Konsumentverket	Tfn +358 977261 Fax +358 977267557 E-post: posti@kuluttajavirasto.fi Internet: www.kuluttajavirasto.fi	Övervakar paketresor och säkerheten i samband med dessa.
5. Rahoitustarkastus/Finansinspektionen	Tfn +358 1083151 Fax +358 108315328 E-post: rahoitustarkastus@rahoitustarkastus.fi Internet: www.rahoitustarkastus@fi	Övervakar i samarbete med konsumentombudsmannen marknadsföring av och avtalsvillkoren för konsumentkrediter.
6. Lääkelaitos/Läkemedelsverket	Tfn +358 9473341 Fax +358 9714469 E-post: kirjaamo@nam.fi Internet: www.laakelaitos.fi	Övervakar läkemedelsreklam.
7. Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus/Social- och hälsovårdens produktillsynscentral	Tfn +358 93967270 Fax +358 939672797 Internet: www.sttv.fi	Övervakar alkohol- och tobaksreklam.
8. Viestintävirasto/Kommunikationsverket	Tfn +358 969661 Fax +358 96966410 E-post: kirjaamo@ficora.fi Internet: www.ficora.fi	Övervakar reklam i tv och radio när det gäller — föreskrifter om etiska principer och skydd av minderåriga som påverkar reklam i tv och annan reklam, — alkohol- och tobaksreklam.
9. Vakuutusvalvontavirasto/Försäkringsinspektionen	Tfn +358 94155950 Fax +358 941559660 E-post: kirjaamo@vakuutusvalvonta.fi Internet: www.vakuutusvalvonta.fi	Övervakar marknadsföring av försäkringar och tillämpningen av försäkringsvillkor.

SVERIGE

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. Konsumentverket/ Konsumentombudsmannen	Tfn + 46 84290500 Fax +46 84298900 E-post: konsumentverket@konsumentverket.se Internet: www.konsumentverket.se	Konsumentverket är central förvaltningsmyndighet för konsumentfrågor med uppgift att tillvarata konsumenternas intressen.

FÖRENADE KUNGARIKET

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
1. Office of Fair Trading (OFT)	Tfn +44 2072118000 The Office of Fair Trading Fleetbank House 2-6 Salisbury Square London EC4Y 8JX United Kingdom Internet: www.oft.gov.uk E-post: enquiries@oft.gsi.gov.uk	OFT har till uppgift att verka för att konsumenternas intressen tillvaratas i största möjliga utsträckning och att konkurrensen fungerar väl så att marknaderna blir mer effektiva och gynnar konsumenterna.
2. The Information Commissioner's office (tidigare The Information Commissioner)	Tfn +44 1625545700 Fax +44 1625524510 Information Commissioner's Office Wycliffe House Water Lane Wilmslow Cheshire SK9 5AF United Kingdom Internet: www.informationcommissioner.gov.uk E-post: mail@ico.gsi.gov.uk	Har en rad olika uppdrag enligt lagen om dataskydd och lagen om informationsfrihet.
3. The Civil Aviation Authority	Tfn +44 2073797311 Civil Aviation Authority CAA House 45-59 Kingsway London WC2B 6TE United Kingdom Internet: www.caa.co.uk	Den brittiska civila luftfartsmyndigheten har ett flertal uppgifter, bl.a. att bevaka rimliga intressen som användare av flygtrafiktjänster har och skydda dem mot följderna av att företag som erbjuder sådana tjänster går i konkurs.
4. The Office of Gas and Electricity Markets (tidigare Gas and Electricity Markets Authority)	Tfn +44 2079017000 Fax +44 2079017066 Ofgem 9 Millbank London SW1P 3GE United Kingdom Internet: www.ofgem.gov.uk/ofgem/index.jsp E-post: enquiries@energywatch.org.uk	Myndigheten ansvarar för tillsyn av gas- och elmarknaderna i Storbritannien och har till uppgift att bevaka konsumenternas intressen på detta område.
5. The Office for the Regulation of Electricity and Gas (Northern Ireland) (tidigare Director-General of Electricity Supply for Northern Ireland)	Tfn +44 2890311575 The Office for the Regulation of Electricity and Gas (Northern Ireland) Brookmount Buildings 42 Fountain Street Belfast BT1 5EE United Kingdom Internet: www.ofreg.nics.gov.uk/index.html	Generaldirektören för elförsörjningen i Nordirland ansvarar för tillsyn av gas- och elmarknaderna i Nordirland och har till uppgift att bevaka konsumenternas intressen på detta område.
6. The Office of Communications	Tfn +44 8454563000 Fax +44 8454563333 The Office of Communications Riverside House 2a Southwark Bridge Road London SE1 9HA United Kingdom Internet: www.ofcom.org.uk E-post: contact@ofcom.org.uk	Tillsynsmyndighet för Förenade kungarikets TV, radio, telekommunikation och trådlös kommunikation.

Namn	Kontaktuppgifter	Syfte
7. The Office of Water Services (tidigare Director-General of Water Services)	Tfn +44 1216251300 / 1373 Fax +44 1216251400 Office of Water Services Centre City Tower 7 Hill Street Birmingham B5 4UA United Kingdom Internet: www.ofwat.gov.uk E-post: enquiries@ofwat.gsi.gov.uk	Tillsynsmyndighet för den privatiserade vattensektorn i England och Wales. Den bevakar konsumenternas intressen när det gäller prissättning och tjänsternas standard samt avgör vissa tvister.
8. The Office of Rail Regulation (tidigare Rail Regulator)	Tfn +44 2072822000 Fax +44 2072822040 The Office of Rail Regulation 1 Waterhouse Square 138-142 Holborn London EC1N 2TQ United Kingdom Internet: www.rail-reg.gov.uk	Tillsynsmyndigheten för järnvägen i Storbritannien. Har bl.a. till uppgift att bevakta tågresenärernas intressen.
9. Myndigheter som ansvarar för vikter och mått i Storbritannien	204 skilda organisationer. Kontakta i första hand Office of Fair Trading: Tfn +44 2072118000 The Office of Fair Trading Fleetbank House 2-6 Salisbury Square London EC4Y 8JX United Kingdom Internet: www.offt.gov.uk E-post: enquiries@oft.gsi.gov.uk	I Storbritannien är det de lokala myndigheterna som ansvarar för vikter och mått. De ser till att lagar och andra bestämmelser följs när det gäller försäljning och tillhandahållande av varor och tjänster. Rådgivning till konsumenter och företag ingår också i deras verksamhet.
10. The Department of Enterprise, Trade and Investment in Northern Ireland	Tfn +44 2890529900 Department of Enterprise, Trade and Investment Netherleigh Massey Avenue Belfast BT4 2JP United Kingdom Internet: www.detini.gov.uk E-post: information@detini.gov	DETINI ser till att lagar och andra bestämmelser följs när det gäller försäljning och tillhandahållande av varor och tjänster i Nordirland. Rådgivning till konsumenter och företag ingår också i verksamheten.
11. The Financial Services Authority	Tfn +44 2070661000 Fax +44 2070661099 The Financial Services Authority 25 The North Colonnade Canary Wharf London E14 5HS United Kingdom Internet: www.fsa.gov.uk	FSA är ett fristående organ som reglerar den brittiska sektorn för finansiella tjänster. Arbetar för att bibehålla allmänhetens förtroende och förståelse för den brittiska finanssektorn samt för att skydda konsumenterna.

Medlemsstaternas uppgifter om statligt stöd som beviljats enligt kommissionens förordning (EG) nr 1857/2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på statligt stöd till små och medelstora företag som är verksamma inom produktion av jordbruksprodukter och om ändring av förordning (EG) nr 70/2001

(2013/C 84/02)

Statligt stöd nr.: SA.36238 (13/XA)

Medlemsstat: Frankrike

Region: CENTRE

Namnet på stödordningen eller namnet på det företag som tar emot det individuella stödet: Aide exceptionnelle d'une avance remboursable pour les pertes subies par les arboriculteurs du Cher suite au gel du 17 avril 2012 en complément de l'indemnisation par le fonds national de gestion des risques en agriculture (FNGRA)

Rättslig grund:

- Article L. 361-5 du code rural et de la pêche maritime
- Article L. 1511-1 et suivants du code général des collectivités territoriales
- Arrêté interministériel du 29 décembre 2010 fixant la liste des risques considérés comme assurables pour la gestion du fonds national de gestion des risques en agriculture
- Arrêté du ministère de l'agriculture, de l'agroalimentaire et de la forêt (MAAF) du 18 septembre 2012 reconnaissant le caractère de calamité agricole

Planerade årliga utgifter inom stödordningen eller totalt belopp för individuellt stöd som beviljats företaget: Årligt totalbelopp för den budget som planeras enligt ordningen: EUR 0,33 (i miljoner)

Högsta tillåtna stödnivå: 30,00 %

Varaktighet för stödordningen eller det individuella stödet: 2.3.2013–31.12.2013

Stödets syfte: Ogynnsamma väderförhållanden (artikel 11 i förordning (EG) nr 1857/2006)

Berörd(a) sektor(er): JORDBRUK, SKOGSBRUK OCH FISKE

Den beviljande myndighetens namn och adress:

Conseil général du Cher
Direction de l'aménagement du territoire et du développement durable
Service environnement et agriculture
Place Marcel Plaisant-18023 BOURGES Cedex

Webbplats:

<http://www.cg18.fr/Aide-a-la-filiere-arboricole>

Övriga upplysningar: —

Statligt stöd nr.: SA.36240 (13/XA)

Medlemsstat: Irland

Region: IRELAND

Namnet på stödordningen eller namnet på det företag som tar emot det individuella stödet: Provision of technical support to SME's active in the primary production of agricultural products

Rättslig grund: An Bord Bia Acts 1994 to 2004

Planerade årliga utgifter inom stödordningen eller totalt belopp för individuellt stöd som beviljats företaget: Årligt totalbelopp för den budget som planeras enligt ordningen: EUR 0,30 (i miljoner)

Högsta tillåtna stödnivå: 100,00 %

Varaktighet för stödordningen eller det individuella stödet: 5.3.2013–31.12.2013

Stödets syfte: Tekniskt stöd (artikel 15 i förordning (EG) nr 1857/2006)

Berörd(a) sektor(er): JORDBRUK, SKOGSBRUK OCH FISKE

Den beviljande myndighetens namn och adress:

Bord Bia
Clanwilliam Court
Lower Mount Street
Dublin 2
Ireland

Webbplats:

<http://www.bordbia.ie/industryservices/producers/pages/horticulture.aspx>

Övriga upplysningar: —

Statligt stöd nr.: SA.36266 (13/XA)

Medlemsstat: Spanien

Region: SALAMANCA

Namnet på stödordningen eller namnet på det företag som tar emot det individuella stödet: Subvenciones a asociaciones y cooperativas de ganaderos para la financiación de sistemas de control lechero, anualidad 2013.

Rättslig grund: Proyecto de bases reguladoras de la convocatoria de subvenciones dirigidas a asociaciones y cooperativas de ganaderos para la financiación de sistemas de control lechero, anualidad 2013.

Planerade årliga utgifter inom stödordningen eller totalt belopp för individuellt stöd som beviljats företaget: Årligt totalbelopp för den budget som planeras enligt ordningen: EUR 0,02 (i miljoner)

Högsta tillåtna stödnivå: 50,00 %

Varaktighet för stödordningen eller det individuella stödet: 1.4.2013–31.12.2013

Stödets syfte: Animaliesektorn (artikel 16 i förordning (EG) nr 1857/2006)

Berörd(a) sektor(er): Service till husdjursskötsel

Den beviljande myndighetens namn och adress:

Excma. Diputación Provincial de Salamanca
C/ Felipe Espino nº 1
37002 Salamanca. SPAIN

Webbplats:

<http://www.lasalina.es/areas/eh/ProyConvocatorias/2013/ControlLechero.pdf>

Övriga upplysningar: —

Statligt stöd nr.: SA.36267 (13/XA)

Medlemsstat: Spanien

Region: SALAMANCA

Namnet på stödordningen eller namnet på det företag som tar emot det individuella stödet: Subvenciones dirigidas a asociaciones y federaciones agrarias 2013.

Rättslig grund: Proyecto de bases reguladoras de la convocatoria de subvenciones dirigidas a asociaciones y federaciones agrarias con sede en la provincia de Salamanca, anualidad 2013.

Planerade årliga utgifter inom stödordningen eller totalt belopp för individuellt stöd som beviljats företaget: Årligt totalbelopp för den budget som planeras enligt ordningen: EUR 0,02 (i miljoner)

Högsta tillåtna stödnivå: 100,00 %

Varaktighet för stödordningen eller det individuella stödet: 1.4.2013–31.12.2013

Stödets syfte: Tekniskt stöd (artikel 15 i förordning (EG) nr 1857/2006)

Berörd(a) sektor(er): Service till jordbruk och bearbetning av skördade växter

Den beviljande myndighetens namn och adress:

Excma. Diputación Provincial de Salamanca
C/ Felipe Espino nº 1
37002 Salamanca. SPAIN

Webbplats:

<http://www.lasalina.es/areas/eh/ProyConvocatorias/2013/Asociaciones.pdf>

Övriga upplysningar: —

Statligt stöd nr.: SA.36269 (13/XA)

Medlemsstat: Spanien

Region: SALAMANCA

Namnet på stödordningen eller namnet på det företag som tar emot det individuella stödet: Subvenciones dirigidas a las Denominaciones de Origen e Indicaciones Geográficas Protegidas 2013.

Rättslig grund: Proyecto de bases reguladoras de la convocatoria de subvenciones dirigidas a las Denominaciones de Origen e Indicaciones Geográficas Protegidas, Asociaciones con Marca de Garantía y a las entidades asociativas que promuevan el reconocimiento de alguna de estas figuras de calidad, anualidad 2013.

Planerade årliga utgifter inom stödordningen eller totalt belopp för individuellt stöd som beviljats företaget: Årligt totalbelopp för den budget som planeras enligt ordningen: EUR 0,03 (i miljoner)

Högsta tillåtna stödnivå: 70,00 %

Varaktighet för stödordningen eller det individuella stödet: 1.4.2013–31.12.2013

Stödets syfte: Produktion av kvalitetsprodukter från jordbruket (artikel 14 i förordning (EG) nr 1857/2006), Tekniskt stöd (artikel 15 i förordning (EG) nr 1857/2006)

Berörd(a) sektor(er): Service till jordbruk och bearbetning av skördade växter

Den beviljande myndighetens namn och adress:

Excma. Diputación Provincial de Salamanca
C/ Felipe Espino nº 1
37002 Salamanca

Webbplats:

<http://www.lasalina.es/areas/eh/ProyConvocatorias/2013/Denominaciones.pdf>

Övriga upplysningar: —

Uppgifter från medlemsstaterna om statligt stöd som beviljats enligt kommissionens förordning (EG) nr 800/2008 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den gemensamma marknaden enligt artiklarna 87 och 88 i fördraget (allmän gruppundantagsförordning)

(Text av betydelse för EES)

(2013/C 84/03)

Referensnummer för statligt stöd	SA.35875 (12/X)	
Medlemsstat	Tyskland	
Medlemsstatens referensnummer	N 790/2006	
Regionens namn (NUTS)	DEUTSCHLAND Artikel 107.3 b	
Stödbeviljande myndighet	Bundesministerium für Bildung und Forschung Heinemannstrasse 2-6 53175 Bonn http://www.bmbf.de	
Stödåtgärdens titel	„Betriebliches Kompetenzmanagement im demografischen Wandel“	
Nationell rättslig grund (hänvisning till landets officiella kungörelseorgan)	Förderrichtlinie auf dem Gebiet des „Betrieblichen Kompetenzmanagement im demografischen Wandel“ vom 22.11.2012 im Bundesanzeiger veröffentlicht am 6.12.2012 (BAnz AT 6.12.2012 B 1) Bundeshaushaltsplan 2012, EP 30, Kap. 3004, Titel 68324	
Åtgärdstyp	Stödordning	
Ändring av en befintlig stödåtgärd	—	
Varaktighet	6.12.2012–31.12.2017	
Berörda ekonomiska sektorer	Alla stödberättigade ekonomiska sektorer	
Typ av stödmottagare	Små och medelstora företag, Storföretag	
Årligt totalbelopp för den budget som planeras enligt ordningen	EUR 15,00 (i miljoner)	
För garantier	—	
Stödinstrument (artikel 5)	Bidrag	
Hänvisning till kommissionens beslut	—	
Vid medfinansiering från gemenskapsfonder	2007DE05UPO (Operatives Programm des Bundes für den Europäischen Sozialfonds Förderperiode 2007-2013 und Nachfolgeprogramm – EUR 48,00 (i miljoner)	
Mål	Högsta tillåtna stödnivå i % eller högsta tillåtna stödbelopp i nationell valuta	Bonus för små och medelstora företag i %
Experimentell utveckling (artikel 31.2 c)	25 %	10 %
Industriell forskning (artikel 31.2 b)	50 %	10 %
Grundforskning (artikel 31.2 a)	100 %	—

Webblänk till den fullständiga texten till stödåtgärden

<http://www.bmbf.de/foerderungen/20779.php>

Referensnummer för statligt stöd	SA.35947 (12/X)	
Medlemsstat	Ungern	
Medlemsstatens referensnummer	—	
Regionens namn (NUTS)	Hungary Artikel 107.3 a, Artikel 107.3 b	
Stödbeviljande myndighet	Nemzetgazdasági Minisztérium 1051 Budapest, József nádor tér 1-4 http://www.kormany.hu/hu/nemzetgazdasagi-miniszterium	
Stödåtgärdens titel	Bizottság tájékoztatása a Tiszta növényi olaj üzemanyagként történő felhasználásának támogatásáról	
Nationell rättslig grund (hänvisning till landets officiella kungörelseorgan)	<p>— az egyes adózási tárgyú PM rendeletek módosításáról szóló .../2012. (...)NGM rendeletervezet (megj.1: A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 8/2004. (III.10.) PM rendelet vonatkozó szakaszai)</p> <p>— egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról 2012. évi CLXXVIII. törvény (megj.: a jövedéki adó módosításáról szóló szakaszok)</p>	
Åtgärdstyp	Stödordning	
Ändring av en befintlig stödåtgärd	—	
Varaktighet	1.1.2013–1.1.2023	
Berörda ekonomiska sektorer	JORDBRUK, SKOGSBRUK OCH FISKE	
Typ av stödmottagare	Små och medelstora företag, Storföretag	
Årligt totalbelopp för den budget som planeras enligt ordningen	HUF 1 000,00 (i miljarder)	
För garantier	—	
Stödinstrument (artikel 5)	Annan typ av skatteförmån	
Hänvisning till kommissionens beslut	—	
Vid medfinansiering från gemenskapsfonder	—	
Mål	Högsta tillåtna stödnivå i % eller högsta tillåtna stödbelopp i nationell valuta	Bonus för små och medelstora företag i %
Stöd i form av nedsättning av miljöskatter (artikel 25)	1 000 000 000 HUF	—

Webblänk till den fullständiga texten till stödåtgärden

http://jogszabalykereso.mhk.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=157065.615422

Referensnummer för statligt stöd	SA.36036 (13/X)	
Medlemsstat	Tyskland	
Medlemsstatens referensnummer	—	

Regionens namn (NUTS)	BAYERN Blandade områden	
Stödbeviljande myndighet	Bayerisches Staatsministerium für Wirtschaft, Infrastruktur, Verkehr und Technologie Prinzregentenstraße 28 80538 München http://www.stmwivt.bayern.de	
Stödåtgärdens titel	Forschungsprogramm „Neue Werkstoffe“ (BayNW)	
Nationell rättslig grund (hänvisning till landets officiella kungörelseorgan)	Richtlinie zum Forschungsprogramm „Neue Werkstoffe“ (BayNW), AllMBl 2012/640	
Åtgärdstyp	Stödordning	
Ändring av en befintlig stödåtgärd	Modification N 730/2006	
Varaktighet	1.1.2013–30.6.2014	
Berörda ekonomiska sektorer	Alla stödberättigade ekonomiska sektorer	
Typ av stödmottagare	Små och medelstora företag, Storföretag	
Årligt totalbelopp för den budget som planeras enligt ordningen	EUR 4,75 (i miljoner)	
För garantier	—	
Stödinstrument (artikel 5)	Bidrag	
Hänvisning till kommissionens beslut	—	
Vid medfinansiering från gemenskapsfonder	EFRE – EUR 1,00 (i miljoner)	
Mål	Högsta tillåtna stödnivå i % eller högsta tillåtna stödbelopp i nationell valuta	Bonus för små och medelstora företag i %
Stöd för tekniska genomförbarhetsstudier (artikel 32)	50 %	—
Industriell forskning (artikel 31.2 b)	50 %	0 %
Experimentell utveckling (artikel 31.2 c)	25 %	0 %

Webblänk till den fullständiga texten till stödåtgärden

<https://www.verkuendung-bayern.de/allmbl/jahrgang:2012/heftnummer:11/seite:640>

Referensnummer för statligt stöd	SA.36042 (13/X)
Medlemsstat	Nederländerna
Medlemsstatens referensnummer	Aanvullende subsidie Haalbaarheidsstudie
Regionens namn (NUTS)	NEDERLAND Icke stödområden

Stödbeviljande myndighet	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Directie CZW Postbus 20011 2500 EA Den Haag email: angelique.herwijnen@minbzk.nl www.rijksoverheid.nl/ministeries/bzk	
Stödåtgärdens titel	Aanvullende subsidie Green Deal Haalbaarheidsstudie nationaal fonds energiebesparing (NFEB)	
Nationell rättslig grund (hänvisning till landets officiella kungörelseorgan)	Subsidiebesluit experimenten en kennisoverdracht wonen Geldend op 23.7.2012 http://wetten.overheid.nl/BWBR0020333/geldigheidsdatum_23-07-2012 Regeling Subsidiebesluit experimenten en kennisoverdracht wonen Geldend op 23.7.2012 http://wetten.overheid.nl/BWBR0020311/geldigheidsdatum_23-07-2012	
Åtgärdstyp	Stöd för särskilda ändamål	
Ändring av en befintlig stödåtgärd	Modification SA.35212	
Dag då stödet beviljades	Från och med den 10.12.2012	
Berörda ekonomiska sektorer	Redovisning och bokföring, revision, skatterådgivning	
Typ av stödmottagare	Storföretag – Price Waterhouse Coopers Accountants N.V.	
Sammanlagt belopp av stöd för särskilda ändamål som beviljats företaget	EUR 0,08 (i miljoner)	
För garantier	—	
Stödinstrument (artikel 5)	Bidrag	
Hänvisning till kommissionens beslut	—	
Vid medfinansiering från gemenskapsfonder	—	
Mål	Högsta tillåtna stödnivå i % eller högsta tillåtna stödbelopp i nationell valuta	Bonus för små och medelstora företag i %
Stöd för miljöstudier (artikel 24)	50 %	0 %

Webblänk till den fullständiga texten till stödåtgärden

<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/besluiten/2012/12/10/aanvullende-beschikking-subsidie-onderzoek-haalbaarheidsstudie-green-deal-nationaal-fonds-energiebesparing.html>

Referensnummer för statligt stöd	SA.36043 (13/X)	
Medlemsstat	Nederländerna	
Medlemsstatens referensnummer	Aanvullende subsidie GEN	
Regionens namn (NUTS)	NEDERLAND Icke stödområden	
Stödbeviljande myndighet	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Directie CZW Postbus 20011 2500 EA Den Haag email: angelique.herwijnen@minbzk.nl www.rijksoverheid.nl/ministeries/bzk	

Stödåtgärdens titel	Aanvullende subsidie Programma Gebieden Energie Neutraal (GEN)	
Nationell rättslig grund (hänvisning till landets officiella kungörelseorgan)	Subsidiebesluit experimenten en kennisoverdracht wonen (Staatsblad 25 september 2006, nr. 455) http://wetten.overheid.nl/BWBR0020333/geldigheidsdatum_19-04-2011 en Regeling Subsidiebesluit experimenten en kennisoverdracht wonen (Staatscourant 6 oktober 2006, nummer 195) http://wetten.overheid.nl/BWBR0020311/geldigheidsdatum_19-04-2011	
Åtgärdstyp	Stöd för särskilda ändamål	
Ändring av en befintlig stödåtgärd	Modification SA.32903	
Dag då stödet beviljades	Från och med den 4.12.2012	
Berörda ekonomiska sektorer	Tillverkning av övriga icke-metalliska mineraliska produkter, Reparation och installation av maskiner och apparater, Försörjning av el, gas, värme och kyla, BYGGVERKSAMHET, FINANS- OCH FÖRSÄKRINGSVERKSAMHET, Redovisning och bokföring, revision, skatterådgivning, Arkitekt- och teknisk konsultverksamhet o.d., Samhällsvetenskaplig och humanistisk forskning och utveckling	
Typ av stödmottagare	Små och medelstora företag – Coöperatie GEN	
Sammanlagt belopp av stöd för särskilda ändamål som beviljats företaget	EUR 0,50 (i miljoner)	
För garantier	—	
Stödinstrument (artikel 5)	Bidrag	
Hänvisning till kommissionens beslut	—	
Vid medfinansiering från gemenskapsfonder	—	
Mål	Högsta tillåtna stödnivå i % eller högsta tillåtna stödbelopp i nationell valuta	Bonus för små och medelstora företag i %
Stöd för miljöstudier (artikel 24)	50 %	20 %

Webblänk till den fullständiga texten till stödåtgärden

<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/bsluiten/2012/12/04/aanvullende-beschikking-gebieden-energie-neutraal-programma-gen.html>

Uppgifter från medlemsstaterna om statligt stöd som beviljats enligt kommissionens förordning (EG) nr 800/2008 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den gemensamma marknaden enligt artiklarna 87 och 88 i fördraget (allmän gruppundantagsförordning)

(Text av betydelse för EES)

(2013/C 84/04)

Referensnummer för statligt stöd	SA.22488 (XR13/07)	
Medlemsstat	Österrike	
Medlemsstatens referensnummer	—	
Regionens namn (NUTS)	SUEDOESTERREICH, OSTOESTERREICH, WESTOESTERREICH Artikel 107.3 b, Artikel 107.3 a	
Stödbeviljande myndighet	Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit (BMWA), Abteilung V/4 (Tourismus-Förderungen) 1011 Wien, Stubenring 1 www.oehrt.at	
Stödåtgärdens titel	Richtlinien des Bundesministers für Wirtschaft und Arbeit für die Übernahme von Haftung für die Tourismus- und Freizeitwirtschaft 2007-2013, Punkte 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 und 4.5	
Nationell rättslig grund (hänvisning till landets officiella kungörelseorgan)	—	
Åtgärdstyp	Stödordning	
Ändring av en befintlig stödåtgärd	—	
Varaktighet	1.1.2007–31.12.2013	
Berörda ekonomiska sektorer	Hotell- och logiverksamhet	
Typ av stödmottagare	—	
Årligt totalbelopp för den budget som planeras enligt ordningen	EUR 0,21 (i miljoner)	
För garantier	EUR 0,03 (i miljoner)	
Stödinstrument (artikel 5)	Garanti	
Hänvisning till kommissionens beslut	—	
Vid medfinansiering från gemenskapsfonder	—	
Mål	Högsta tillåtna stödnivå i % eller högsta tillåtna stödbelopp i nationell valuta	Bonus för små och medelstora företag i %
	0 EUR	0 %

Webblänk till den fullständiga texten till stödåtgärden:

www.oehrt.at

Uppgifter från medlemsstaterna om statligt stöd som beviljats enligt kommissionens förordning (EG) nr 800/2008 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den gemensamma marknaden enligt artiklarna 87 och 88 i fördraget (allmän gruppundantagsförordning)

(Text av betydelse för EES)

(2013/C 84/05)

Referensnummer för statligt stöd	SA.22524 (XR28/07)	
Medlemsstat	Österrike	
Medlemsstatens referensnummer	—	
Regionens namn (NUTS)	STEIERMARK Artikel 107.3 b	
Stödbeviljande myndighet	Steirische Wirtschaftsförderungsges.m.b.H Nikolaiplatz 2 8020 Graz annemarie.goetschl@sfg.at erich.steiner@sfg.at 0316/ 7093-114 bzw. DW 115 www.sfg.at	
Stödåtgärdens titel	Aktionsprogramm Innovative Investitionen	
Nationell rättslig grund (hänvisning till landets officiella kungörelseorgan)	Steiermärkisches Wirtschaftsförderungsgesetz LGBl. Nr. 14/2002 in der geltenden Fassung Allgemeine Rahmenrichtlinie für die Gewährung von Förderungen nach dem Steiermärkischen Wirtschaftsförderungsgesetz (Beschluss der Steiermärkischen Landesregierung vom 15.5.2000, GZ LBD-WIP 13 Fo 7-00/46) Richtlinie für die Steirische Wirtschaftsförderung (eingereicht zur Notifizierung bei der EK am 29.8.2006; N 572/2006)	
Åtgärdstyp	Stödordning	
Ändring av en befintlig stödåtgärd	Modification N 572/2006	
Varaktighet	31.1.2007–31.12.2013	
Berörda ekonomiska sektorer	Alla stödberättigade ekonomiska sektorer	
Typ av stödmottagare	—	
Årligt totalbelopp för den budget som planeras enligt ordningen	EUR 105,00 (i miljoner)	
För garantier	EUR 15,00 (i miljoner)	
Stödinstrument (artikel 5)	Bidrag	
Hänvisning till kommissionens beslut	—	
Vid medfinansiering från gemenskapsfonder	—	
Mål	Högsta tillåtna stödnivå i % eller högsta tillåtna stödbelopp i nationell valuta	Bonus för små och medelstora företag i %
	0 EUR	0 %

Webblänk till den fullständiga texten till stödåtgärden:

<http://www.sfg.at/cms/82/>

”Aktionsprogramm – Innovative Investitionen”

Medlemsstaternas uppgifter om statligt stöd som beviljats enligt kommissionens förordning (EG) nr 736/2008 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i fördraget på statligt stöd till små och medelstora företag som är verksamma inom produktion, beredning och saluföring av fiskeriprodukter

(2013/C 84/06)

Statligt stöd nr: SA.34931 (2012/XF)

Medlemsstat: Spanien

Region/myndighet som beviljar stödet: Rioja

Namnet på stödordningen eller namnet på det företag som tar emot stödet för särskilda ändamål:

Fomento de la acuicultura y de la transformación y comercialización de los productos de la pesca y la acuicultura.

Denna stödordning ersätter den stödordning som registrerats under statligt stöd nr SA.32722 (2011/XF).

Rättslig grund: Orden n° 5/2012, de 20 de marzo, de la Consejería de Industria, Innovación y Empleo, por la que se aprueban las bases reguladoras de concesión de subvenciones por la Agencia de Desarrollo Económico de La Rioja destinadas al fomento de la acuicultura y de la transformación y comercialización de los productos de la pesca y la acuicultura, en régimen de concesión directa (Boletín Oficial de La Rioja número 35, de 21 de marzo de 2012).

Stödordningens beräknade utgifter per år eller totalt belopp som beviljas företaget som stöd för särskilda ändamål: 0,55 miljoner euro

Högsta tillåtna stödnivå: 40 %

Datum för genomförande: 22 mars 2012

Stödordningens eller det individuella stödets varaktighet (senast den 30 juni 2014). Ange följande:

X Om det gäller en stödordning: datum till och med vilket stöd kan beviljas: 30 juni 2014

Om det gäller ett stöd för särskilda ändamål: datum när den sista delutbetalningen förväntas ske:

Stödets syfte: Främjande av vattenbruk och beredning och saluföring av fiskeri- och vattenbruksprodukter.

Ange vilken/vilka av artiklarna 8–24 som åberopas: Artiklarna 11 och 16.

Berörd(a) sektor(er): Vattenbruk och beredning och saluföring i grossistledet av fiskeri- och vattenbruksprodukter.

Den beviljande myndighetens namn och adress:

Agencia de Desarrollo Económico de La Rioja (ADER)
Muro de la Mata, 13-14
26071 Logroño (La Rioja, Spanien)

Webbadress där hela texten till stödordningen eller de kriterier och villkor enligt vilka stöd för särskilda ändamål beviljas vid sidan av en befintlig stödordning återfinns:

http://www2.larioja.org/pls/dad_user/G04.texto_integro?p_cdi_accn=18-353374

Motivering: ange varför en statlig stödordning har inrättats i stället för stöd från Europeiska fiskerifonden:

Det stöd som beviljats i enlighet med lag nr 5 av den 20 mars 2012 ingår i det operativa programmet för den spanska fiskerisektorn för perioden 2007–2013, som samfinansieras av Europeiska fiskerifonden.

Det ekonomiska bidraget från *Agencia de Desarrollo Económico de La Rioja* förväntas dock överskrida det stöd som fastställts i det operativa programmet. Kommissionen anser därför att artikel 7.3 i rådets förordning (EG) nr 1198/2006 av den 27 juli 2006 om Europeiska fiskerifonden är tillämplig och följaktligen även artiklarna 87, 88 och 89 i fördraget.

Medlemsstaternas uppgifter om statligt stöd som beviljats enligt kommissionens förordning (EG) nr 736/2008 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i fördraget på statligt stöd till små och medelstora företag som är verksamma inom produktion, beredning och saluföring av fiskeriprodukter

(2013/C 84/07)

Statligt stöd nr: SA.34894 (2012/XF)

Medlemsstat: Spanien

Region/myndighet som beviljar stödet: Rioja/Agencia de Desarrollo Económico de la Rioja

Namnet på stödordningen eller namnet på det företag som tar emot stödet för särskilda ändamål: Programa Estratégico de Comercio Exterior (Transformación y comercialización de los productos de la pesca)

Rättslig grund: Orden nº 6/2012, de 20 de marzo, de la Consejería de Industria, Innovación y Empleo, por la que se aprueban las bases reguladoras de concesión de subvenciones por la Agencia de Desarrollo Económico de La Rioja destinadas al fomento de la acuicultura y de la transformación y comercialización de los productos de la pesca y la acuicultura, en régimen de concesión directa (Boletín Oficial de La Rioja número 35, de 21 de marzo de 2012).

Stödordningens beräknade utgifter per år eller totalt belopp som beviljas företaget som stöd för särskilda ändamål: 120 000 miljoner euro

Högsta tillåtna stödnivå: Upp till 50 %

Datum för genomförande: 22 mars 2012

Stödordningens eller det individuella stödets varaktighet (senast den 30 juni 2014). Ange följande:

X Om det gäller en stödordning: datum till och med vilket stöd kan beviljas: 30 juni 2014

Om det gäller ett stöd för särskilda ändamål: datum när den sista delutbetalningen förväntas ske:

Stödets syfte: Förbättra konkurrenskraften för små och medelstora företag för att underlätta deras tillträde till externa marknader.

Ange vilken/vilka av artiklarna 8–24 som åberopas: Artikel 20

Berörd(a) sektor(er): Utveckling av nya marknader och marknadsföringskampanjer för fiskeri- och vattenbruksprodukter.

Den beviljande myndighetens namn och adress:

Agencia de Desarrollo Económico de La Rioja
Muro de la Mata, 13-14
26071 Logroño (La Rioja, Spanien)

Webbadress där hela texten till stödordningen eller de kriterier och villkor enligt vilka stöd för särskilda ändamål beviljas vid sidan av en befintlig stödordning återfinns:

http://www2.larioja.org/pls/dad_user/G04.texto_integro?p_cdi_accn=19-353375

Motivering: ange varför en statlig stödordning har inrättats i stället för stöd från Europeiska fiskerifonden: Företag som är verksamma inom beredning och saluföring av fiskeriprodukter omfattas av *Programa Estratégico de Comercio Exterior* (det strategiska programmet för extern handel). Inga särskilda stödåtgärder har införts för dessa företag. Däremot omfattas företagen av en existerande stödordning (nu registrerad under statligt stöd nr SA.32720 [2011/XF]).

Medlemsstaternas uppgifter om statligt stöd som beviljats enligt kommissionens förordning (EG) nr 736/2008 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i fördraget på statligt stöd till små och medelstora företag som är verksamma inom produktion, beredning och saluföring av fiskeriprodukter

(2013/C 84/08)

Statligt stöd nr: SA.35752 (2012/XF)

Medlemsstat: Lettland

Region/myndighet som beviljar stödet: Lettland

Namnet på stödordningen eller namnet på det företag som tar emot stödet för särskilda ändamål: Virssaistības pasākumam "Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde un marketings"

Rättslig grund: Ministru kabineta 2008.gada 1.aprīļa noteikumi Nr.241 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu zivsaimniecības attīstībai atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā pasākumam "Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde"

Stödordningens beräknade utgifter per år eller totalt belopp som beviljas företaget som stöd för särskilda ändamål:

statligt stöd för 2007–2013: 25 470 254 lats

överåttaganden: 2 828 196 lats (11,1 %)

Högsta tillåtna stödnivå: 60 %

Datum för genomförande: 6 december 2002

Stödordningens eller det individuella stödets varaktighet (senast den 30 juni 2014). Ange följande:

— Om det gäller en stödordning: datum till och med vilket stöd kan beviljas:

30 juni 2014

— Om det gäller ett stöd för särskilda ändamål: datum när den sista delutbetalningen förväntas ske:

Stödets syfte: Stöd till företag som är verksamma inom beredning av fiskeri- och vattenbruksprodukter för genomförande av projekt inom ramen för åtgärden "Investeringar i vattenbruksföretag".

Ange vilken/vilka av artiklarna 8–24 som åberopas: Artikel 16 i kommissionens förordning (EG) nr 736/2008

Berörd(a) sektor(er):

Det statliga stöd som beviljats för åtgärden "Beredning och saluföring av fiskeri- och vattenbruksprodukter" inom prioriterat område 2 "Vattenbruk, inlandsfiske, beredning och saluföring av fiskeri- och vattenbruksprodukter" inom ramen för det operativa programmet för utnyttjande av stöd från Europeiska fiskerifonden i Lettland (2007–2013) uppgår till 25 470 254 lats. Överåttaganden motsvarande 11,1 % av det statliga stödet för åtgärden, dvs. 2 828 196 lats, förväntas.

Syftet med åtgärden "Beredning och saluföring av fiskeri- och vattenbruksprodukter" är att öka mervärdet hos fiskeri- och vattenbruksprodukter, förbättra arbetsmiljön och öka produktiviteten, minska den negativa miljöpåverkan, garantera produktkvaliteten, däribland genom att minska mängden skadliga ämnen i fiskeriprodukter, samt framställa nya produkter och ta vara på biprodukter och avfall från fiskberedning.

Inom ramen för åtgärden "Beredning och saluföring av fiskeri- och vattenbruksprodukter" kommer stöd från överåttaganden endast att beviljas små och medelstora företag. Den högsta stödberättigande kostnaden för ett enskilt projekt är 2 miljoner euro. Den högsta stödberättigande kostnaden för en enskild stödmottagare är 1 miljon euro.

Den beviljande myndighetens namn och adress:

Lauku atbalsta dienests
Republikas laukums 2, Rīga, LV-1981

Webbadress där hela texten till stödordningen eller de kriterier och villkor enligt vilka stöd för särskilda ändamål beviljas vid sidan av en befintlig stödordning återfinns:

<http://www.zm.gov.lv/?sadala=2231>

Motivering: ange varför en statlig stödordning har inrättats i stället för stöd från Europeiska fiskerifonden: Den statliga stödordningen har inrättats för att vid överåttaganden i slutet av genomförandeperioden för Europeiska fiskerifonden kunna absorbera allt statligt stöd, däribland det som avsatts för ej genomförda projekt.

V

(Yttranden)

FÖRFARANDEN FÖR GENOMFÖRANDE AV KONKURRENSPOLITIKEN

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

STATLIGT STÖD – ITALIEN

Statliga stöd SA.32014 (2011/C), SA.32015 (2011/C), SA.32016 (2011/C) – Italien

Statligt stöd till företag i den tidigare Tirreniagruppen och förvärvare av sådana företag

Uppmaning enligt artikel 108.2 i EUF-fördraget att inkomma med synpunkter

(Text av betydelse för EES)

(2013/C 84/09)

Genom den skrivelse, daterad den 19.12.2012, som återges på det giltiga språket på de sidor som följer på denna sammanfattning, underrättade kommissionen Italien om sitt beslut att inleda det förfarande som anges i artikel 108.2 i EUF-fördraget avseende ovan nämnda stöd.

Berörda parter kan inom en månad från dagen för offentliggörandet av denna sammanfattning och den därpå följande skrivelsen inkomma med sina synpunkter på den åtgärd avseende vilken kommissionen inleder förfarandet. Synpunkterna ska sändas till följande adress:

Europeiska kommissionen
Generaldirektoratet för konkurrens
Registreringsenheten för statligt stöd
Kontor: Kontor: J-70, 3/225
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
Fax +32 22 96 12 42

Synpunkterna kommer att meddelas Italien. Den tredje part som inkommer med synpunkter kan skriftligen begära konfidentiell behandling av sin identitet, med angivande av skälen för begäran.

I. FÖRFARANDE

Den 5 oktober 2011 inledde kommissionen det formella granskningsförfarandet med avseende på flera åtgärder som den italienska staten vidtagit till förmån för företag i den tidigare Tirreniagruppen.

Beslutet om att inleda förfarandet från 2011 (nedan kallat *inledande beslutet*) rörde huvudsakligen följande:

- (a) Den ersättning som den italienska staten betalat ut till alla företag i den tidigare Tirreniagruppen under perioden 2009–2011 inom ramen för förlängningen av de ursprungliga avtalen.
- (b) Det potentiella stödet i samband med privatiseringen av två av gruppens företag, nämligen Tirrenia di Navigazione (Tirrenia) och Siremar.

- (c) Andra åtgärder som beviljats företagen i samband med att de privatiserades.

Efter antagandet av inledande beslutet 2011 har kommissionen mottagit ytterligare klagomål om påstådda statliga stödåtgärder till företag i den tidigare Tirreniagruppen, särskilt:

- (a) Vissa åtgärder som vidtagits av regionen Sardinien till förmån för Saremar.
- (b) Påstått stöd till köparen av Siremar, Compagnia delle Isole (CDI), i samband med försäljningsförfarandet.
- (c) Ersättningen till den utvalde köparen av Tirrenia, dvs. Compagnia Italiana di Navigazione (CIN), under det framtida avtalets åttaåriga löptid.

(d) Privatiseringen av Toremar och ersättningen till köparen av detta företag, dvs. Moby, i enlighet med det nya kontrakt om allmän trafikplikt som de regionala myndigheterna tilldelade Moby i samband med det offentliga anbudsförfarande genom vilket Toremar privatiserades.

Den 10 januari 2012 anmälde de italienska myndigheterna, av rättssäkerhetsskäl, formellt den ersättning som ska betalas till köparna av Tirrenia och Siremar inom ramen för det nya avtalet. Den 24 januari 2012, den 4 februari 2012 och den 3 juli 2012 begärde kommissionen ytterligare information från de italienska myndigheterna om de anmälda åtgärderna. De italienska myndigheterna lämnade denna information genom skrivelser av den 9 februari 2012, den 11 maj 2012 och den 19 juli 2012.

Den 19 juli 2012 underrättade de italienska myndigheterna dessutom kommissionen om att det nya avtalet mellan den italienska staten och CIN (köpare av Tirrenia) hade undertecknats. Den 30 juli 2012 underrättades kommissionen om att avtalet mellan den italienska staten och Cdi (köpare av Siremar) skulle undertecknas den 31 juli 2012.

Samtidigt med detta har de italienska myndigheterna lämnat ytterligare information om privatiseringen av de kvarvarande regionala företagen i den tidigare Tirreniagruppen, dvs. Toremar, Caremar, Saremar och Laziomar. Kommissionen har även fått detaljerade information om försäljningsförfarande, som den inte hade tillgång till när inledandebeslutet från 2011 antogs.

För att säkra rättsläget anmälde de italienska myndigheterna den 12 oktober 2012 en statlig finansiering till Saremar till ett belopp av 10 miljoner euro som ersättning för driften av två rutter som förbinder Sardinien med fastlandet under 2011/2012 (dvs. rutterna Civitavecchia–Golfo Aranci och Porto Torres–Vado Ligure). Enligt de italienska myndigheterna kommer denna åtgärd att få verkan den 1 december 2012.

II. BESKRIVNING AV DE ÅTGÄRDER AVSEENDE VILKA KOMMISSIONEN INLEDER FÖRFARANDET

Den bedömning som gjordes i samband med inledandeförfarande 2011 av de ersättningar som beviljats Tirreniagruppen täckte endast perioden 2009–2011. Eftersom alla försäljningsförfarande inte hade slutförts vid utgången av 2011 bör det formella granskningsförfarande, när det gäller den ersättning för allmän trafikplikt som betalas till alla företag i den tidigare Tirreniagruppen, förlängas till dess att privatiseringen slutförts, dvs. till dess att de nya avtalen/kontrakten om allmän trafikplikt formellt ingåtts med köparna.

För det andra innehöll inledandebeslutet inte någon bedömning av de ytterligare åtgärder som vidtagits av regionen Sardinien till förmån för Saremar efter det att aktieinnehavet i detta företag överförts från Tirrenia. Kommissionen kände för övrigt inte till dessa åtgärder som antagits på regional nivå när inledandebeslutet antogs 2011.

För det tredje anser kommissionen på grundval av den informations som för närvarande finns tillgänglig att de italienska myndigheterna har missbrukat det undsättningsstöd som tidigare beviljats Tirrenia och Siremar genom ett beslut av den 16 november 2010 ⁽¹⁾.

För det fjärde gjorde kommissionen i sitt inledandebeslut från 2011 ingen bedömning enligt bestämmelserna om statligt stöd av den ersättning för allmän trafikplikt som skulle betalas till köparna av företagen i den tidigare Tirreniagruppen. Detta beslut innehöll endast en preliminär bedömning av försäljningsförfarande för tillgångarna i Tirrenia och Siremar som ledde till att köparna tilldelades de framtida avtalen. Någon bedömning enligt reglerna om statligt stöd av den ersättning som skulle betalas därefter ingick dock inte.

För det femte inkom det ett klagomål efter det att inledandebeslutet antagits i vilket det bl.a. hävdas att Cdi fick sitt anbud antaget vid försäljningen av den fungerande affärsverksamheten Siremar som hade rätt att tillhandahålla allmän trafik på grundval av en garanti som affärsbanken Unicredit S.p.A. utfärdat för Siremar. Denna garanti påstods täckas av en motgaranti från regionen Sicilien. Den klagande hävdar att denna motgaranti, som inte ger utfärdaren någon premie, utgör ett stöd till Cdi.

Den klagande överklagade de italienska myndigheternas beslut att anta Cdi:s anbud inför nationell domstol. Enligt den information som kommissionen för närvarande har tillgång till fastslog den regionala förvaltningsdomstolen (Tribunale Amministrativo Regionale (TAR)) i Lazio den 7 juni 2012 att Siciliens motgaranti för en del av köparens köpeskillning utgjorde statligt stöd, oavsett om den utlöses eller dras tillbaka. Domstolen förklarade därför försäljningsförfarande för Siremar delvis ogiltigt. Därefter antog Consiglio di Stato (CdS) den 18 juli 2012 ett interimistiskt beslut som uppsköt verkställigheten av TAR:s dom, vilket innebär att det tills vidare är omöjligt att förnya förfarande.

Även försäljningsförfarande för Siremar ingick i inledandebeslutet från 2011 var kommissionen i det skedet dock inte medveten om att det skulle utfärdats en garanti/motgaranti för någon av anbudsgivarna.

För det sjätte redogjorde de italienska myndigheterna i sina synpunkter på 2011 års inledandebeslut i detalj för de viktigaste etapperna i försäljningsförfarande för Tirrenia och antagandet av CIN:s anbud. CIN ska erlagga köpeskillingen i flera delbetalningar under det nya avtalets åttaåriga löptid. Om man ser till nuvärdet av dessa betalningar blir den faktiska köpeskillingen för CIN lägre än det marknadsvärde som fastställts av den expert som utsetts av ministeriet.

Slutligen är det att märka att kommissionen kunnat konstatera att de italienska myndigheterna ställt vissa villkor som de potentiella anbudsgivarna skulle uppfylla i samband med försäljningen av de regionala företag som tilldelats de nya kontrakten om allmän trafikplikt.

⁽¹⁾ Kommissionens beslut av den 16 november 2010 rörande statligt stöd N 418/2010 - IT – Undsättningsstöd till Tirrenia di Navigazione i *amministrazione straordinaria* (EUT 102, 2.4.2010, s. 2).

III. BEDÖMNING

Privatiseringsprocessen har ännu inte slutförts för alla företag i den tidigare Tirreniagruppen. Bortsett från anmälan rörande ersättningen till Saremar för den tillfälliga driften av två ytterligare rutter har de italienska myndigheterna inte underrättat kommissionen om några betydande förändringar vad gäller villkoren för tillhandahållandet av den allmänna tjänsten, inbegripet ersättningen till företagen för fullgörandet av de skyldigheter som avser den allmänna trafikplikten. På grundval av den information som för närvarande finns tillgänglig anser kommissionen således att företagen i den tidigare Tirreniagruppen, med undantag för Saremar, har fortsatt att fullgöra den allmänna trafikplikten på samma villkor från början av 2012 fram till ikraftträdandet av de nya avtalen/kontrakten om allmän trafikplikt.

Följaktligen hyser kommissionen fortfarande tvivel som den gav uttryck för i sitt inledande beslut vad gäller den ersättning som beviljades företagen i den tidigare Tirreniagruppen från januari 2012 till ikraftträdandet av de nya kontrakten om allmän trafikplikt.

Vad gäller Saremar noterar kommissionen att företaget efter det att det överförts till de regionala myndigheterna har tilldelats driften av nya rutter som förbinder Sardinien med fastlandet. I detta skede är det kommissionens preliminära uppfattning att ersättningen till Saremar för driften av de två ytterligare rutternas innebär en ekonomisk fördel för detta företag som kan snedvrیدا konkurrensen och påverka handeln, vilket i så fall bör betraktas som statligt stöd. Detta gäller även för de andra åtgärder som beviljats Saremar och som innebär offentlig finansiering.

Dessutom anser kommissionen på grundval av den information som för närvarande finns tillgänglig att de italienska myndigheterna har missbrukat det undsättningsstöd till Tirrenia och Siremar som beviljades av kommissionen 2010.

Dessutom finns det tvivel rörande Italiens påstående om att ersättningen till köparna av företagen enligt de framtida avtalen/kontrakten om allmän trafikplikt inte utgör statligt stöd.

I detta skede anser kommissionen även att den motgaranti som Sicilien ställt för en del av köpeskillingen kan ha gett en ekonomisk fördel både för Unicredit, som är garantigivare på den första nivån, och för låntagaren Siremar.

Det förefaller dessutom som om den faktiska köpeskillingen som betalats av CIN är lägre än det marknadsvärde som fastställts av den expert som utsetts av det behöriga ministeriet.

Slutligen anser kommissionen på grundval av den information som för närvarande finns tillgänglig att de anbudsförfaranden som anordnades på regional nivå för försäljningen av statens aktieinnehav i de regionala företagen inte var tillräckligt icke-diskriminerande eller villkorlösa för att garantera att det ekonomisk mest fördelaktiga anbudet på basis av det högsta priset skulle väljas.

Den nu aktuella utvidgningen av det formella granskningsförfarandet omfattar därför följande åtgärder:

- (a) Den ersättning som betalats inom ramen för förlängningen av de ursprungliga avtalen fram till slutförandet av privatiseringsprocessen (åtgärd 1).
- (b) De ytterligare åtgärder som vidtagits av regionen Sardinien till förmån för Saremar (åtgärd 2).
- (c) Missbruk av undsättningsstöd (åtgärd 3).
- (d) Ersättningen för allmän trafikplikt enligt de framtida avtalen/kontrakten om allmän trafikplikt (åtgärd 4).
- (e) Den motgaranti som regionen Sicilien ställt för en del av Cdl:s köpeskillingen för den fungerande affärsverksamheten Siremar som hade rätt att tillhandahålla allmän trafik (åtgärd 5).
- (f) Den uppskjutna betalningen av köpeskillingen för Tirrenia (åtgärd 6).
- (g) Privatiseringen av de regionala företagen (åtgärd 7).

I detta skede anser kommissionen att de ovannämnda åtgärderna innebär ytterligare statlig finansiering till företagen i den tidigare Tirreniagruppen och/eller köparna av dessa företag och att det därför är fråga om överföring av statliga medel. Åtgärderna ger mottagarna en selektiv ekonomisk fördel och kan påverka handeln inom EU och snedvrیدا konkurrensen på den inre marknaden.

I enlighet med artikel 14 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 kan allt olagligt stöd återkrävas från mottagarna.

SJÄLVA SKRIVELSEN

"La Commissione desidera informare l'Italia che, dopo aver esaminato le informazioni trasmesse dalle autorità italiane relativamente alla misura in oggetto, ha deciso di estendere il procedimento di indagine formale di cui all'articolo 108, paragrafo 2, del trattato sul funzionamento dell'Unione europea (TFUE).

1. PROCEDIMENTO E MOTIVI DELL'ESTENSIONE

1.1. Contesto

- (1) Il Gruppo Tirrenia è stato proprietà dello Stato italiano attraverso la società Fintecna - Finanziaria per i settori industriali e dei servizi S.p.A. (di seguito *Fintecna*), che comprendeva inizialmente sei società, ossia Tirrenia, Adriatica, Caremar, Saremar, Siremar e Toremar, che fornivano servizi di trasporto marittimo sulla base di contratti separati di servizio pubblico conclusi con lo Stato italiano nel 1991 e rimasti in vigore per 20 anni, dal gennaio 1989 al dicembre 2008 (di seguito *le convenzioni iniziali*).
- (2) Tali contratti di servizio pubblico avevano lo scopo di garantire la regolarità e continuità dei suddetti servizi di trasporto marittimo, che per la maggior parte collegano l'Italia continentale con Sicilia, Sardegna e con altre isole italiane minori. A tal fine, lo Stato italiano concedeva aiuti finanziari sotto forma di sovvenzioni corrisposte direttamente a ciascuna delle società del gruppo.
- (3) Il decreto-legge 30 dicembre 2008 n. 207, convertito in legge 27 febbraio 2009 n. 14, disponeva la proroga delle convenzioni iniziali fino alla fine del 2009.
- (4) L'articolo 19-ter del decreto-legge 25 settembre 2009, n. 135, convertito in legge 20 novembre 2009, n. 166 (di seguito, *la legge del 2009*), ha disposto l'ulteriore proroga delle convenzioni iniziali fino al 30 settembre 2010, data entro la quale l'Italia intendeva concludere il processo di privatizzazione delle società del Gruppo Tirrenia.
- (5) La legge 1° ottobre 2010, n. 163 che convertiva il decreto-legge 5 agosto 2010, n. 125 (di seguito *la legge del 2010*) ha disposto infine un'ulteriore proroga delle convenzioni iniziali fino alla fine del processo di privatizzazione. Gli acquirenti delle società verranno incaricati del servizio pubblico attraverso la stipula di nuove convenzioni/nuovi contratti di servizio pubblico.
- (6) Mediante notifica elettronica del 29 luglio 2010, le autorità italiane informavano la Commissione, ai sensi dell'articolo 108, paragrafo 3, del TFUE, delle compensazioni pubbliche che lo Stato italiano aveva corrisposto nel 2008, nel 2009 e 2010 a Caremar - Campania Regionale Marittima S.p.A. (in seguito *Caremar*), una delle compagnie marittime regionali dell'ex Gruppo Tirrenia. ⁽¹⁾
- (7) Il 1° dicembre 2010 le autorità italiane hanno notificato alla Commissione la corresponsione di compensazioni da parte dello Stato italiano nel 2009 e 2010 a Saremar - Sardegna Regionale Marittima S.p.A. (di seguito *Saremar*) e Toremar - Toscana Regionale Marittima S.p.A. (di seguito *Toremar*), altre due compagnie regionali dell'ex Gruppo Tirrenia. Inoltre, le autorità italiane hanno ripresentato la notifica relativa alle compensazioni pubbliche corrisposte a Caremar nel 2009 e nel 2010.
- (8) Con lettera del 15 dicembre 2010 le autorità italiane hanno informato la Commissione che l'importo delle compensazioni erogate a Caremar, Saremar e Toremar notificato per il 2010 valeva anche per il 2011 e hanno prorogato di conseguenza le notifiche precedenti. Inoltre, le autorità italiane hanno revocato la prima notifica formale delle compensazioni corrisposte a Caremar, a norma dell'articolo 8, paragrafo 1, del regolamento (CE) n. 659/1999 del Consiglio, del 22 marzo 1999, recante modalità di applicazione dell'articolo 93 [ora articolo 108] del trattato CE. ⁽²⁾
- (9) Non era stata presentata all'epoca alcuna notifica ai sensi dell'articolo 108, paragrafo 3, del TFUE in relazione alle compensazioni corrisposte a Tirrenia di Navigazione S.p.A. (di seguito *Tirrenia*) e Siremar - Sicilia Regionale Marittima S.p.A. (di seguito *Siremar*).
- (10) Il 23 marzo 2009, il 9 dicembre 2009, il 21 dicembre 2009, il 6 gennaio 2010, il 27 settembre 2010 e il 12 ottobre 2010, la Commissione ha ricevuto sei denunce relative a varie misure di sostegno adottate dallo Stato italiano a favore delle società dell'ex Gruppo Tirrenia. Le denunce riguardavano la compensazione di obblighi di servizio pubblico concessa alle imprese dell'ex Gruppo Tirrenia dopo la scadenza delle convenzioni iniziali, le misure supplementari di sostegno previste da alcuni atti legislativi adottati nell'ambito della privatizzazione delle società, nonché alcuni aspetti della procedura di privatizzazione di Tirrenia e Siremar.
- (11) Il 5 ottobre 2011, la Commissione ha avviato il procedimento di indagine formale in merito a una serie di misure adottate dallo Stato italiano a favore delle società dell'ex Gruppo Tirrenia. ⁽³⁾

1.2. La decisione di avvio del 2011

1.2.1. Procedimento che ha determinato la decisione di avvio del 2011

- (6) Mediante notifica elettronica del 29 luglio 2010, le autorità italiane informavano la Commissione, ai sensi dell'articolo 108, paragrafo 3, del TFUE, delle compensazioni pubbliche che lo Stato italiano aveva corrisposto nel 2008, nel 2009 e 2010 a Caremar - Campania Regionale Marittima S.p.A. (in seguito *Caremar*), una delle compagnie marittime regionali dell'ex Gruppo Tirrenia. ⁽¹⁾
- (12) La Commissione è giunta alla conclusione preliminare secondo cui nel presente caso non si riscontrano cumulativamente le quattro condizioni previste dalla sentenza della Corte di giustizia nella causa *Altmark* ⁽⁴⁾ (di seguito *la sentenza Altmark*) al fine di valutare se la compensazione per l'adempimento degli obblighi di servizio pubblico corrisposta alle società dal 2009 al 2011 abbia

1.2.2. Ambito di applicazione del procedimento di avvio

1.2.2.1. Compensazione per obblighi di servizio pubblico

⁽¹⁾ L'ex Gruppo Tirrenia risultava costituito da Tirrenia di Navigazione S.p.A., Saremar - Sardegna Regionale Marittima S.p.A., Toremar - Toscana Regionale Marittima S.p.A., Siremar - Sicilia Regionale Marittima S.p.A. e Caremar - Campania Regionale Marittima S.p.A.

⁽²⁾ GU L 83 del 27.3.1999, pag. 1.

⁽³⁾ GU C 28 dell'1.2.2012.

⁽⁴⁾ Causa C-280/00, *Altmark Trans e Regierungspräsidium Magdeburg* (Raccolta 2003, pag. I-7747).

conferito un vantaggio economico ai beneficiari ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE. La Commissione ha quindi concluso che la compensazione corrisposta alle società Caremar, Toremar e Saremar nel periodo 2009-2011 abbia conferito loro un vantaggio economico. Le motivazioni della Commissione sono riassunte di seguito.

- (13) Primo, l'Italia non aveva presentato alla Commissione alcun documento giuridico e/o formale prodotto dalle competenti autorità che fornisse una chiara descrizione degli obblighi di servizio pubblico imposti ai beneficiari. In mancanza di una precisa definizione precedente del livello dei servizi richiesto, la Commissione non è stata in grado di valutare in maniera definitiva se la definizione di missione di servizio pubblico costituisca un errore manifesto.
- (14) In secondo luogo, la Commissione osservava che i parametri sulla base dei quali è stata calcolata la compensazione erano stati definiti in via preliminare e sembravano rispettare i requisiti di trasparenza. Tuttavia, per quanto riguarda l'adempimento degli obblighi di servizio pubblico a partire dal 2010, la Commissione aveva altresì osservato che il premio di rischio era stato fissato al 6,5%. La Commissione esprimeva i propri dubbi sul fatto che questo rispecchi un livello adeguato di rischio, tenendo conto del fatto che, da una prima analisi, non risulta che gli operatori assumano rischi che sono normalmente a carico di chi gestisce tali servizi. Conseguentemente, la Commissione aveva ritenuto in via preliminare che gli operatori avessero beneficiato di sovracompensozioni per lo svolgimento dei compiti di servizio pubblico a partire dal 2010.
- (15) Per concludere, la Commissione osservava che i diversi atti giuridici si limitavano a prorogare il sistema già in vigore, autorizzando in tal modo gli operatori già attivi a continuare a ricevere una compensazione per l'adempimento degli obblighi di servizio pubblico, senza che fosse indetta alcuna procedura pubblica di selezione. Inoltre, le autorità italiane non avevano trasmesso alla Commissione elementi che indicassero che la compensazione versata alle imprese in questo caso per la fornitura del servizio di interesse economico generale (SIEG) fosse stata determinata sulla base dei costi di un'impresa gestita in modo efficiente.
- (16) Pertanto, la Commissione ha ritenuto che la compensazione corrisposta a Caremar, Saremar e Toremar nel periodo di proroga delle convenzioni iniziali fino al 2011 abbia comportato l'utilizzo di risorse statali che potrebbero aver conferito ai beneficiari un vantaggio economico. Poiché tale vantaggio rischiava di pregiudicare gli scambi nell'UE e di falsare la concorrenza nel mercato interno, può configurarsi come un aiuto di Stato ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE.
- (17) Inoltre, poiché con i medesimi atti giuridici sono state prorogate anche le convenzioni iniziali concluse dallo Stato italiano con Tirrenia e Siremar, le altre società dell'ex Gruppo Tirrenia, la Commissione ha ritenuto che la compensazione pubblica corrisposta a tali società nello stesso periodo si configurasse anch'essa come un aiuto di Stato ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE.

1.2.2.2. La cessione degli attivi

- (18) Il 23 dicembre 2009, Fintecna ha pubblicato il primo invito a manifestare interesse per la vendita dell'intero

capitale azionario di Tirrenia e della sua controllata Siremar. Il 4 agosto 2010, dopo il fallimento delle trattative con l'unico soggetto che avesse presentato un'offerta di acquisto vincolante, Fintecna dichiarava chiusa la procedura.

- (19) Nell'agosto e nel settembre 2010, Tirrenia e Siremar erano state ammesse alla procedura concorsuale prevista dalla legge italiana per le grandi imprese, cioè la procedura di amministrazione straordinaria, ed erano state dichiarate in stato di insolvenza dal tribunale competente.
- (20) Dopo che le due imprese erano state dichiarate in stato di insolvenza, il 16 novembre 2010 la Commissione ha adottato una decisione⁽¹⁾ con cui autorizzava l'aiuto per il salvataggio di Tirrenia e della sua controllata regionale, Siremar (di seguito *la decisione sul salvataggio*). Conformemente al punto 32 della stessa decisione, le autorità italiane si erano impegnate a comunicare alla Commissione, entro sei mesi dall'autorizzazione della misura di aiuto per il salvataggio, un piano di ristrutturazione/liquidazione o la prova che il prestito fosse stato rimborsato completamente e/o che la garanzia fosse stata estinta.
- (21) Il secondo tentativo di privatizzazione (successivo al fallito accordo di vendita della partecipazione menzionato al punto 18 di cui sopra) concerneva la dismissione del complesso aziendale preposto all'erogazione del servizio pubblico nonché, per Tirrenia, del servizio erogato su altre tratte operate al di fuori del rapporto convenzionale, conformemente alle disposizioni del decreto-legge 23 dicembre 2003, n. 347, convertito in legge 18 febbraio 2004, n. 39 (in seguito, *la legge Marzano*) e successive modifiche. L'invito a manifestare interesse in merito all'acquisto dei complessi aziendali di Tirrenia e Siremar è stato pubblicato il 15 settembre 2010 per Tirrenia e il 4 ottobre 2011 per Siremar.
- (22) La Commissione ha ritenuto che le norme speciali introdotte dal decreto-legge 28 agosto 2008, n. 134 recante modifica della legge Marzano per quando concerne la procedura di amministrazione straordinaria per le grandi imprese che forniscono servizi pubblici essenziali, e applicabili nel caso in questione, avessero ridotto considerevolmente i requisiti di trasparenza definiti dal regime generale, segnatamente permettendo trattative private tra il commissario straordinario e i potenziali acquirenti.
- (23) La Commissione osservava inoltre che oltre all'obbligo di assicurare la continuità del servizio, erano state imposte ai potenziali acquirenti alcune condizioni relative ai livelli occupazionali. Al riguardo, la Commissione ha ritenuto che un venditore privato operante in condizioni normali di mercato non avrebbe imposto l'obbligo di mantenere i livelli occupazionali. Fatto salvo il diritto delle autorità pubbliche di esigere che i servizi pubblici rispettino determinati standard di qualità, la Commissione osserva che, con l'imposizione della fornitura di un servizio pubblico soggetto alle medesime condizioni in termini di qualità, frequenza e tariffe, il principale obiettivo dello Stato non era ottenere il miglior prezzo ma piuttosto

⁽¹⁾ Decisione della Commissione del 16 novembre 2010 relativa all'aiuto di Stato N 418/2010, IT – Aiuti al salvataggio a favore di Tirrenia di Navigazione S.p.A. in amministrazione straordinaria, GU C 102 del 2.4.2011.

perseguire un obiettivo pubblico, fondato su considerazioni relative allo sviluppo sociale e regionale. La Commissione ha ritenuto in via preliminare che tali obblighi imposti ai potenziali offerenti possano aver avuto come effetto una riduzione del prezzo di vendita delle attività di Tirrenia e Siremar.

1.2.2.3. La priorità nell'assegnazione degli accosti

- (24) Per quanto riguarda la priorità nell'assegnazione degli accosti a favore delle società del Gruppo Tirrenia, di cui al paragrafo 21 dell'articolo 19-ter della legge del 2009, la Commissione ha ritenuto che tale misura, dal momento che non era oggetto di una remunerazione ai sensi delle norme nazionali di applicazione, costituisse un vantaggio regolamentare che non comportava alcun trasferimento di risorse statali e non potesse quindi qualificarsi come aiuto di Stato ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE. Tuttavia, poiché la priorità nell'assegnazione degli accosti aveva comportato una perdita di risorse statali, la misura costituiva un aiuto di Stato.

1.2.2.4. Altre misure di sostegno

- (25) La Commissione ha ritenuto che emergessero ulteriori elementi di aiuti di Stato dalle leggi del 2009 e 2010 e segnatamente:
- (a) la possibilità di utilizzare temporaneamente 49 milioni di euro e 7 milioni di euro, che erano stati destinati ad adeguare la flotta, per coprire le spese correnti (articolo 1, paragrafo 1 del D.L. 125/2010);
 - (b) l'esenzione fiscale per tutte le operazioni relative al processo di privatizzazione (articolo 1, paragrafo 5-bis, lettera g), della legge 163/2010;
 - (c) la possibilità per le società del Gruppo Tirrenia di utilizzare le risorse del FAS (Fondo aree sottoutilizzate) ⁽¹⁾ al fine di soddisfare le esigenze di liquidità corrente (articolo 1, paragrafo 5-ter della legge 163/2010).
- (26) Nella decisione di avvio, la Commissione ha ritenuto che tutte le misure di cui sopra comportassero un trasferimento di risorse statali che conferiva un vantaggio economico selettivo ai beneficiari e che tali misure potessero incidere sugli scambi nell'UE e falsare la concorrenza nel mercato unico.

1.3. Procedimento successivo all'adozione della decisione di avvio del 2011

- (27) Nelle osservazioni formulate a seguito della decisione di avvio del 2011, le autorità italiane, fra le altre cose, hanno descritto in dettaglio le fasi principali della procedura di vendita di Tirrenia e l'offerta di Compagnia Italiana di Navigazione (di seguito CIN), risultata aggiudicataria. Sulla base di tali informazioni, la Commissione è stata informata del fatto che il pagamento del prezzo d'acquisto da parte di CIN è dilazionato su tutta la durata della nuova convenzione con lo Stato italiano. La presente decisione non prende in esame le osservazioni

presentate dalle parti interessate, né altre osservazioni o commenti trasmessi dall'Italia nell'ambito del procedimento d'indagine formale di cui ai punti da 11 a 26 di cui sopra.

- (28) Inoltre, a seguito dell'adozione della decisione di avvio del 2011, la Commissione ha ricevuto diverse ulteriori denunce in merito alle asserite misure di aiuti di Stato alle società dell'ex Gruppo Tirrenia, concernenti in particolare (i) talune misure adottate dalla regione Sardegna a favore di Saremar, (ii) un presunto aiuto a Compagnia delle Isole (di seguito *CdI*), l'acquirente del ramo d'azienda di Siremar nel contesto della procedura di vendita ⁽²⁾, (iii) la compensazione da corrispondere a CIN, acquirente selezionato di Tirrenia, per il periodo di 8 anni della futura convenzione e iv) la privatizzazione di Toremar e la compensazione da corrispondere a Moby S.p.A. (di seguito *Moby*), il suo acquirente selezionato, ai sensi del nuovo contratto di servizio pubblico aggiudicato dalle autorità regionali a Moby nella procedura di gara per la privatizzazione di Toremar.
- (29) Per quanto concerne gli eventuali nuovi aiuti a Saremar, i denunciatori sostengono che, invece che procedere immediatamente alla vendita della società cui era stato affidato il nuovo contratto di servizio pubblico, come disposto dalla legge del 2009, la regione aveva successivamente affidato a Saremar l'esercizio di nuove rotte marittime di collegamento fra l'Italia continentale e la Sardegna. I denunciatori sostengono che le nuove rotte attivate non possono essere qualificate come SIEG, giacché i concorrenti offrono servizi sostituibili a condizioni di mercato. Inoltre, i denunciatori precisano che le nuove rotte da e verso l'Italia continentale operate da Saremar non sono state affidate al beneficiario in modo appropriato.
- (30) I denunciatori fanno altresì riferimento a varie altre misure adottate dalla regione Sardegna che avrebbero lo scopo di favorire Saremar rispetto ai concorrenti privati, in particolare (i) il presunto rimborso delle spese di viaggio sostenute dai passeggeri Saremar (nel quadro del cosiddetto progetto *Bonus Sardo Vacanza*); (ii) una sovvenzione di 3 milioni di euro per attività promozionali; (iii) l'emissione di una lettera di patronage relativamente a una linea di credito da 3 milioni di euro; (iv) la ricapitalizzazione della società per 5 773 201,80 euro.
- (31) Inoltre, i denunciatori affermano che successivamente la regione Sardegna ha concesso e/o intende concedere ulteriori aiuti a Saremar. In particolare, con la delibera n. 52/119 del 23 dicembre 2011 le autorità regionali hanno deciso di emettere una nuova lettera di patronage per fornire a detta società una linea di credito per un importo pari a 1 milione di euro.
- (32) Secondo una delle denunce pervenute a seguito dell'adozione della decisione di avvio del 2011, *CdI* si sarebbe aggiudicata l'appalto per la vendita del complesso aziendale di Siremar sulla base di una fidejussione rilasciata a Siremar da Unicredit S.p.A. Secondo il denunciante, tale fidejussione era a sua volta oggetto di una controgaranzia concessa dalla regione Sicilia.

⁽¹⁾ Il Fondo aree sottoutilizzate è un fondo nazionale che sostiene l'attuazione della politica regionale italiana. Le risorse di cui dispone sono stanziare principalmente a favore delle regioni in cui vi sono aree ritenute tali dalle autorità italiane.

⁽²⁾ Cfr. i punti da (18) a (23). La procedura di vendita e ogni eventuale aiuto all'entità venduta, o a *CdI*, risultante dalla vendita di Siremar a un prezzo di vendita inferiore a quello di mercato è in fase di valutazione nell'ambito del procedimento formale d'indagine.

- (33) Un'altra denuncia fa riferimento esclusivamente alle convenzioni future e sostiene che la compensazione da corrispondere a CIN, l'acquirente del ramo d'azienda di Tirrenia, ai sensi della futura convenzione della durata di 8 anni con lo Stato italiano costituisce aiuto di Stato. Secondo il denunciante, la misura di aiuto sarebbe incompatibile con il mercato interno, giacché i servizi marittimi di cui trattasi non possono essere qualificati come veri SIEG. In particolare, il denunciante afferma che solo uno dei porti insulari servito da Tirrenia/CIN nell'ambito del regime di servizio pubblico, segnatamente quello di Arbatax, non è servito anche da operatori privati a condizioni di mercato.
- (34) Per quanto concerne la privatizzazione di Toremar, uno dei denunciati sostiene quanto segue: (i) la procedura di vendita ha conferito un vantaggio a Moby, aggiudicatario dell'appalto, (ii) la concentrazione fra Toremar e Moby ha avuto come esito un monopolio sui collegamenti Piombino/isola d'Elba, e (iii) la compensazione concessa a Moby per l'esercizio del servizio pubblico per tutti i 12 anni del nuovo contratto di servizio pubblico è incompatibile con il mercato interno, in quanto servizi analoghi sono già forniti a condizioni di mercato dal denunciante stesso.
- (35) Il 10 gennaio 2012, le autorità italiane hanno notificato formalmente, ai fini della certezza del diritto, le compensazioni da corrispondere nell'ambito delle nuove convenzioni agli acquirenti dei rami d'azienda di Tirrenia e Siremar. Il 24 gennaio 2012, il 4 febbraio 2012 e il 3 luglio 2012, la Commissione ha chiesto alle autorità italiane ulteriori informazioni sulle misure notificate. Tali informazioni sono state trasmesse dalle autorità italiane con lettere del 9 febbraio 2012, 11 maggio 2012 e 19 luglio 2012.
- (36) Con lettera del 19 luglio 2012, le autorità italiane hanno informato la Commissione dell'avvenuta stipula della nuova convenzione fra lo Stato italiano e CIN. Il 30 luglio 2012, le autorità italiane hanno inoltre confermato che la futura convenzione fra lo Stato italiano e CdI, acquirente di Siremar, sarebbe stata firmata entro il 31 luglio 2012. Ad oggi la Commissione non ha ricevuto le convenzioni stipulate.
- (37) Al contempo, le autorità italiane hanno trasmesso le informazioni supplementari richieste in merito alla privatizzazione delle restanti compagnie regionali dell'ex Gruppo Tirrenia, e segnatamente Toremar, Caremar, Saremar e Laziomar.⁽¹⁾ Tali informazioni, che comprendono una descrizione dettagliata delle condizioni imposte dalle autorità italiane ai potenziali offerenti, non erano state messe a disposizione della Commissione alla data di adozione della decisione di avvio del 2011.
- (38) Il 12 ottobre 2012 le autorità italiane hanno notificato ai fini della certezza del diritto, un finanziamento pubblico di 10 milioni di euro alla Saremar quale compensazione per l'esercizio di due rotte di collegamento tra la Sardegna e l'Italia continentale nel 2011/2012, in particolare

Civitavecchia - Golfo Aranci e Porto Torres - Vado Ligure. Come indicato nella notifica, la misura sembra essere stata implementata il 1 dicembre 2012.

1.4. Portata dell'estensione

- (39) In primo luogo, la notifica trasmessa inizialmente dalle autorità italiane in data 15 dicembre 2010 (cfr. il punto 8 di cui sopra) riguardava unicamente la compensazione corrisposta a Caremar, Toremar e Saremar nell'ambito delle convenzioni iniziali prorogate per il periodo 2009-2011. Poiché le società hanno continuato a ricevere compensazioni per l'esercizio delle rotte dopo la fine del 2009, è opportuno estendere il procedimento d'indagine formale alle compensazioni per oneri di servizio pubblico corrisposte a tutte le società dell'ex Gruppo Tirrenia fino alla conclusione dell'iter di privatizzazione, cioè fino all'aggiudicazione formale delle nuove convenzioni/ nuovi contratti di servizio pubblico agli acquirenti.
- (40) Per alcune società dell'ex Gruppo Tirrenia il processo di privatizzazione non è stato ancora completato. Secondo le informazioni di cui dispone per il momento la Commissione, finora è stata completata solo la privatizzazione di Tirrenia, Siremar and Toremar.⁽²⁾ Stando alle informazioni trasmesse dalle autorità italiane, le nuove convenzioni fra lo Stato italiano e gli acquirenti di Tirrenia e Siremar sono già state stipulate. Tuttavia in questa fase non è chiaro alla Commissione se il nuovo contratto di servizio pubblico con l'acquirente di Toremar sia già entrato in vigore.
- (41) A eccezione della notifica summenzionata nel paragrafo (38), riguardante la compensazione alla Saremar per l'esercizio temporaneo delle due rotte aggiuntive, le autorità italiane non hanno informato la Commissione di alcuna modifica sostanziale rispetto al 2011 delle condizioni relative al servizio pubblico, ivi inclusa la compensazione erogata alle società per l'adempimento degli obblighi di servizio pubblico. Di conseguenza, sulla base delle informazioni attualmente disponibili, la Commissione ritiene che tutte le società dell'ex Gruppo Tirrenia, a eccezione della Saremar, abbiano continuato l'esercizio del servizio pubblico alle medesime condizioni del 2011.
- (42) Di conseguenza, gli stessi dubbi sollevati dalla Commissione nella decisione di avvio si applicano anche alla compensazione concessa alle società dell'ex Gruppo Tirrenia a far data dal gennaio 2012 e fino alla conclusione della privatizzazione e all'entrata in vigore delle nuove convenzioni/dei nuovi contratti di servizio pubblico.
- (43) In secondo luogo, la decisione di avvio del 2011 non comprendeva una valutazione delle ulteriori misure adottate dalla regione Sardegna a favore di Saremar a seguito della cessione della partecipazione azionaria in tale compagnia da parte di Tirrenia. Questo perché all'epoca della decisione di avvio del 2011, la Commissione non era a conoscenza di tali misure adottate a livello regionale.
- (44) In terzo luogo, in base alle informazioni attualmente disponibili, la Commissione ritiene che le autorità italiane

⁽¹⁾ Il ramo d'azienda incaricato di assicurare i collegamenti con l'arcipelago pontino, trasferito dalla Campania al Lazio.

⁽²⁾ L'Autorità italiana garante della concorrenza ha autorizzato le concentrazioni con delibere del 23 novembre 2011 (Siremar) e 19 luglio 2011 (Toremar).

abbiano applicato abusivamente l'aiuto per il salvataggio di cui al punto 20 di cui sopra, in quanto Tirrenia e Siremar non hanno smesso di utilizzare gli aiuti al salvataggio allo scadere dei sei mesi previsti dalla decisione sugli aiuti al salvataggio.

- (45) Quarto, nella decisione di avvio del 2011, la Commissione non aveva valutato alla luce delle norme sugli aiuti di Stato le compensazioni da corrispondere per l'esercizio del servizio pubblico agli acquirenti delle società dell'ex Gruppo Tirrenia. Tale decisione comprendeva soltanto una valutazione preliminare della procedura di vendita delle attività di Tirrenia e Siremar, che avrebbe condotto all'aggiudicazione delle future convenzioni agli acquirenti. Pertanto, la compensazione da versare ai sensi delle nuove convenzioni non è stata inserita nella decisione di avvio del 2011.
- (46) Alla luce delle denunce ricevute recentemente, la Commissione ritiene utile una valutazione più approfondita di tali sovvenzioni per stabilire in quale misura siano qualificabili come aiuti di Stato.
- (47) Quinto, come già osservato, una delle denunce ricevute successivamente all'adozione della decisione di avvio del 2011 sostiene, fra le altre cose, che CdI si sarebbe aggiudicata l'appalto per la vendita del complesso aziendale di Siremar sulla base di una garanzia di pagamento su una parte del prezzo di acquisto prestata a Siremar da una banca commerciale, segnatamente Unicredit S.p.A. Tale garanzia sarebbe stata condizionata a una controgaranzia rilasciata dalla regione Sicilia. Il denunciante afferma che la controgaranzia, che non prevedeva la corresponsione di alcun premio alla regione, costituisce un aiuto a CdI.
- (48) Il denunciante ha presentato ricorso dinnanzi ai tribunali nazionali contro l'aggiudicazione della Siremar a CdI. Sulla base delle informazioni a disposizione della Commissione in questa fase, il Tribunale amministrativo regionale del Lazio (di seguito TAR) ha statuito, il 7 giugno 2012 che la controgaranzia prestata dalla regione Sicilia per parte del prezzo d'acquisto offerto dall'aggiudicatario costituiva un aiuto di Stato, a prescindere dal fatto che in ultima analisi la controgaranzia sia stata eseguita o ritirata. Di conseguenza, il TAR ha dichiarato la procedura di vendita del ramo d'azienda Siremar parzialmente nulla. Tramite ordinanza sospensiva pronunciata il 18 luglio 2012, il Consiglio di Stato (di seguito CdS) ha sospeso l'esecuzione della sentenza del TAR, escludendo temporaneamente il rinnovo della procedura.
- (49) Sebbene la procedura di vendita di Siremar fosse inclusa nella decisione di avvio del 2011, all'epoca la Commissione non era al corrente di alcuna garanzia o controgaranzia prestata ad alcuno degli offerenti.
- (50) Sesto, nelle osservazioni formulate a seguito della decisione di avvio del 2011, le autorità italiane avevano descritto dettagliatamente le fasi principali della procedura di vendita di Tirrenia e l'offerta, risultata vincente, di CIN. Il prezzo di acquisto sarà corrisposto da CIN in tranches nell'arco degli otto anni di durata della nuova convenzione. Se si considera il valore attuale di tali pagamenti, l'effettivo prezzo di acquisto accordato a CIN è inferiore al valore di mercato calcolato dal perito nominato dal ministero per lo Sviluppo economico (di seguito il *ministero competente*).
- (51) Infine, la Commissione è stata informata di talune condizioni che le autorità italiane hanno imposto ai potenziali offerenti nelle procedure di vendita delle compagnie regionali dell'ex Gruppo Tirrenia concessionarie dei nuovi contratti di servizio pubblico.
- (52) Pertanto, nel paragrafo che segue saranno descritte in dettaglio le seguenti misure:
- la compensazione corrisposta nell'ambito della proroga delle convenzioni iniziali fino alla conclusione del processo di privatizzazione (*misura 1*);
 - le ulteriori misure adottate dalla regione Sardegna a favore di Siremar (*misura 2*);
 - l'applicazione abusiva dell'aiuto per il salvataggio (*misura 3*);
 - la compensazione da corrispondere per l'esercizio del servizio pubblico nell'ambito delle future convenzioni o dei futuri contratti di servizio pubblico (*misura 4*);
 - la controgaranzia prestata dalla regione Sicilia relativamente a parte del prezzo di acquisto offerto da CdI per l'acquisto del complesso aziendale di Siremar preposto all'erogazione del servizio pubblico e l'aumento di capitale di CdI (*misura 5*);
 - il pagamento dilazionato del prezzo d'acquisto di Tirrenia (*misura 6*);
 - la privatizzazione delle compagnie regionali (*misura 7*).
- (53) La presente decisione non concerne le osservazioni presentate dalle parti interessate, né l'insieme dei commenti trasmessi dall'Italia nell'ambito del procedimento d'indagine formale di cui ai punti da 11 a 26 di cui sopra, fatta eccezione per le informazioni trasmesse concernenti il prezzo di acquisto del complesso aziendale di Tirrenia.

2. DESCRIZIONE DETTAGLIATA DELLE MISURE OGGETTO DELLA PRESENTE DECISIONE

2.1. Compensazione corrisposta nell'ambito della proroga delle convenzioni iniziali fino alla conclusione del processo di privatizzazione (misura 1)

- (54) Le convenzioni iniziali erano state concluse per un periodo di vent'anni e scadevano a dicembre 2008. Come ricordato ai punti da 3 a 5, esse erano state successivamente prorogate fino alla conclusione del processo di privatizzazione delle società dell'ex Gruppo Tirrenia, tramite l'adozione dei seguenti atti legislativi:
- il decreto-legge 30 dicembre 2008, n. 207, convertito in legge 27 febbraio 2009, n. 14, recante disposizioni per la proroga delle convenzioni iniziali fino alla fine del 2009;
 - la legge del 2009 recante disposizioni, tra l'altro, per la proroga delle convenzioni iniziali fino al 30 settembre 2010; e
 - la legge del 2010 che ha disposto la proroga delle convenzioni iniziali fino al termine del processo di privatizzazione.

- (55) La decisione di avvio del 2011 ha riguardato unicamente la compensazione pubblica corrisposta a tutte le società dell'ex Gruppo Tirrenia dal 2009 fino alla fine del 2011. La Commissione presume che dette società abbiano continuato a ricevere compensazioni per gli oneri di servizio pubblico dopo tale data alle medesime condizioni del 2011.
- 2.2. Ulteriori misure adottate dalla regione Sardegna a favore di Saremar (misura 2)**
- 2.2.1. Estensione dell'ambito di applicazione del servizio pubblico**
- (56) Secondo le informazioni trasmesse dalle autorità italiane, al momento del trasferimento di Saremar da Tirrenia alla regione Sardegna, conformemente alla legge del 2009, la prima effettuava collegamenti tra la Sardegna e le isole minori a nord-est e sud-ovest della Sardegna (La Maddalena/Palau, Carloforte/Portovesme e Carloforte/Calasetta), nonché un collegamento internazionale tra Sardegna e Corsica. Secondo le informazioni fornite in precedenza dalle autorità italiane, tutti i suddetti servizi facevano tradizionalmente parte del sistema di servizio pubblico.
- (57) Sulla base delle informazioni trasmesse da diversi denunciatori dopo l'adozione della decisione di avvio del 2011, a seguito della delibera regionale 20/57 del 26 aprile 2011, Saremar era stata incaricata dell'esercizio dei nuovi collegamenti di cabotaggio marittimo a partire dal 15 giugno 2011 e fino al 15 settembre 2011, nello specifico di almeno due dei seguenti collegamenti (servizi misti):
- (a) Sardegna nordorientale (Olbia o Golfo Aranci)/Italia centromeridionale (Civitavecchia o Napoli) e ritorno;
 - (b) Sardegna nordorientale (Olbia o Golfo Aranci)/Italia centrosettentrionale (La Spezia, Carrara o Livorno) e ritorno;
 - (c) Sardegna nordoccidentale (Porto Torres)/Italia settentrionale (Genova o Savona) e ritorno;
- (58) Inoltre, ai sensi della delibera regionale di cui sopra, la compagnia marittima era libera di aumentare il numero di collegamenti internazionali.
- (59) Saremar ha quindi avviato le seguenti rotte: Civitavecchia/Golfo Aranci operata giornalmente dal 15 giugno 2011 al 15 settembre 2011 e Porto Torres/Vado Ligure con frequenza tetrasettimanale tra il 22 giugno 2011 e il 15 settembre 2011.
- (60) Le delibere regionali 25/69 del 19 maggio 2011 e 27/4 del 1° giugno 2011 hanno disciplinato il sistema tariffario per i collegamenti fra la Sardegna e l'Italia continentale gestiti da Saremar. In particolare, la delibera 25/69 riguardava l'avvio della rotta Golfo Aranci/Civitavecchia e il relativo sistema tariffario. Con delibera 27/4 è stato istituito il collegamento Porto Torres/Vado Ligure (Savona). La delibera disponeva inoltre l'adozione di uno sconto di non meno del 15% sulla tariffa per residenti e nativi.
- (61) Inoltre, con la delibera regionale n. 36/6 del 1° settembre 2011 la regione Sardegna ha stabilito: (i) che Saremar avrebbe operato dal 30 settembre 2011 al 30 settembre 2012 almeno uno delle seguenti linee miste merci/passeggeri: Olbia - Livorno, Porto Torres-Livorno e Cagliari-Piombino; (ii) che Saremar avrebbe inserito in calendario, dal 15 maggio 2012 al 15 settembre 2012 la riapertura delle seguenti linee turistiche: Golfo Aranci (oppure Olbia) - Civitavecchia, Porto Torres - Vado Ligure (oppure Genova); (iii) che si sarebbe proceduto alla ricapitalizzazione di Saremar per un importo pari al credito vantato dalla stessa nei confronti di Tirrenia in procedura fallimentare.
- (62) Sulla base delle informazioni trasmesse dalle autorità italiane, Saremar ha riattivato la tratta Olbia/Civitavecchia il 16 gennaio 2012. La rotta Porto Torres/Vado Ligure è stata riattivata il 1° giugno 2012. Tutti i servizi sono stati interrotti il 15 settembre 2012.
- (63) Con legge regionale n. 15 del 7 agosto 2012, le autorità regionali hanno autorizzato la spesa di 10 milioni di euro alla Saremar per far fronte alle perdite subite nell'esercizio dei servizi tra la Sardegna e il continente. Conformemente alle informazioni trasmesse dalle autorità italiane, le perdite subite dalla Saremar nell'esercizio delle tratte in questione ammontano a 9 030 690,75 euro.
- 2.2.2. Bonus Sardo Vacanza**
- (64) La delibera regionale n. 20/58 del 26 aprile 2011 stabiliva che l'Agenzia Sardegna Promozione (di seguito l'Agenzia) avrebbe parzialmente finanziato il cosiddetto progetto Bonus "Sardo Vacanza" per 1 milione di euro, contribuendo altresì all'attività promozionale necessaria con 3 milioni di euro.
- (65) Il progetto del Bonus "Sardo Vacanza" era stato approvato nell'intento di promuovere e sostenere il turismo sardo. Il progetto prevedeva il rimborso di parte della spesa di trasporto a tutti i passeggeri (fino a un massimo di 90 euro, applicabile a gruppi di due-tre persone) che effettuavano un viaggio via nave da/verso la Sardegna che comportasse un soggiorno di almeno tre notti in Sardegna nel periodo compreso tra il 2 maggio 2011 e il 3 luglio 2011.
- (66) Con delibera regionale n. 25/53 del 19 maggio 2011, la regione Sardegna ha dato mandato a Saremar di effettuare l'attività promozionale necessaria, che consisteva essenzialmente nell'affiggere il logo e i messaggi promozionali sulle proprie imbarcazioni. A tale scopo, la delibera ha anche dato mandato all'Agenzia di destinare a tal fine a favore di Saremar un importo di 3 milioni di euro, previsti dalla delibera regionale n. 20/58 del 26 aprile 2011, con versamento immediato di un anticipo pari all'80% di detto importo.
- (67) La delibera n. 20/58 prevedeva l'interruzione di tale regime a partire dal luglio 2011.
- 2.2.3. Il prestito da 3 milioni di euro e la lettera di patronage**
- (68) Ai sensi della delibera della giunta regionale n. 23/2 del 12 maggio 2011, essendosi "reso necessario prevedere a favore di Saremar S.p.A. la concessione di un fido" la regione Sardegna ha concesso a quest'ultima un prestito di 3 milioni di euro, ad un interesse pari "al tasso medio di mercato", avente una durata indicativa di otto mesi.
- (69) Con delibera n. 31/24 del 20 luglio 2011 la regione Sardegna ha deciso di fornire a Saremar una lettera di patronage per la concessione della linea di credito di cui sopra da parte del Banco di Sardegna S.p.A.

(70) La lettera di patronage approvata dalla regione Sardegna a favore di Saremar dichiara le attuali intenzioni della regione e le sue probabili reazioni al verificarsi di taluni eventi, come la possibile vendita in blocco o parziale della propria partecipazione in Saremar. In particolare, il Presidente della regione Sardegna si impegna a comunicare al mutuante eventuali modifiche della propria partecipazione azionaria nella compagnia marittima e a vegliare affinché la società sia gestita in modo efficiente così da tutelare i rispettivi interessi.

2.2.4. La ricapitalizzazione

(71) La delibera regionale n. 36/6 del 1° settembre 2011 ha sancito la ricapitalizzazione di Saremar per un importo pari al credito vantato dalla stessa nei confronti di Tirrenia in procedura fallimentare.

(72) Conformemente alla succitata delibera, Saremar avrebbe dovuto ridurre il credito vantato nei confronti di Tirrenia, pari a 11 546 403,59 euro in sede di procedura di insolvenza, come da sentenza resa dal Tribunale di Roma, Sez. fallimentare e dichiarata eseguibile il 1° aprile 2011. La conseguente riduzione di 5 773 201,80 euro del credito esigibile, pari al 50%, in sede di approvazione del bilancio della società per l'esercizio 2010, ha comportato l'iscrizione di una perdita di 5 253 530,05 e di conseguenza un calo del capitale sociale di Saremar, che si è ridotto a 4 890 950,36 euro ⁽¹⁾.

(73) A norma dell'articolo 2446 del Codice civile italiano, poiché il capitale proprio di Saremar è stato ridotto di oltre un terzo, gli azionisti devono procedere alla ricapitalizzazione della società.

(74) Pertanto, le autorità regionali hanno deciso di procedere alla ricapitalizzazione di Saremar per un importo pari al credito da essa vantato nei confronti di Tirrenia, come registrato dalla Sez. Fallimentare del Tribunale civile di Roma.

(75) Dalle informazioni recentemente trasmesse dai denunciati risulta che con risoluzione della società dell'11 luglio 2012, l'importo della ricapitalizzazione sia stato ridotto a 6 099 961 euro, di cui 824 309,69 già versati.

2.2.5. Altre misure

(76) Con delibera n. 52/119 del 23 dicembre 2011 le autorità regionali sarde hanno disposto l'approvazione di una nuova lettera di patronage per consentire a Saremar di ottenere una nuova linea di credito per 1 milione di euro.

2.3. Applicazione abusiva dell'aiuto per il salvataggio (misura 3)

(77) Il 16 novembre 2010 la Commissione ha approvato l'aiuto per il salvataggio concesso a Tirrenia e Siremar. L'aiuto consisteva di una garanzia sulle linee di credito aperte da istituti di credito privati a favore di Tirrenia, per

un ammontare di 95 milioni di euro. L'Italia si è impegnata a trasmettere alla Commissione, entro sei mesi dall'autorizzazione della misura di aiuto per il salvataggio, un piano di ristrutturazione o, in alternativa, le prove del rimborso completo del prestito e/o dell'estinzione della garanzia.

(78) Con lettera del 16 maggio 2011 le autorità italiane informavano la Commissione che, poiché la prima tranche del prestito garantito era stata erogata al beneficiario solo in data 28 febbraio 2011, il prestito sarebbe stato rimborsato entro il 28 agosto 2011. Non è stato fornito nessun ulteriore chiarimento.

(79) Non avendo ricevuto alcuna informazione sul rimborso del prestito, con lettere datate 5 ottobre 2011 e 28 novembre 2011 la Commissione ha chiesto alle autorità italiane di confermare il rispetto delle condizioni di cui al punto 25, lettera a) degli orientamenti comunitari sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione di imprese in difficoltà ⁽²⁾ (di seguito *gli orientamenti per il salvataggio e la ristrutturazione*) e ai punti 32 e 47 della decisione sugli aiuti per il salvataggio.

(80) Con lettera datata 9 dicembre 2011, le autorità italiane hanno comunicato alla Commissione che le istituzioni finanziarie selezionate, e segnatamente la Banca Infrastrutture Innovazione e Sviluppo S.p.A. (di seguito "BIIS") e Unicredit S.p.A. (di seguito Unicredit) avevano autorizzato l'apertura di una linea di credito dell'importo di 40 milioni di euro a favore di Tirrenia e Siremar (25 milioni per Tirrenia e 15 milioni per Siremar) con scadenza il 30 giugno 2011. Con un decreto del 15 febbraio 2011, lo Stato aveva garantito il prestito.

(81) Successivamente, il finanziamento è stato erogato come segue:

(a) il 28 febbraio 2011, la prima tranche del prestito (20 milioni di euro per Tirrenia e 12 milioni di euro per Siremar);

(b) il 23 marzo 2011, la seconda tranche del prestito (5 milioni di euro per Tirrenia e 3 milioni di euro per Siremar).

(82) Poiché Tirrenia non è stata in grado di rimborsare il prestito entro il 30 giugno 2011, l'11 luglio 2011 è stata attivata la garanzia statale, con il risultato che Tirrenia e Siremar risultavano debitori nei confronti dello Stato per 25 203 063,89 euro e 15 121 838,33 euro rispettivamente.

(83) In base alle informazioni trasmesse dalle autorità italiane, il tribunale fallimentare ha successivamente autorizzato l'insinuazione del ministero dell'Economia e delle Finanze fra i creditori preferenziali ("prededucibili") di Tirrenia e Siremar. Secondo le autorità italiane, come comunicato in

⁽¹⁾ Dopo il ricorso alla riserva di legge ammontante a 258 000 euro e ai proventi derivanti dai precedenti esercizi finanziari pari a 104 579,69 euro.

⁽²⁾ GU C 244 dell'1.10.2004, pagg. 2-17.

precedenza alla Commissione, il commissario straordinario all'epoca aveva ritenuto che fosse possibile recuperare l'aiuto entro il 28 agosto 2011 e, nello specifico, che il finanziamento sarebbe stato rimborsato integralmente dopo la vendita degli attivi della compagnia (cfr. punti da 18 a 23 di cui sopra).

(84) Il 25 luglio 2011 è stato stipulato il contratto di vendita del complesso aziendale Tirrenia a CIN ⁽¹⁾. Ciononostante, la cessione degli attivi è stata ulteriormente procrastinata, asseritamente a causa delle lungaggini burocratiche relative alla procedura di autorizzazione della concentrazione. Tale concentrazione era stata approvata dall'Autorità garante della concorrenza il 21 giugno 2012.

(85) Il 24 ottobre 2012 le autorità italiane hanno informato la Commissione che le somme dovute da Tirrenia e Siremar, quale risultato dell'escussione della garanzia, sono state restituite allo Stato. In particolare, le autorità italiane hanno fornito la prova che le somme di 25 852 548,93 euro e di 15 511 529,35 euro sono state rispettivamente rimborsate da Tirrenia e Siremar il 18 settembre 2012.

2.4. Compensazione da corrispondere nell'ambito delle future convenzioni o i futuri contratti di servizio pubblico (misura 4)

(86) L'articolo 19-ter della legge del 2009 ha stabilito che, in vista della privatizzazione delle società del Gruppo Tirrenia, la partecipazione azionaria nelle società regionali (ad eccezione di Siremar) fosse trasferita da Tirrenia nel modo seguente:

- (a) Caremar alla regione Campania. Successivamente, la regione Campania avrebbe trasferito alla regione Lazio la società incaricata di assicurare i collegamenti di trasporto con l'Arcipelago pontino, ovvero Laziomar;
- (b) Saremar alla regione Sardegna;
- (c) Toremar alla regione Toscana.

(87) La legge del 2009 ha inoltre specificato che sarebbero state concluse nuove convenzioni tra lo Stato italiano e Tirrenia e Siremar entro il 31 dicembre 2009. Allo stesso modo, i servizi regionali sarebbero stati inclusi in contratti di servizio pubblico, da concludere tra Saremar, Toremar e Caremar con le autorità regionali rispettivamente entro il 31 dicembre 2009 (Sardegna e Toscana) e il 28 febbraio 2010 (Campania e Lazio). Le nuove convenzioni o i nuovi contratti di servizio pubblico sarebbero entrati in vigore all'atto del completamento del processo di privatizzazione di ciascuna delle società dell'ex Gruppo Tirrenia.

⁽¹⁾ Con decisione del 27 aprile 2012 la Commissione ha chiuso l'indagine approfondita avviata nel gennaio 2012 sulla concentrazione in merito alla vendita di Tirrenia a CIN, dopo che le parti avevano abbandonato la transazione notificata. Successivamente, CIN ha cambiato i componenti originari della joint-venture (Grimaldi, Marininvest e Onorato Partecipazioni) e ha notificato all'Autorità italiana garante della concorrenza una nuova transazione.

(88) Pertanto, il processo di riorganizzazione del Gruppo Tirrenia comporta l'approvazione di nuove convenzioni e nuovi contratti di servizio pubblico con le società dell'ex Gruppo Tirrenia e, successivamente, l'indizione di una gara d'appalto per la privatizzazione delle società, di cui i nuovi contratti costituiscono parte integrante.

(89) La legge del 2009 stabiliva inoltre chiaramente il massimale della compensazione annua applicabile dal 2010 per la prestazione dei servizi offerti nell'ambito delle convenzioni iniziali prorogate, nonché per tutta la durata delle nuove convenzioni/ nuovi contratti di servizio pubblico, come segue:

Tabella 1 – Massimali della compensazione annua nel 2010

Società	Compensazione annua
Tirrenia	72 685 642 EUR
Siremar	55 694 895 EUR
Saremar	13 686 441 EUR
Toremar	13 005 441 EUR
Caremar	19 839 226 EUR
Laziomar ⁽¹⁾	10 030 606 EUR

⁽¹⁾ Già un ramo d'azienda di Caremar, incaricata di operare i collegamenti con l'Arcipelago pontino in base al regime di servizio pubblico.

(90) Come indicato al punto 35, ad oggi le autorità italiane hanno notificato soltanto le compensazioni da corrispondere nell'ambito delle convenzioni future agli acquirenti dei complessi aziendali di Tirrenia e Siremar.

(91) Tuttavia, poiché al contempo sono state avviate le procedure di vendita di Caremar, Toremar, Saremar e Laziomar sulla base delle leggi del 2009 e 2010, la presente decisione riguarda altresì la compensazione corrisposta per l'esercizio del servizio pubblico nell'ambito dei futuri contratti di servizio pubblico agli acquirenti di queste compagnie dell'ex Gruppo Tirrenia, sebbene tali misure non siano state formalmente notificate dalle autorità italiane. La Commissione fa altresì osservare che la compensazione da corrispondere nell'ambito del futuro contratto di servizio pubblico a Moby, acquirente di Toremar, è oggetto di una denuncia presentata da un concorrente che aveva formulato la propria offerta nella fase finale della procedura di privatizzazione di Toremar (cfr. punto 34 supra).

2.4.1. CIN

Beneficiario

(92) CIN, costituita ai fini della gara d'appalto da Onorato Partecipazioni S.r.l. e Clessidra SGR S.p.A si è aggiudicata il complesso aziendale di Tirrenia.

Rotte

(93) In base al progetto di convenzione fra lo Stato e CIN, quest'ultima avrebbe gestito le seguenti rotte in regime di servizio pubblico:

Tabella 2 – Rotte servite da CIN nell'ambito della futura convenzione

Rotte miste	Rotte per il trasporto merci
Napoli/Palermo (stagione invernale)	Napoli - Cagliari
Genova - Porto Torres (stagione invernale)	Genova/Livorno - Cagliari
Genova - Olbia - Arbatax	Ravenna - Catania
Civitavecchia -Olbia (stagione invernale)	
Napoli - Cagliari	
Cagliari - Palermo	
Cagliari -Trapani	
Civitavecchia - Cagliari - Arbatax	
Termoli - Tremiti	

- (94) In alta stagione le linee Napoli/Palermo, Genova/Porto Torres, Civitavecchia/Olbia saranno servite a prezzi di mercato.
- (95) Le autorità italiane hanno presentato informazioni sui servizi forniti nel 2012 dai concorrenti di Tirrenia sulle linee miste. Non è stata trasmessa alcuna informazione in merito alla situazione della concorrenza per quanto concerne le rotte commerciali servite da Tirrenia nel 2012 in regime di servizio pubblico che saranno rilevate da CIN. La Commissione in questa fase non conosce le eventuali modifiche alle caratteristiche dei servizi forniti dai concorrenti, eventualmente, a seguito dell'entrata in vigore della nuova convenzione fra lo Stato e CIN.

Bilancio e durata

- (96) Secondo le autorità italiane, la nuova convenzione stipulata fra lo Stato italiano e CIN avrà una durata di 8 anni. Tuttavia, il progetto di convenzione trasmesso dalle autorità italiane nel quadro della notifica non prevede alcuna durata specifica.
- (97) La compensazione annua da corrispondere a CIN nell'ambito della nuova convenzione ammonta a 72 685 642 euro.

Obblighi di servizio pubblico

- (98) In base al progetto di convenzione trasmesso dalle autorità italiane, gli obblighi di servizio pubblico imposti a CIN riguardano il tipo e la capacità delle imbarcazioni assegnate al collegamento marittimo fornito in regime di servizio pubblico, la frequenza del servizio e le relative tariffe.

Compensazione per obblighi di servizio pubblico

- (99) La compensazione per l'esercizio del servizio pubblico nell'ambito della nuova convenzione sarà calcolata con il metodo di cui alla delibera CIPE del 9 novembre 2007 (di seguito la delibera CIPE) ⁽¹⁾, già utilizzato per il calcolo della compensazione corrisposta alle società dell'ex Gruppo Tirrenia nel 2010 e nel 2011.

2.4.2. CdI

Beneficiario

- (100) CdI è l'aggiudicatario della gara per la vendita del complesso aziendale di Siremar, la società concessionaria del servizio pubblico. CdI è partecipata da Mediterranea Holding di Navigazione S.p.A. (di seguito *Mediterranea*), per il 65.32% della quota azionaria. Il 43% della partecipazione in *Mediterranea* è di proprietà della regione Sicilia.

Rotte

- (101) Sulla base della nuova convenzione, CdI fornirà servizi misti su varie rotte nei seguenti settori:

Tabella 3 – Settori di rotte servite da CdI nell'ambito della futura convenzione

Milazzo - Isole Eolie - Napoli
Trapani - Isole Egadi
Porto Empedocle - Linosa - Lampedusa (Isole Pelagie)
Trapani - Pantelleria
Palermo - Ustica

- (102) Le autorità italiane hanno comunicato informazioni in merito ai servizi forniti dai concorrenti di Siremar sulle rotte servite da quest'ultima in regime di servizio pubblico nel 2012, le quali verranno rilevate da CdI. La Commissione in questa fase non è a conoscenza di eventuali modifiche delle caratteristiche dei servizi forniti dai concorrenti a seguito dell'entrata in vigore della nuova convenzione fra la regione Sicilia e CdI.
- (103) Secondo le autorità italiane, i concorrenti di Siremar sulle rotte gestite in base alla convenzione iniziale, poi prorogata, sono operatori selezionati dalla regione Sicilia tramite procedure di gara aperte, che vengono compensate di conseguenza. Questi ultimi offrono servizi nei seguenti settori:

Tabella 4 – Servizi forniti dai concorrenti di Siremar nell'ambito della proroga della convenzione iniziale

Servizio	Operatore
Collegamento rapido (isole Eolie)	Ustica Lines
Servizio misto passeggeri/merci (isole Eolie)	NGI
Servizio misto passeggeri/merci (isole Egadi)	Traghetti Del Mediterraneo
Collegamento rapido (isole Egadi)	Ustica Lines
Servizio misto passeggeri/merci (Pantelleria)	Traghetti Del Mediterraneo
Servizio misto passeggeri/merci (Ustica)	NGI
Collegamento rapido (isole Pelagie e Ustica)	Ustica Lines
Collegamento rapido in alta stagione (isole Pelagie)	Ustica Lines

⁽¹⁾ GURI n. 50 del 28 febbraio 2008.

Bilancio e durata

- (104) Secondo le autorità italiane, la nuova convenzione fra la regione Sicilia e Cdl avrà una durata di 12 anni. La durata della nuova convenzione è chiaramente indicata nel progetto di convenzione trasmesso dalle autorità italiane.
- (105) La compensazione annua da corrispondere a Cdl nell'ambito della nuova convenzione ammonta a 55 694 895 euro.

Obblighi di servizio pubblico

- (106) In base al progetto di convenzione trasmesso dalle autorità italiane, gli obblighi di servizio pubblico imposti a Cdl riguardano il tipo e la capacità delle imbarcazioni assegnate ai collegamenti marittimi forniti in regime di servizio pubblico, la frequenza del servizio e le tariffe praticate.

Compensazione per obblighi di servizio pubblico

- (107) Ai sensi della legge del 2009 e della delibera CIPE (vedi punto 97), la compensazione è calcolata sulla base della stessa metodologia utilizzata per tutte le società dell'ex Gruppo Tirrenia nel 2010.

2.4.3. *Gli acquirenti di Toremar, Caremar, Laziomar e Saremar*

- (108) Stando alle informazioni di cui dispone la Commissione nella fase attuale del procedimento in corso di cui ai punti da 11 a 26 supra, ciascun contratto di servizio pubblico sarà stipulato per un periodo di 12 anni.
- (109) La compensazione annua sarà calcolata secondo il metodo di cui alla delibera CIPE. I massimali di compensazione annua nell'ambito dei nuovi contratti di servizio pubblico di cui sopra sono i seguenti:

Tabella 5 – Massimali della compensazione annua per le compagnie regionali

Società	Compensazione annua
Saremar	13 686 441 EUR
Toremar	13 005 441 EUR
Caremar	19 839 226 EUR
Laziomar	10 030 606 EUR

2.5. La controgaranzia della regione Sicilia relativa ai pagamenti dilazionati del prezzo di acquisto di Siremar e l'aumento di capitale di Cdl (misura 5)

- (110) Di seguito la Commissione descrive, in sequenza, le fasi principali della procedura di vendita di Siremar come illustrate in dettaglio dalle autorità italiane.
- (111) Dopo la pubblicazione del bando di gara in data 4 ottobre 2010, i cinque soggetti che avevano presentato manifestazioni di interesse sono stati ammessi alla fase di due diligence. Il commissario straordinario aveva successivamente inviato la lettera di procedura a detti soggetti, invitandoli a presentare un'offerta irrevocabile entro il 15 marzo 2011. Tali offerte dovevano comprendere un piano industriale e il prezzo di acquisto offerto, comprendente un prezzo minimo non inferiore a quello indicato

dal perito indipendente nominato dal ministero competente e un prezzo massimo non superiore al primo di oltre il 10%.

- (112) L'8 marzo 2011 è stata presentata la valutazione del perito indipendente. Il valore stimato di vendita del complesso aziendale Siremar è stato di 55 milioni di euro.
- (113) Solo un'offerta è stata presentata entro il termine previsto da Ustica Lines S.p.A. (di seguito *Ustica Lines*). Il prezzo minimo offerto era di 60 milioni di euro. L'azienda si impegnavano anche ad assumersi i costi necessari per la risoluzione dei contratti di lavoro dei dipendenti. Il commissario straordinario ha deciso di riaprire la procedura, asseritamente in quanto riteneva l'offerta in questione non rispondente ai requisiti indicati nel bando di gara, in particolare per la mancanza di una garanzia sul prezzo d'acquisto da parte di un istituto finanziario e per l'assenza dei dettagli sulle modalità di finanziamento dell'acquisto.
- (114) Alla nuova scadenza del 5 aprile 2011, Cdl ha presentato un'offerta vincolante e Ustica Lines una lettera d'intenti con cui chiedeva una proroga del termine di presentazione delle offerte.
- (115) Il prezzo offerto da Cdl ammontava a 60,1 milioni di euro, di cui 10 milioni di euro con pagamento immediato e il resto dilazionato come segue:
- 4,1 milioni di euro e 6 milioni di euro rispettivamente alla fine del primo e del secondo anno successivi all'effettiva cessione degli attivi;
 - 20 milioni di euro subordinati al raggiungimento di un accordo sindacale entro la fine del terzo anno;
 - 20 milioni di euro alla fine del 2013; tuttavia, questa somma verrebbe ridotta qualora i risultati economici nel corso del periodo 2011-2013 risultassero inferiori a quelli previsti dal piano industriale messo a disposizione dei potenziali acquirenti nel corso della procedura di vendita.
- (116) Secondo le autorità italiane, il commissario straordinario, considerata in particolare il fatto che l'offerta di Cdl rispetto ai risultati economici della società, ha invitato i partecipanti a formulare offerte migliorative rispetto a quella presentata da Cdl. L'avvio di questa successiva fase della procedura è stato autorizzato dal ministero competente il 10 maggio 2011.
- (117) Alla nuova scadenza, fissata per il 23 maggio 2011, sono state presentate due offerte:
- l'offerta migliorativa di Cdl;
 - l'offerta vincolante da parte di Società Navigazione Siciliana S.p.A. (di seguito *SNS*) strutturata come segue: prezzo d'acquisto pari a 55,1 milioni di euro, di cui 30,1 milioni da versare subito e il resto dilazionato come segue:
 - 10 milioni di euro alla fine del terzo anno successivo all'effettiva cessione degli attivi;
 - 7,5 milioni di euro alla fine del sesto anno e 7,5 milioni di euro alla fine dell'ottavo anno, al tasso d'interesse dell'1,5%.

- (118) Il commissario straordinario ha chiesto ulteriori delucidazioni. A seguito di tale richiesta Cdl ha presentato un'offerta migliorativa. SNS ha presentato un'integrazione alla sua precedente offerta.
- (119) Sulla base delle informazioni trasmesse dalle autorità italiane, in occasione della riunione del comitato di sorveglianza del 6 luglio 2011, dopo aver proposto di aggiudicare la gara a Cdl, il commissario straordinario ha sottolineato di esser venuto a conoscenza di talune difficoltà relativamente alla garanzia concessa da Consorzio Fidi a sostegno dell'offerta di Cdl.
- (120) Successivamente, a seguito delle raccomandazioni del comitato di sorveglianza, il commissario ha invitato entrambe le parti a integrare le proprie offerte e a prorogare le rispettive garanzie. Alla scadenza fissata del 18 luglio 2011, entrambe le parti hanno concesso la proroga di dette garanzie al 15 settembre 2011 e presentato ulteriore documentazione in risposta alle delucidazioni richieste.
- (121) L'offerta da parte di Cdl era strutturata come segue:
- prezzo d'acquisto pari a 69 milioni di euro, di cui 20 milioni di euro da versare subito e il resto dilazionato come segue: 10 milioni di euro alla fine del primo anno, 6,5 milioni di euro alla fine del secondo anno, 7 milioni di euro alla fine del settimo anno, 8 milioni di euro alla fine dell'ottavo anno, 8 milioni di euro alla fine del nono anno e 9,5 milioni di euro alla fine del decimo anno;
 - pagamento di un interesse annuo dell'1,5% sui pagamenti dilazionati;
 - quali garanzie del pagamento del prezzo offerto:
 - l'impegno da parte di MPS Capital Services a concedere a Cdl una linea di credito per 18 milioni di euro a lungo termine;
 - l'impegno di Commercial Fidi Consorzio di Garanzia Collettiva a garantire gli importi dilazionati fino a un massimale di 50 milioni di euro;
 - una lettera di Unicredit con cui si dichiara l'interesse dell'istituto di credito a concedere a Cdl una linea di credito per 20 milioni di euro;
 - una lettera di Royal Luxemburg Soparfi, con cui si dichiara la disponibilità a concedere a Cdl un finanziamento fino a 40 milioni di euro, subordinato all'acquisizione di una quota di partecipazione fino al 30% nella società.
- (122) L'offerta di SNS era strutturata come segue:
- prezzo d'acquisto pari a 55,1 milioni di euro, di cui 30,1 milioni da versare subito e il resto dilazionato come segue: 10 milioni di euro alla fine del terzo anno con un interesse annuo pari all'1,5% senza capitalizzazione, 7,5 milioni di euro con un interesse annuo pari all'1,5% senza capitalizzazione alla fine del sesto anno e 7,5 milioni di euro con l'1,5% di interessi annui senza capitalizzazione alla fine dell'ottavo anno;
 - una riduzione del prezzo di acquisto pari al 10% in caso di riduzione della compensazione per l'adempimento degli oneri di servizio pubblico;
 - quale garanzia del pagamento del prezzo offerto offerta:
 - una lettera d'intenti da parte di Unicredit, Bnl e Banca Popolare di Lodi;
 - una decisione degli azionisti di effettuare un futuro aumento di capitale.
- (123) Il 5 agosto 2011, Cdl ha presentato ulteriore documentazione con cui si dichiarava disponibile a sostituire l'impegno assunto da Commercial Fidi con una garanzia di Unicredit, controgarantita dalla regione Sicilia il 3 agosto 2011. Il 7 settembre 2011, l'offerta è stata integrata da una nota del Presidente della regione Sicilia con cui quest'ultimo presentava direttamente al ministero la controgaranzia del Ragioniere generale, insieme alla conferma della titolarità di quest'ultimo a emettere la controgaranzia in questione.
- (124) Nel frattempo, il 1° settembre 2011, dopo aver consultato il comitato di sorveglianza, il commissario straordinario, a seguito della valutazione delle due offerte vincolanti ricevute, aveva deciso di aggiudicare la gara a SNS. L'8 settembre 2011 il ministero competente ha chiesto al commissario di fornire ulteriori informazioni e chiarimenti, in particolare alla luce dell'ulteriore documentazione trasmessa da Cdl.
- (125) In data 28 settembre 2011 il commissario straordinario ha chiesto l'autorizzazione per esperire un'ulteriore fase della procedura allo scopo di consentire la presentazione di offerte vincolanti conformi alle istruzioni impartite ai partecipanti. In caso di insuccesso di questa ulteriore fase, il commissario chiedeva l'autorizzazione ad aggiudicare la gara a SNS sulla base dell'offerta già ricevuta. Il 29 settembre 2011 il comitato di sorveglianza ha autorizzato l'avvio di un'ulteriore fase.
- (126) Alla nuova scadenza, fissata al 13 ottobre 2011, l'offerta da parte di Cdl era strutturata come segue:
- prezzo d'acquisto pari a 69,150 milioni di euro, di cui 34,65 milioni da versare subito e il resto dilazionato come segue: 13,8 milioni di euro alla fine del terzo anno, 10,35 milioni di euro alla fine del sesto anno e 10,35 milioni di euro alla fine dell'ottavo anno; pagamento di un interesse annuo dell'1,5% sui pagamenti dilazionati;
 - quale garanzia del pagamento del prezzo offerto:
 - una lettera di Unicredit di impegno a garantire i pagamenti dilazionati senza controgaranzia da parte della Sicilia;
 - una lettera di MPS Capital Services di impegno a fornire finanziamenti al beneficiario relativamente alla prima tranche del prezzo d'acquisto fino a un massimo di 20 milioni di euro;
 - autentica notarile della decisione degli azionisti di aumentare il capitale fino a 21 480 236 euro, di cui 20 800 000 euro di capitale sottoscritto e 14 687 500 euro di capitale versato.

- (127) SNS ha confermato l'offerta già presentata il 23 maggio 2011, integrata con le delucidazioni richieste.
- (128) Il 14 ottobre 2011 il comitato di sorveglianza ha autorizzato il commissario ad accettare l'offerta di Cdl pervenuta il 13 ottobre 2011.
- (129) Nel ricorso presentato presso le giurisdizioni nazionali, SNS ha sostenuto di essere in possesso di prove documentali dell'esistenza di una controgaranzia concessa dalla regione Sicilia datata 12 ottobre 2011 a fronte del pagamento dilazionato del prezzo d'acquisto da parte di Cdl.
- (130) Secondo le autorità italiane, il 3 febbraio 2012 Cdl ha trasmesso al ministero competente i) la nota della regione Sicilia datata 31 gennaio 2012 con cui quest'ultima dichiara che una controgaranzia del 12 ottobre 2011 deve ritenersi ritirata e ii) la nota di Unicredit datata 3 febbraio 2012 indirizzata alla regione, con cui l'istituto di credito dichiara che poiché la controgaranzia è stata revocata, la propria garanzia relativa a parte del prezzo d'acquisto è incondizionata.
- (131) I due documenti comprovanti le controgaranzie di cui trattasi (cfr. punti 123 e 129 supra), datati 3 agosto 2011 e 12 ottobre 2011 rispettivamente, sono firmati dal Ragioniere generale della regione Sicilia, che è anche presidente del comitato di sorveglianza di Mediterranea, società madre di Cdl.⁽¹⁾

2.6. Pagamento dilazionato del prezzo d'acquisto di Tirrenia (misura 6)

- (132) Nelle osservazioni formulate a seguito della decisione di avvio del 2011, le autorità italiane hanno fornito tra l'altro alla Commissione informazioni sulle fasi principali della procedura di vendita di Tirrenia e hanno precisato la struttura dell'offerta di CIN, aggiudicataria della gara.
- (133) Sulla base di tali informazioni, sembra che l'offerta di CIN fosse strutturata come segue:
- prezzo d'acquisto pari a 380,1 milioni di euro, di cui 200,1 milioni di euro da versare subito;
 - la somma restante dilazionata nell'arco degli otto anni di durata della nuova convenzione, come segue: 55 milioni di euro alla fine del terzo anno, 60 milioni di euro alla fine del sesto anno e 65 milioni di euro alla fine dell'ottavo anno.

2.7. Privatizzazione delle società regionali (misura 7)

- (134) Le autorità italiane hanno trasmesso alla Commissione informazioni dettagliate relativamente alla privatizzazione delle società regionali dell'ex Gruppo Tirrenia, e segnatamente Toremar, Caremar, Laziomar e Saremar.

Toremar

- (135) La procedura si è conclusa con la selezione di Moby. Il bando di gara riguardava la vendita della totalità del capitale azionario di Toremar e l'affidamento di un nuovo contratto di servizio pubblico della durata di 12 anni.

⁽¹⁾ Secondo lo statuto societario, il comitato di sorveglianza ha diritto di voto relativamente a decisioni strategiche, e segnatamente le decisioni sui piani industriali e strategici proposti dal Consiglio d'amministrazione.

- (136) Secondo le informazioni presentate dalle autorità italiane, sono stati imposti ai potenziali offerenti taluni cosiddetti *requisiti tecnici ed economico-finanziari*, relativamente in particolare (i) al volume minimo di servizi di trasporto marittimo operati fra il 2006 e il 2009 (almeno 450 000 miglia marine); (ii) al fatturato totale nei tre anni precedenti, che non doveva essere inferiore ai 150 milioni di euro, di cui almeno 75 milioni di euro per l'esercizio di servizi marittimi di trasporto passeggeri.
- (137) Secondo le autorità italiane, il criterio principale di selezione era l'offerta economicamente più vantaggiosa.

Caremar

- (138) Le autorità italiane hanno precisato che Caremar sarebbe stata privatizzata completamente. Sono stati presentati alla Commissione due successivi progetti di bando di gara per l'acquisto della totalità del capitale azionario di Caremar e l'affidamento di un nuovo contratto di servizio pubblico della durata di 9 anni.
- (139) Sulla base del bando di gara originario, analoghi *requisiti tecnici e finanziari* minimi erano stati imposti anche per la gara concernente la vendita di Caremar riguardo: (i) al volume minimo di servizi di trasporto marittimo operati fra il 2006 e il 2009 (almeno 300 000 miglia marine); (ii) al fatturato totale nei tre anni precedenti, che non doveva essere inferiore ai 75 milioni di euro per l'esercizio di servizi marittimi di trasporto passeggeri e (iii) un attivo netto di almeno 3 milioni di euro.
- (140) Inoltre, erano stati imposti taluni cosiddetti *valori economici* e in particolare:
- per quanto riguarda l'acquisizione della partecipazione azionaria: un minimo di 4 470 008 euro (valore dell'attivo netto di Caremar), e
 - per quanto riguarda l'affidamento del nuovo contratto di servizio pubblico: un massimo di 178 553 034 euro, vale a dire il massimale della compensazione definita ex ante dalla legge del 2009.

- (141) Secondo il progetto originario trasmesso alla Commissione, il criterio principale di selezione era l'offerta economicamente più vantaggiosa, *conformemente alla migliore offerta economica (anche in considerazione della fornitura del servizio pubblico), nonché ai piani industriali presentati dagli offerenti, [...] con prevalenza del punteggio massimo dell'offerta tecnica su quello dell'offerta economica*. L'offerta economicamente più vantaggiosa sarebbe stata quella risultante dalla somma dei punteggi ottenuti dagli offerenti per le offerte tecnica ed economica.

- (142) A seguito delle discussioni con la Commissione, le autorità italiane hanno successivamente confermato che il bando di gara era stato modificato così da stabilire come criterio per la selezione dell'offerta economicamente più vantaggiosa il prezzo più elevato. In questo caso, il prezzo più elevato sarebbe stato pari alla minore differenza ottenuta sottraendo il prezzo offerto per l'acquisto delle azioni dal valore della compensazione richiesta (ogni successivo riferimento nella presente decisione al bando di gara per la privatizzazione di Caremar si riferisce a quest'ultima versione del bando).

(143) La formula utilizzata per il calcolo del prezzo netto più elevato include uno specifico tasso di attualizzazione basato sul rendimento offerto dai buoni del Tesoro con scadenza a nove anni, al fine di tener conto della durata del contratto.

(144) Le autorità italiane hanno altresì confermato che la valutazione dei criteri tecnici era stata eliminata e sostituita da requisiti finanziari relativi alla capacità economica e finanziaria degli offerenti, da soddisfare in una delle due modalità seguenti:

— la conferma da parte di almeno due istituzioni finanziarie della capacità economica e finanziaria di almeno 6 milioni di euro; oppure

— un attivo netto di almeno 6 milioni di euro.

Laziomar

(145) La cessione del complesso aziendale che effettuava i collegamenti tra l'arcipelago pontino e la regione Lazio è stata formalizzata il 1° giugno 2011.

(146) Sulla base delle informazioni trasmesse dalla autorità italiane, è stato indetto un bando di gara a livello regionale per la vendita della totalità del capitale azionario di Laziomar e l'affidamento di un nuovo contratto di servizio pubblico per una durata di dieci anni. Le autorità italiane hanno precisato che i requisiti imposti ai potenziali offerenti riguardano in particolare il fatturato totale negli ultimi tre anni, di importo non inferiore ai 60 milioni di euro.

(147) Le autorità italiane hanno altresì chiarito che sarebbe stata selezionata l'offerta economicamente più vantaggiosa, con la seguente ponderazione delle offerte tecnica ed economica:

— offerta economica: 30 punti;

— offerta tecnica: 70 punti suddivisi come segue:

— un massimo di 10 punti per le misure volte a migliorare l'efficacia della gestione;

— un massimo di 40 punti per le misure volte ad ammodernare la flotta Laziomar;

— un massimo di 20 punti per l'impiego di nuove navi oltre a quelle della flotta Laziomar.

(148) La base d'asta è stata la seguente:

— un massimo di 14 300 550 euro l'anno, equivalente al massimale della compensazione stabilita ex ante dalla legge del 2009 per l'adempimento degli oneri di servizio pubblico nell'ambito del nuovo contratto di servizio pubblico della durata di dieci anni;

— 2 272 000 euro per la cessione della totalità delle quote azionarie di Laziomar; l'importo non è soggetto ad offerta alcuna.

Saremar

(149) Sulla base delle informazioni trasmesse dalla autorità italiane, la regione Sardegna attualmente intende procedere alla vendita della totalità del capitale azionario detenuto

in Saremar, nonché all'affidamento di un nuovo contratto di servizio pubblico. Non è pervenuto alla Commissione il progetto dei bandi di gara.

(150) Tuttavia, conformemente alla delibera della società dell'11 luglio 2012, sembrerebbe che le autorità regionali siano intenzionate a mantenere la quota del 49% di partecipazione nella società.

3. POSIZIONE DELLE AUTORITÀ ITALIANE

3.1. Compensazione corrisposta nell'ambito della proroga delle convenzioni iniziali fino alla conclusione del processo di privatizzazione (misura 1)

(151) Nel quadro del procedimento di indagine formale di cui ai punti da 11 a 26, le autorità italiane hanno affermato che i servizi forniti dalle compagnie marittime costituiscono un autentico servizio d'interesse economico generale in quanto mirano ad assicurare la continuità territoriale e i concorrenti non forniscono alcun servizio analogo sulle rotte in questione.

(152) Come indicato in precedenza, in questa fase la Commissione non possiede informazioni su eventuali modifiche materiali apportate alle condizioni che regolamentano il regime di servizio pubblico come prorogato nel 2012. Pertanto presuppone che le condizioni che disciplinano gli obblighi di servizio pubblico e la compensazione corrisposta a fronte dell'adempimento di tali oneri siano rimaste invariate.

3.2. Ulteriori misure adottate dalla regione Sardegna a favore di Saremar (misura 2)

(153) Le autorità italiane ritengono, in particolare, che la compensazione a favore di Saremar per l'esercizio delle due rotte tra la Sardegna e il continente, non costituisca un aiuto. Esse affermano che tali misure sono state adottate dalle autorità regionali solo a seguito del significativo incremento dei prezzi praticati dai concorrenti di Saremar che operano sulle rotte da e verso la Sardegna. Le autorità italiane sottolineano che questo stato di cose è oggetto d'indagine da parte dell'Autorità italiana garante della concorrenza, che l'11 maggio 2011 ha avviato un'indagine approfondita ai sensi dell'articolo 101, del TFUE.

(154) In particolare, per quanto concerne i 3 milioni di euro di cui al punto 64 concessi dall'Agenzia a Saremar, le autorità italiane sostengono che questo importo rappresenta semplicemente il valore delle attività promozionali realizzate dal beneficiario per conto della regione Sardegna e non conferisce pertanto un indebito vantaggio alla Saremar.

(155) Rispetto alle presunte garanzie concesse a Saremar, a detta delle autorità italiane è normale pratica commerciale quella per cui l'azionista di maggioranza fornisce garanzie in merito alle linee di credito delle proprie controllate, anche direttamente tramite prestiti agli azionisti.

(156) Inoltre, le autorità italiane hanno chiarito che la lettera di patronage emessa nel luglio 2011 non ha prodotto alcun effetto, in quanto la linea di credito garantita non è stata e non sarà utilizzata da Saremar. Relativamente alla seconda lettera di patronage, le autorità italiane hanno confermato che, nonostante le espresse disposizioni in

tal senso contenute nella delibera regionale, la lettera non è stata di fatto emessa, né la regione Sardegna intende più attuare tale misura in futuro. Di conseguenza, le autorità italiane ritengono che le autorità regionali non abbiano in realtà fornito alcuna garanzia relativamente agli obblighi finanziari di Siremar.

- (157) Le autorità italiane affermano che il progetto “Bonus Sardo-Vacanza” era volto a controbilanciare l'effetto negativo dell'aumento dei prezzi nel comparto dei servizi marittimi come indicato in precedenza, e si basava su criteri di oggettività e trasparenza.
- (158) Infine, in merito alla ricapitalizzazione, le autorità italiane hanno chiarito che essa si è limitata al credito vantato da Saremar nei confronti di Tirrenia e sarebbe giustificata in considerazione della privatizzazione di Saremar, giacché i creditori di Tirrenia in quella fase non erano stati pagati.

3.3. Applicazione abusiva dell'aiuto per il salvataggio (misura 3)

- (159) Le autorità italiane hanno comunicato alla Commissione che il debito di Tirrenia nei confronti dello Stato sarà rimborsato dopo il completamento della cessione degli attivi, cioè dopo l'autorizzazione formale della concentrazione di Tirrenia e CIN. Allora, nessuna informazione aggiornata è stata fornita relativamente al debito di Siremar.
- (160) Riguardo nello specifico al credito vantato dallo Stato nei confronti di Tirrenia e Siremar a seguito dell'escussione della garanzia, le autorità italiane hanno dichiarato che tale debito è qualificato come “*prededucibile*”, nel senso che lo Stato gode di un diritto di prelazione nel recupero di quanto dovutogli rispetto ai creditori ordinari.
- (161) Come indicato al punto 82 di cui sopra, la concentrazione è stata approvata dall'Autorità garante della concorrenza il 21 giugno 2012. Il 24 ottobre 2012 le autorità italiane hanno confermato alla Commissione il rimborso del finanziamento pubblico allo Stato italiano.

3.4. Compensazione da corrispondere nell'ambito delle future convenzioni o i futuri contratti di servizio pubblico (misura 4)

- (162) Le autorità italiane sono state ripetutamente ammonite in merito all'obbligo di sospensione loro incombente ai sensi dell'articolo 108, paragrafo 3, del TFUE per quanto riguarda la compensazione da versare agli acquirenti delle società dell'ex Gruppo Tirrenia nell'ambito delle future convenzioni/futuri contratti di servizio pubblico. In svariate occasioni la Commissione ha comunicato all'Italia che i metodi scelti per privatizzare le società, vale a dire la vendita di società già concessionarie di nuovi contratti potrebbe sollevare criticità in merito all'esistenza di aiuti di Stato.
- (163) Le autorità italiane hanno comunicato precedentemente alla Commissione di non ritenere che la compensazione corrisposta nel quadro dei nuovi contratti costituisca un aiuto. Il 10 gennaio 2012 le autorità italiane hanno notificato formalmente, ai sensi dell'articolo 108, paragrafo 3, del TFUE, per ragioni di certezza del diritto, le compensazioni da corrispondere nell'ambito delle nuove convenzioni agli acquirenti dei rami d'azienda di Tirrenia e Siremar.

(164) Le autorità italiane hanno formulato le loro osservazioni esclusivamente sulla natura della compensazione da corrispondere all'acquirente del ramo d'azienda di Tirrenia. A tal riguardo, esse hanno sottolineato quanto segue:

- (a) l'articolo 3 e l'allegato A della nuova convenzione definiscono chiaramente gli obblighi di servizio pubblico; l'allegato individua, in particolare, le navi da utilizzare, il calendario delle traversate e i massimali tariffari; è pertanto soddisfatto il primo criterio Altmark;
- (b) i parametri di calcolo della compensazione sono stati definiti in via preliminare e si basano su requisiti di trasparenza e oggettività; è pertanto soddisfatto il secondo criterio Altmark;
- (c) i costi considerati per il calcolo della compensazione sono definiti chiaramente negli allegati B e C della convenzione e si limitano a quelli sostenuti nell'adempimento degli obblighi di servizio pubblico; l'utile dovrebbe essere ritenuto ragionevole, dato che la compensazione è notevolmente ridotta rispetto a quella del 2009, il beneficiario corre il rischio di eventuali aumenti dei costi d'esercizio (costi di manodopera, per il carburante o le attività portuali), nonché i rischi connessi con i volumi di traffico. Ciò dovrebbe essere corretto, a prescindere dalla revisione trimestrale dell'ambito di applicazione del servizio pubblico in caso di squilibrio finanziario della convenzione, e segnatamente nel caso in cui i fondi pubblici si rivelassero insufficienti;
- (d) la privatizzazione delle compagnie marittime è stata condotta tramite una procedura di gara d'appalto aperta, trasparente e non discriminatoria, avente come unico obiettivo i beni necessari per l'esercizio del servizio pubblico, e come criterio di selezione l'offerta economicamente più vantaggiosa basata sul miglior prezzo. Pertanto, è soddisfatto anche il quarto criterio Altmark.

(165) Inoltre, le autorità italiane hanno sottolineato che nel quadro della nuova convenzione l'esercizio delle rotte Napoli/Palermo, Civitavecchia/Olbia e Genova/Porto Torres è compensato esclusivamente nella bassa stagione. Ciononostante, a Tirrenia corre sempre l'obbligo di mantenere le frequenze prefissate e i livelli tariffari in alta stagione.

(166) Le autorità italiane sostengono altresì che le condizioni previste dalla decisione 2012/21/UE della Commissione, del 20 dicembre 2011, riguardante l'applicazione delle disposizioni dell'articolo 106, paragrafo 2, del trattato sul funzionamento dell'Unione europea agli aiuti di Stato sotto forma di compensazione degli obblighi di servizio pubblico, concessi a determinate imprese incaricate della gestione di servizi di interesse economico generale⁽¹⁾ (di seguito *la decisione SIEG del 2011*) sono pienamente rispettate nel caso della nuova convenzione che sarà stipulata fra lo Stato italiano e CIN.

(167) Per quanto concerne nello specifico la compensazione da corrispondere nel quadro del nuovo contratto di servizio pubblico con Moby, le autorità italiane hanno sostenuto, riguardo alla denuncia al punto 34 di cui sopra, che sono

⁽¹⁾ GU L 7 dell'11.1.2012.

soddisfatte tutte le condizioni previste dalla sentenza *Altmark* per valutare se la compensazione per l'adempimento degli obblighi di servizio pubblico costituisca o no aiuto di Stato. Le autorità italiane hanno inoltre affermato che le autorità regionali hanno aggiudicato il contratto di servizio pubblico nel pieno rispetto del regolamento (CEE) n. 3577/92 del Consiglio del 7 dicembre 1992, che applica il principio della libera prestazione dei servizi ai trasporti marittimi tra Stati membri e tra Stati membri e paesi terzi (cabotaggio marittimo)⁽¹⁾ (di seguito il regolamento sul cabotaggio marittimo). Esse hanno anche ricordato che la concentrazione era stata già approvata dall'Autorità garante della concorrenza.

3.5. La controgaranzia della regione Sicilia sui pagamenti dilazionati del prezzo di acquisto di Siremar e aumento del capitale di CdI (misura 5)

(168) Le autorità italiane sostengono che i documenti emessi dalla regione Sicilia e da Unicredit e datati, rispettivamente, 31 gennaio 2011 e 3 febbraio 2012 rendono irrilevanti le affermazioni di SNS in merito all'asserita nuova controgaranzia del 12 ottobre 2011. I documenti dimostrano chiaramente che poiché la controgaranzia era stata ritirata, la garanzia concessa da Unicredit sui pagamenti dilazionati del prezzo d'acquisto era incondizionata.

(169) Le autorità italiane sostengono altresì che nell'ultima fase della procedura di vendita, con scadenza al 13 ottobre 2011, il commissario straordinario aveva esplicitamente ammonito gli offerenti in merito all'eventuale presentazione di offerte corroborate da garanzie contrarie alle norme sugli aiuti di Stato.

(170) Le autorità italiane non hanno esplicitamente formulato alcuna osservazione sulla natura dell'aumento di capitale al punto 126 di cui sopra.

3.6. Pagamenti dilazionati per l'acquisto di Tirrenia da parte di CIN (misura 6)

(171) Le autorità italiane non hanno esplicitamente formulato alcuna osservazione specifica sulla qualifica della misura in questione come aiuto di Stato.

3.7. Privatizzazione delle società regionali (misura 7)

(172) Le autorità italiane hanno sottolineato che i requisiti tecnici e finanziari minimi imposti dai bandi di gara, in particolare quelli relativi a un volume minimo di servizi marittimi forniti, un giro d'affari minimo e/o introiti minimi derivanti dall'esercizio di servizi marittimi e/o un attivo netto minimo) sono essenziali per la fornitura del servizio pubblico definito dalle autorità pubbliche e pertanto giustificati, trattandosi della vendita delle compagnie marittime titolari dei nuovi contratti di servizio pubblico.

(173) Le autorità italiane non hanno esplicitamente formulato alcuna osservazione sul punteggio assegnato alle offerte tecniche.

(174) Per quanto riguarda nello specifico la privatizzazione di Toremar, le autorità italiane hanno dichiarato che la procedura era del tutto conforme alla normativa sugli appalti pubblici e il denunciante era stato giustamente escluso nella fase finale di gara.

4. VALUTAZIONE

4.1. Esistenza di un aiuto di Stato ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE

(175) L'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE stabilisce che "sono incompatibili con il mercato interno, nella misura in cui incidano sugli scambi tra Stati membri, gli aiuti concessi dagli Stati, ovvero mediante risorse statali, sotto qualsiasi forma che, favorendo talune imprese o talune produzioni, falsino o minaccino di falsare la concorrenza".

(176) I criteri previsti dall'articolo 107, paragrafo 1, sono cumulativi; ne consegue che le misure notificate costituiscono aiuti di Stato ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE solamente se sono soddisfatte tutte le condizioni succitate. In particolare, il sostegno finanziario deve:

(a) essere concesso da uno Stato membro o attraverso risorse statali;

(b) favorire talune imprese o talune produzioni;

(c) falsare o minacciare di falsare la concorrenza;

(d) incidere sugli scambi tra Stati membri.

4.1.1. *Compensazione corrisposta nell'ambito della proroga delle convenzioni iniziali fino alla conclusione del processo di privatizzazione (misura 1)*

(177) Per giungere a una conclusione sulla possibilità che la compensazione per la gestione di servizi pubblici costituisca o meno un vantaggio ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE, la Corte di giustizia ha stabilito i seguenti criteri nella propria sentenza nella causa *Altmark*:

1. l'impresa beneficiaria deve essere effettivamente incaricata dell'adempimento di obblighi di servizio pubblico e detti obblighi devono essere definiti in modo chiaro (in seguito, *Altmark 1*);

2. i parametri sulla base dei quali viene calcolata la compensazione devono essere previamente definiti in modo obiettivo e trasparente (di seguito, *Altmark 2*);

3. la compensazione non può eccedere quanto necessario per coprire interamente o in parte i costi originati dall'adempimento degli obblighi di servizio pubblico, tenendo conto dei relativi introiti e di un margine di utile ragionevole per il suddetto adempimento (di seguito, *Altmark 3*);

4. quando, in un caso specifico, la scelta dell'impresa da incaricare dell'adempimento di obblighi di servizio pubblico non venga effettuata nell'ambito di una procedura di appalto pubblico, o che consenta di selezionare il candidato in grado di fornire tali servizi al costo minore per la collettività, il livello della necessaria compensazione deve essere determinato sulla

⁽¹⁾ GU L 364 del 12.12.1992.

base di un'analisi dei costi che un'impresa media, gestita in modo efficiente e adeguatamente dotata di mezzi di trasporto al fine di poter soddisfare le esigenze di servizio pubblico pertinenti, avrebbe dovuto sopportare per adempiere tali obblighi, tenendo conto dei relativi introiti e di un margine di utile ragionevole per l'adempimento di detti obblighi (di seguito, *Altmark 4*).

- (178) Nella decisione di avvio del 2011 la Commissione ha concluso che la compensazione corrisposta alle società dell'ex gruppo Tirrenia nel corso del periodo 2009-2011 nel quadro della proroga delle convenzioni iniziali costituisce aiuti di Stato ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE, in quanto non sono stati cumulativamente soddisfatti i criteri della sentenza *Altmark*.
- (179) La Commissione osserva che secondo la legge del 2010 recante disposizioni di proroga delle convenzioni iniziali fino al completamento della privatizzazione delle società, tutte le norme che disciplinano il sistema di servizio pubblico rimangono le stesse, come valutato dalla Commissione nella sua decisione di avvio del 2011. L'unica modifica al regime di servizio pubblico comunicata dalle autorità italiane riguarda l'esercizio da parte della Saremar delle due rotte di collegamento tra la Sardegna e il continente italiano. La qualifica della compensazione alla Saremar come aiuto di Stato è analizzata nella Sezione 4.1.2. sotto. A eccezione dell'esercizio temporaneo di queste rotte da parte della Saremar la Commissione ritiene che tutti gli aspetti pertinenti del regime di servizio pubblico permangono nel 2012 e rimarranno invariati fino all'entrata in vigore delle nuove convenzioni/nuovi contratti di servizio pubblico con gli acquirenti delle società.
- (180) Di conseguenza, per ragioni analoghe a quelle di cui ai punti da 183 a 248 della decisione di avvio del 2011, la Commissione ritiene in via preliminare che:
- la definizione dell'obbligo di servizio pubblico nell'ambito della proroga delle convenzioni iniziali, successiva al 2011, non sia stata sufficientemente chiara e non consenta alla Commissione di concludere definitivamente se essa contenga errori manifesti;
 - per quanto riguarda la seconda condizione della sentenza *Altmark*, la Commissione osserva che i parametri in base ai quali è calcolata la compensazione sono stati stabiliti precedentemente in maniera obiettiva e trasparente;
 - la terza condizione della sentenza *Altmark* non è soddisfatta, in quanto gli operatori possono essere stati sovracompenzati per l'esecuzione dei compiti di servizio pubblico anche nel 2012 e fino alla conclusione del processo di privatizzazione e all'entrata in vigore delle nuove convenzioni o dei nuovi contratti di servizio pubblico;
 - la quarta condizione *Altmark* non è soddisfatta, in quanto la proroga delle convenzioni iniziali non è stata oggetto di gara d'appalto e la Commissione non dispone di alcun elemento che permetta di sostenere che i beneficiari forniscano in effetti i servizi in questione al minor costo per la collettività.

(181) La Commissione pertanto ritiene che, essendo rimaste invariate tutte le condizioni nel 2012 e fino all'entrata in vigore delle nuove convenzioni o dei nuovi contratti di servizio pubblico, la compensazione concessa a tutte le società del Gruppo Tirrenia nell'ambito della proroga delle convenzioni iniziali costituisce un aiuto in favore delle suddette società, nella misura in cui accorda ai beneficiari un vantaggio economico selettivo che potrebbe falsare la concorrenza e incidere sugli scambi fra gli Stati membri. La Commissione invita le autorità italiane a precisare ulteriormente lo stato di tali procedure relativamente a tutte le società interessate.

(182) La Commissione invita altresì le autorità italiane a fornire prove documentali sulle compensazioni versate per linea per l'esercizio del servizio pubblico per ciascuna delle società ex-Tirrenia, e per ciascun anno di proroga delle convenzioni iniziali.

4.1.2. Ulteriori misure adottate dalla regione Sardegna a favore di Saremar (misura 2)

(183) Risorse statali: le misure illustrate in precedenza ai punti da 56 a 76 implicano un ulteriore finanziamento pubblico concesso in larga misura a Saremar direttamente dalla regione Sardegna. Le misure pertanto comportano l'uso di risorse statali. Per quanto concerne nello specifico le misure adottate dall'Agenzia relativamente al "Bonus Sardo Vacanza", la Commissione ritiene che tali misure siano imputabili allo Stato, poiché le autorità regionali detengono la totalità della proprietà dell'Agenzia, la cui funzione è quella di attuare le politiche regionali concernenti il turismo e lo sviluppo regionale.

(184) Vantaggio economico selettivo: le misure di cui ai punti da 56 a 63, da 68 a 70, da 71 a 75 e 76 favoriscono un'impresa. Pertanto, esse sono selettive. Inoltre, considerando che sia destinato esclusivamente al settore marittimo, il progetto "Bonus Sardo-Vacanza" è comunque selettivo a livello settoriale.

(185) La Commissione fa osservare che l'esercizio di nuove rotte marittime non è stato oggetto di gara d'appalto. La regione Sardegna ha semplicemente affidato a Saremar l'esercizio delle due rotte che collegano la Sardegna con l'Italia continentale. La Commissione osserva che l'atto di incarico non definisce esplicitamente i servizi in questione come SIEG, né fa riferimento ad alcuna compensazione corrisposta a Saremar per l'assolvimento degli obblighi di servizio pubblico. Inoltre, contrariamente a quanto affermato dalle autorità italiane, la Commissione osserva che, sulla base delle informazioni allegate alla notifica, la compensazione di 10 milioni di euro autorizzata dalla legge regionale n. 15 del 7 agosto 2012, è maggiore rispetto alle perdite operazionali subite dalla Saremar nell'esercizio delle due rotte in questione. Di conseguenza, a questo stato la Commissione ritiene in via preliminare che i quattro criteri *Altmark* non siano cumulativamente soddisfatti e pertanto la misura conferisca a Saremar un vantaggio economico.

(186) Per quanto concerne il prestito di 3 milioni di euro, la Commissione ritiene che, nella misura in cui il finanziamento è stato concesso a Saremar in termini commerciali, questa non ha beneficiato di alcun indebito vantaggio economico. La Commissione invita le autorità italiane

a illustrare nel dettaglio le condizioni del finanziamento e a fornire le prove del fatto che il prestito sia stato concesso a condizioni di mercato. Per quanto concerne le lettere di patronage, sulla base delle informazioni disponibili alla Commissione in questa fase, sembrerebbe che tali lettere non abbiano conferito indebiti vantaggi a Saremar, non essendo state utilizzate a garanzia di alcun mutuo o altro obbligo finanziario del beneficiario.

(187) Infine, la Commissione ritiene in via preliminare che la ricapitalizzazione di Saremar conferisca a questa un vantaggio economico, poiché è improbabile che in simili circostanze un azionista privato, a parte tutte le considerazioni sociali, di politica regionale e settoriali, avrebbe sottoscritto il capitale in questione.

(188) In particolare, la delibera regionale 36/6 che prevede la ricapitalizzazione sottolinea l'urgenza del provvedimento volto a garantire a Saremar, *la sostenibilità economica e finanziaria, contemperando la domanda di trasporto con la sostenibilità economica e finanziaria dell'attività*, posta l'esistenza di un presunto cartello sulle rotte da e per la Sardegna, con gravi conseguenze sulla continuità territoriale e quindi sui consumatori. In questa fase, la Commissione dubita che un investitore privato avrebbe attribuito lo stesso significato all'esercizio del servizio pubblico e avrebbe quindi sottoscritto il capitale in parola. La Commissione invita le autorità italiane a confermare l'importo della ricapitalizzazione. La Commissione invita altresì le autorità italiane a illustrare in dettaglio la situazione finanziaria della società al momento della ricapitalizzazione e a chiarire se la decisione di ricapitalizzare la società si sia basata su un piano industriale preparato ex ante.

(189) Lo stesso dicasi per le nuove misure di cui al punto 76 supra.

(190) La Commissione ritiene che anche se parte dei costi coperti dalle risorse pubbliche o la totalità degli stessi fossero di natura tale da poter essere qualificati come costi di servizio pubblico, sulla base delle conclusioni di cui al punto 181 supra, la compensazione concessa a copertura di tali costi accorderebbe un vantaggio economico a favore di Saremar.

(191) Per quanto concerne nello specifico il progetto "Bonus Sardo-Vacanza", la Commissione ritiene in via preliminare che, poiché la misura è rivolta a tutti i passeggeri che viaggiano da e verso la Sardegna e devono soggiornarvi, a prescindere dalla compagnia di navigazione utilizzata, e le condizioni applicabili relative al massimale tariffario sono tali per cui la misura non è circoscritta ai passeggeri di Saremar, la misura non favorisca Saremar rispetto alle linee di navigazione concorrenti. Tuttavia, in questa fase la Commissione non dispone di informazioni sufficienti per valutare se tale misura abbia, di fatto, conferito un vantaggio economico a Saremar. Essa invita le autorità italiane a trasmettere un elenco esaustivo delle linee di navigazione che forniscono servizi di trasporto ai beneficiari. La Commissione invita altresì le autorità italiane a chiarire le modalità utilizzate per fissare il prezzo delle attività promozionali e a fornire i giustificativi indicanti che la loro valutazione è conforme al valore di mercato, ad esempio fornendo dei riferimenti reperibili

sul mercato. Inoltre, la Commissione invita le autorità italiane a precisare se, in osservanza della delibera regionale n. 25/53, il progetto "Bonus Sardo-Vacanza" sia stato soppresso dal luglio 2011.

(192) *Distorsione della concorrenza ed effetto sugli scambi*: quando un aiuto concesso da uno Stato membro rafforza la posizione di un'impresa a scapito di altre imprese concorrenti che operano sul mercato dell'Unione, queste ultime sono da considerarsi influenzate dall'aiuto⁽¹⁾. Per giungere a tale conclusione, è sufficiente che il beneficiario sia in concorrenza con altre imprese su mercati aperti alla concorrenza⁽²⁾. Nel caso in oggetto, i beneficiari operano in concorrenza con altre imprese che forniscono servizi di trasporto marittimo nell'UE, in particolare da quando sono entrati in vigore il regolamento (CEE) n. 4055/86 del Consiglio del 22 dicembre 1986, che applica il principio della libera prestazione dei servizi ai trasporti marittimi tra Stati membri e tra Stati membri e paesi terzi⁽³⁾ e il regolamento sul cabotaggio marittimo, che hanno liberalizzato rispettivamente il mercato del trasporto marittimo internazionale e quello del cabotaggio marittimo. Pertanto, la misura in esame è tale da incidere sul commercio dell'UE e falsare la concorrenza nel mercato interno.

(193) *Conclusioni*: La Commissione ritiene quindi in via preliminare che tutte le misure dettagliate precedentemente, ad eccezione delle lettere di patronage, si configurino come aiuti a Saremar.

(194) La Commissione invita tuttavia le autorità italiane e altre parti interessate a fornire osservazioni sulle lettere di patronage e sul prestito di 3 milioni di euro concesso dalla regione Sardegna a Saremar.

4.1.3. Applicazione abusiva dell'aiuto per il salvataggio (misura 3)

(195) Per le ragioni illustrate ai punti da 34 a 40 della decisione sul salvataggio del 2010, la Commissione ritiene che la misura di aiuto per il salvataggio costituisca un aiuto di Stato ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE.

4.1.4. Compensazione da corrispondere nell'ambito delle future convenzioni o i futuri contratti di servizio pubblico (misura 4)

(196) *Risorse statali*: poiché la misura notificata riguarda compensazioni economiche concesse ai beneficiari dallo Stato italiano, essa comporta l'uso di risorse statali.

(197) *Selettività*: le sovvenzioni in questione andranno a beneficio soltanto di alcune imprese, vale a dire degli acquirenti dei complessi aziendali di Tirrenia e Siremar o delle restanti compagnie regionali dell'ex Gruppo Tirrenia. Pertanto, esse sono selettive.

(198) *Vantaggio economico*: per giungere a una conclusione sulla possibilità che la compensazione per la gestione del servizio pubblico nell'ambito delle future convenzioni o dei

⁽¹⁾ Cfr. in particolare la causa 730/79, *Philip Morris/Commissione* (Raccolta 1980, pag. 2671, punto 11), causa C-53/00, *Ferring* (Raccolta 2001, pag. I-9067, punto 21) e causa C-372/97, *Italia/Commissione* (Raccolta 2004, pag. I-3679, punto 44).

⁽²⁾ Causa T-214/95, *Het Vlaamse Gewest/Commissione* (Raccolta 1998, pag. II-717).

⁽³⁾ GU L 378 del 31.12.1986, pag. 1.

futuri contratti di servizio pubblico costituisca o meno un vantaggio ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE, la Commissione deve valutare l'osservanza dei criteri Altmark.

Altmark 1

- (199) La Commissione fa osservare che gli obblighi di servizio pubblico imposti ai beneficiari sono stati definiti chiaramente nelle future convenzioni o futuri contratti di servizio pubblico.
- (200) Tuttavia, dalle informazioni attualmente disponibili risulta che operatori concorrenti offrano servizi analoghi con frequenze paragonabili perlomeno sulle rotte Napoli/Palermo (bassa stagione), Genova/Olbia, Civitavecchia/Olbia (bassa stagione), Genova/Livorno/Cagliari operate da CIN. Le autorità italiane hanno dichiarato che sulla rotta Genova/Porto Torres le compagnie concorrenti gestiscono solo servizi misti in alta stagione.
- (201) Inoltre, in questa fase sembra che i concorrenti offrano servizi analoghi con frequenze paragonabili perlomeno sulle rotte Milazzo/Isole Eolie (servizio misto), Trapani/Pantelleria (servizio misto) e Palermo/Ustica (servizio misto) operate da Cdl.
- (202) Le autorità italiane non hanno fornito ulteriori motivazioni dell'esigenza di imporre obblighi di servizio pubblico a CIN e Cdl, a parte l'esigenza generale di garantire la continuità territoriale e la dipendenza delle regioni insulari dalle attività turistiche, dato che i collegamenti marittimi in questione sembrano essere già serviti dai concorrenti. La Commissione invita le autorità italiane e le parti interessate a fornire osservazioni al riguardo.

Altmark 2

- (203) Per quanto concerne la condizione Altmark 2, la Commissione osserva che i parametri sulla base dei quali è stata calcolata la compensazione sono stati previamente definiti e rispettano i requisiti di trasparenza.
- (204) Più specificamente, la compensazione per l'adempimento degli obblighi di servizio pubblico nell'ambito delle nuove convenzioni o nuovi contratti di servizio pubblico è calcolata sulla base della delibera CIPE. Il metodo di calcolo della compensazione, vale a dire gli elementi di spesa tenuti in considerazione e l'utile concesso all'operatore sono spiegati dettagliatamente in tale sede.
- (205) La Commissione ritiene quindi in via preliminare, che la seconda condizione della sentenza Altmark sia stata soddisfatta.

Altmark 3

- (206) La Commissione osserva che le norme per il calcolo della compensazione concessa agli acquirenti delle società del Gruppo Tirrenia per l'adempimento degli obblighi di servizio pubblico in base alle nuove convenzioni/nuovi contratti di servizio pubblico sono rimaste invariate rispetto a quelle applicabili alle società Tirrenia a partire dal 2010.
- (207) Come già indicato al punto 14, nella decisione di avvio del 2011 la Commissione ha ritenuto in via preliminare che il premio di rischio del 6,5% non sembra riflettere un livello di rischio adeguato. Di conseguenza, per le stesse

ragioni illustrate ai punti da 242 a 248 della decisione di avvio del 2011, in questa fase la Commissione ritiene che gli acquirenti sarebbero sovrapensati per la durata delle nuove convenzioni o contratti di servizio pubblico.

Altmark 4

- (208) Tale criterio è ritenuto soddisfatto se i destinatari della compensazione sono stati scelti in base a una procedura di gara che consenta la selezione di un offerente capace di fornire i servizi al costo minore per la comunità oppure, ove ciò non fosse possibile, la compensazione è stata calcolata sulla base dei costi di un'impresa gestita in modo efficiente.
- (209) Nel caso in esame, sono state oggetto della gara d'appalto le società concessionarie dei nuovi contratti di servizio pubblico, piuttosto che i contratti stessi. La Commissione deve valutare, sulla base delle specifiche circostanze del caso, se una tale procedura di gara d'appalto, che impone all'operatore interessato a fornire il servizio pubblico l'acquisizione della società stessa, consenta di selezionare l'offerente in grado di fornire i servizi al minor costo possibile per la Comunità.
- (210) Dopo aver analizzato le informazioni a sua disposizione, la Commissione osserva in particolare che, poiché le società offerenti erano già adeguatamente dotate di navi ed equipaggio, esse avrebbero sostenuto minori costi se non fossero state obbligate ad acquisire beni capitali e dipendenti delle società del Gruppo Tirrenia. La Commissione ritiene quindi in via preliminare che, nel caso specifico, l'appalto per l'aggiudicazione dei contratti pubblici senza l'obbligo di rilevare i complessi aziendali o le società stesse che fornivano precedentemente questi servizi avrebbe avuto come esito un costo minore per la comunità. Questo non pregiudica qualsiasi possibile valutazione da parte della Commissione in merito all'osservanza delle regole per gli appalti pubblici.
- (211) Inoltre, le autorità italiane non hanno mai affermato che il livello di compensazione sia stato determinato sulla base di un'analisi dei costi che un'impresa media, gestita in maniera ottimale e fornita adeguatamente di mezzi di trasporto in modo da essere in grado di soddisfare i necessari requisiti del servizio pubblico, avrebbe dovuto sostenere per l'adempimento di tali obblighi, tenendo conto dei relativi introiti e di un profitto ragionevole per l'adempimento degli obblighi.
- (212) La Commissione ritiene pertanto in via preliminare che nel caso in oggetto il quarto criterio Altmark non risulti soddisfatto.
- (213) Posto che le quattro condizioni enunciate dalla Corte di giustizia nella sentenza Altmark non sono cumulativamente soddisfatte nel caso in oggetto, la Commissione giunge alla conclusione preliminare secondo cui nel presente caso la compensazione concessa agli acquirenti delle società del Gruppo Tirrenia conferisce un vantaggio economico agli stessi.
- (214) Distorsione della concorrenza ed effetto sugli scambi: Come illustrato in dettaglio al punto 192, la Commissione ritiene che la misura possa incidere sugli scambi nell'UE e falsare la concorrenza nel mercato interno.

- (215) Conclusioni: sulla base di quanto precede, la Commissione ritiene in via preliminare che le compensazioni per gli obblighi di servizio pubblico da corrispondere a CIN e CdI in base alle nuove convenzioni con lo Stato italiano possano costituire un aiuto di Stato ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE.
- (216) Poiché i nuovi contratti di servizio pubblico sono stati o saranno stipulati dallo Stato italiano con gli acquirenti delle restanti società dell'ex Gruppo Tirrenia, la Commissione ritiene che la compensazione pubblica corrisposta a tali società per la durata dei nuovi contratti si configuri anch'essa come un aiuto di Stato ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE.
- 4.1.5. *La controgaranzia della regione Sicilia sui pagamenti dilazionati del prezzo di acquisto di Siremar e aumento del capitale di CdI (misura 5)*
- (217) Risorse statali e imputabilità: la controgaranzia è finanziata dalla regione Sicilia e quindi senz'altro da uno Stato membro e tramite risorse statali. La garanzia da parte di Unicredit dei pagamenti dilazionati per l'acquisto di Siremar non è finanziata con risorse pubbliche. Per i motivi menzionati al punto 221 di cui sotto, la Commissione ritiene in via preliminare che l'aumento di capitale deciso da Mediterranea sia finanziato tramite risorse statali e sia imputabile allo Stato.
- (218) Vantaggio economico selettivo: Poiché l'aumento di capitale favorisce un'impresa, CdI e la controgaranzia favorisce CdI e Unicredit, le misure sono selettive.
- (219) A norma del punto 2.2 della comunicazione della Commissione sull'applicazione degli articoli 87 e 88 del trattato CE agli aiuti di Stato concessi sotto forma di garanzie⁽¹⁾ (di seguito *la comunicazione sulle garanzie*), l'assunzione del rischio dovrebbe in linea di principio essere remunerata da un adeguato premio.
- (220) Sulla base delle informazioni a disposizione della Commissione in questa fase, sembrerebbe che la controgaranzia non sia stata remunerata. La controgaranzia ha dato a CdI accesso a una garanzia che altrimenti non le sarebbe stata concessa o che le sarebbe stata concessa a condizioni meno vantaggiose. Pertanto, la Commissione ritiene, in linea di principio, di poter considerare che la controgaranzia avrebbe procurato un vantaggio a favore di CdI.
- (221) La Commissione fa osservare che la lettera di CdI non contesta l'iniziale esistenza di una controgaranzia datata 12 ottobre 2011, né il fatto che tale controgaranzia avrebbe procurato un vantaggio a CdI, ma afferma semplicemente che detta controgaranzia, essendo stata alla fine ritirata, non ha influito sulla decisione di Unicredit di garantire le obbligazioni finanziarie di CdI. La Commissione osserva inoltre che anche se si accogliesse tale argomentazione, ciò non significherebbe che Unicredit, piuttosto che CdI, non abbia beneficiato di un vantaggio derivante dalla controgaranzia.
- (222) Inoltre, la Commissione rileva che la posizione del Ragioniere generale sembra essere tale da influire sul processo decisionale a livello regionale. Tenuto conto della sua posizione nella gestione corrente di Mediterranea, e della significativa partecipazione di questa nel capitale azionario di CdI, la Commissione ritiene che sia molto probabile che la controgaranzia sia stata accordata con lo scopo principale di favorire CdI nel processo di vendita, piuttosto che in base alle condizioni di mercato.
- (223) Ciononostante, al fine di concludere se la controgaranzia deliberata il 12 ottobre 2011 e successivamente ritirata dalla regione Sicilia abbia conferito un vantaggio a CdI, la Commissione deve valutare se tale garanzia avesse già prodotto degli effetti al momento in cui è stata revocata.
- (224) In primo luogo, la Commissione ricorda che, come esplicitamente sancito dalla comunicazione sulle garanzie, l'aiuto deve considerarsi concesso nel momento in cui viene prestata la garanzia e non quando la garanzia venga fatta valere o il garante provveda al pagamento.
- (225) Secondo, la Commissione fa osservare che le date dei documenti trasmessi dalle autorità italiane a sostegno di quanto affermato, ovvero che la controgaranzia non avrebbe prodotto degli effetti, essendo stata revocata dalla regione Sicilia, non sono precedenti a quella di aggiudicazione della gara d'appalto a CdI. In effetti, la Commissione fa osservare che entrambi i documenti sono stati emessi in una data successiva, dopo la presentazione della denuncia da parte di SNS alla Commissione. Le autorità italiane hanno trasmesso le proprie osservazioni su quanto asserito da SNS soltanto il 2 marzo 2012, dopo la revoca della controgaranzia.
- (226) Inoltre, la Commissione ritiene in via preliminare che la controgaranzia abbia procurato anche un vantaggio economico a Unicredit, quale primo garante, riducendo il rischio associato alla propria fidejussione, ovvero migliorandone la sicurezza. A meno che la controgaranzia non fosse remunerata con un premio adeguato, avrebbe conferito un vantaggio economico a Unicredit. Comunque attualmente, la Commissione non possiede informazioni sufficienti in merito alle condizioni di concessione di tale controgaranzia da parte della regione Sicilia. Come indicato in precedenza, sulla base delle informazioni a disposizione della Commissione in questa fase, sembrerebbe che la controgaranzia non sia stata remunerata in alcuna forma. La Commissione invita le autorità italiane e le parti interessate a fornire osservazioni al riguardo.
- (227) La Commissione rileva inoltre che il TAR, in data 7 giugno 2012⁽²⁾ ha reso una sentenza secondo cui la controgaranzia prestata dalla regione Sicilia nella procedura Siremar costituisce un aiuto di Stato, a prescindere dal fatto che sia stata alla fine fatta valere o successivamente ritirata. In effetti, il TAR ha ritenuto che il ritiro stesso di tale controgaranzia comprovi il fatto che la stessa era stata originariamente prestata. Inoltre, il Tribunale ha considerato che la controgaranzia fosse tale da falsare la procedura di vendita in modo decisivo. Di conseguenza, ha pronunciato il parziale annullamento della procedura di vendita del ramo d'azienda Siremar. Tramite ordinanza sospensiva pronunciata il 18 luglio 2012, il

⁽¹⁾ GU C 155 del 20.6.2008, pag. 10.

⁽²⁾ TAR del Lazio, sentenza n. 5172 del 7 giugno 2012 nella causa n. 9686/2011.

Consiglio di Stato (di seguito Cds) ha sospeso l'esecuzione della sentenza del TAR, escludendo temporaneamente il rinnovo della procedura.

- (228) Per concludere, la Commissione osserva che l'aumento di capitale di cui al punto 126 supra conferisce anche un vantaggio a Cdl nella misura in cui la regione non ha operato come un investitore privato sul mercato. La Commissione ha invitato le autorità italiane a fornire informazioni dettagliate sulle condizioni di tale aumento di capitale.
- (229) *Distorsione della concorrenza ed effetto sugli scambi*: Sulla base di quanto illustrato in dettaglio al punto 192, la Commissione ritiene che la controgaranzia e l'aumento di capitale possano incidere sugli scambi nell'UE e falsare la concorrenza nel mercato interno.
- (230) Sulla base delle considerazioni suesposte, la Commissione ritiene in via preliminare che l'aumento di capitale possa costituire un aiuto a favore di Cdl. Anche la controgaranzia può costituire un aiuto a favore di Unicredit e Cdl. Invece, la garanzia prestata da Unicredit a Cdl non costituisce un aiuto, non essendo finanziata con risorse statali.
- 4.1.6. *Pagamenti dilazionati per l'acquisto di Tirrenia da parte di CIN (misura 6)*
- (231) *Risorse statali*: vendendo beni propri a prezzi inferiori ai prezzi di mercato, lo Stato rinuncia a risorse statali e allo stesso tempo accorda un vantaggio all'acquirente.
- (232) *Vantaggio economico selettivo*: la dilazione del prezzo d'acquisto va esclusivamente a favore di una impresa. Pertanto, esso è selettivo.
- (233) Inoltre, in questa fase del procedimento non è certo se tutti gli offerenti siano stati al corrente, nelle prime fasi della procedura, della possibilità di corrispondere effettivamente il prezzo d'acquisto nel corso di tutta la durata delle future convenzioni, senza interessi.
- (234) La Commissione osserva che scontando i pagamenti dilazionati al loro valore al momento della vendita, il valore reale del prezzo d'acquisto risulta considerevolmente più basso. In effetti, il valore reale del prezzo d'acquisto offerto da CIN è inferiore al valore di mercato determinato dal perito nominato dal ministero competente. La Commissione ritiene pertanto in via preliminare che CIN possa aver beneficiato di un vantaggio rappresentato, quanto meno, dalla differenza fra il prezzo determinato dal perito indipendente e i pagamenti futuri scontati al loro valore attuale.
- (235) Tale valutazione non pregiudica la valutazione in corso del valore di mercato dell'attività in questione nell'ambito della procedura d'indagine formale di cui al punto 11 di cui sopra. Qualsivoglia potenziale aiuto derivante dalla vendita dei complessi aziendali a un prezzo inferiore al loro valore di mercato a causa dell'imposizione di condizioni di natura pubblica irragionevoli, si va a sommare a ogni aiuto derivante dal pagamento dilazionato del prezzo d'acquisto.
- (236) *Distorsione della concorrenza ed effetto sugli scambi*: Come spiegato al punto 192, la Commissione ritiene che la

dilazione del pagamento del prezzo d'acquisto di Tirrenia da parte di CIN possa incidere sugli scambi tra gli Stati membri e falsare la concorrenza nel mercato interno.

- (237) Sulla base delle considerazioni suesposte, la Commissione ritiene in via preliminare che la misura può costituire un aiuto a favore di CIN.
- 4.1.7. *Privatizzazione delle società regionali (misura 7)*
- (238) È considerato aiuto di Stato qualsiasi vantaggio diretto o indiretto, finanziato con risorse pubbliche e concesso direttamente dallo Stato o da organismi intermedi che agiscano nell'esercizio di competenze conferite loro dallo Stato. ⁽¹⁾
- (239) *Risorse statali e imputabilità*: le procedure di vendita sono condotte dalle autorità regionali. Queste dispongono di una piena discrezionalità nella definizione dei criteri di selezione e nell'aggiudicazione della gara a un offerente specifico. La decisione di privatizzare le società è imputabile allo Stato.
- (240) *Vantaggio economico selettivo*: quando lo Stato vende i propri attivi a prezzi inferiori a quelli di mercato rinuncia a risorse pubbliche e, al tempo stesso, concede un vantaggio all'acquirente o all'impresa privatizzata che non avrebbero ottenuto a condizioni normali di mercato. Tale vantaggio è necessariamente selettivo dal momento che è concesso solo all'acquirente o all'attività economica in questione.
- (241) Se una società viene privatizzata non tramite una vendita delle quote azionarie in borsa bensì tramite una vendita commerciale (mediante una vendita totale o parziale della società ad altre società), la Commissione ritiene che sia sufficiente tener conto dei seguenti principi per concludere se è stato ottenuto un prezzo equo di mercato e pertanto se non è presente alcun elemento di aiuto di Stato:
- occorre indire una gara d'appalto aperta a tutte le parti interessate, trasparente e non condizionata dall'esecuzione di altri atti come l'acquisizione di beni patrimoniali diversi da quelli del bando per la prosecuzione di determinate attività;
 - la società deve essere venduta al miglior offerente;
 - gli offerenti devono disporre di tempo e informazioni sufficienti per compiere una valutazione adeguata degli attivi per i quali presentano l'offerta ⁽²⁾.
- (242) Sulla base delle informazioni disponibili in questa fase, la Commissione ritiene che la procedura di vendita non possa essere considerata sufficientemente trasparente, incondizionata e non discriminatoria da permettere di escludere in sé la presenza di aiuti di Stato.
- (243) La Commissione osserva che stando alle autorità italiane, non era stato imposto agli offerenti alcun obbligo di mantenere i livelli occupazionali in nessuna delle procedure di vendita. Tuttavia, sulla base delle motivazioni di cui ai punti da 270 a 273 della decisione di avvio del 2011, la Commissione è del parere che vendere le società in concomitanza con l'affidamento dei nuovi contratti di

⁽¹⁾ Causa C-482/99, *Francia/Commissione* (Raccolta 2002, pag. I-4397).

⁽²⁾ XXIII relazione sulla politica in materia di concorrenza 1993, punto 402 e segg.

servizio pubblico potrebbe scoraggiare taluni offerenti (i quali potrebbero prendere in considerazione una diversa strategia d'impresa) dal presentare un'offerta, ostacolando in tal modo il dispiegarsi di un ambiente concorrenziale nel processo di vendita. La Commissione non è pertanto in grado di escludere in via definitiva che le offerte sarebbero state più alte o che altri offerenti si sarebbero presentati se non fossero state stabilite condizioni per l'aggiudicazione.

- (244) Inoltre, la Commissione fa osservare che i cosiddetti *requisiti tecnico-finanziari* come imposti nella gara d'appalto per la vendita di Toremar hanno effettivamente l'effetto di pregiudicare gravemente la procedura di gara restringendo il numero dei potenziali offerenti alle sole società marittime. Mentre tali criteri qualitativi possono essere perfettamente richiesti per garantire la fornitura del servizio pubblico ai livelli richiesti e pertanto, in linea di principio, essere accettabili nell'ambito dell'aggiudicazione di contratti di servizio pubblico in generale, nel caso in parola sono le stesse società concessionarie del servizio pubblico ad essere poste in vendita. In tal caso, la Commissione ritiene che le autorità italiane non abbiano bisogno di imporre ulteriori condizioni qualitative agli offerenti. Inoltre, i requisiti qualitativi sono comunque imposti come obblighi di servizio pubblico tramite lo stesso contratto di servizio pubblico, che sarà alla fine attribuito all'acquirente.
- (245) Di più, la Commissione rileva che nel caso specifico di Laziomar, le offerte tecniche ricevono un punteggio ponderato in modo tale da conferire loro un peso notevolmente maggiore rispetto alle offerte economiche, mentre il prezzo delle azioni è fissato dalle autorità pubbliche. La Commissione ritiene che in questo caso la procedura non sia stata concepita per ottenere il miglior prezzo possibile per la vendita delle azioni.
- (246) Considerato quanto sopra, la Commissione ritiene al momento che il processo di privatizzazione delle compagnie regionali non sia stato concepito in modo da garantire che la cessione delle azioni avvenisse a prezzi di mercato. La Commissione invita le autorità italiane a sottoporle nel dettaglio lo stato di tali procedure di privatizzazione relativamente a ciascuna compagnia regionale. La Commissione invita altresì le autorità italiane a precisare la partecipazione detenuta dalle autorità regionali in Saremar.

4.2. Legittimità dell'aiuto

- (247) Le autorità italiane sono state ripetutamente ammonite in merito all'obbligo di sospensione loro incombente ai sensi dell'articolo 108, paragrafo 3, del TFUE per quanto riguarda la compensazione da versare agli acquirenti delle società dell'ex gruppo Tirrenia nell'ambito delle future convenzioni/futuri contratti di servizio pubblico. In svariate occasioni la Commissione ha comunicato all'Italia che i metodi scelti per privatizzare le società, vale a dire la vendita di società già concessionarie di nuovi contratti potrebbe sollevare criticità in merito all'esistenza di aiuti di Stato.
- (248) Le autorità italiane hanno notificato le compensazioni da versare a CdI e CIN in base alle nuove convenzioni con lo Stato italiano. Il 19 luglio 2012 e il 30 luglio 2012 rispettivamente, le autorità italiane hanno informato la

Commissione del fatto che le nuove convenzioni fra lo Stato italiano e CIN e CdI erano già state stipulate. Qualsivoglia aiuto corrisposto sotto forma di compensazione di servizio pubblico a CIN e CdI alla data della stipula delle convenzioni costituisce un aiuto illegale. Lo stesso criterio è valido per le sovvenzioni da versare per l'adempimento degli obblighi di servizio pubblico a Moby, acquirente di Toremar, in quanto il nuovo contratto di servizio pubblico, non ancora notificato alla Commissione, è entrato in vigore. Poiché le disposizioni sono state attuate prima dell'approvazione formale da parte della Commissione, le autorità italiane non hanno adempiuto all'obbligo di sospensione, ai sensi dell'articolo 108, paragrafo 3, del TFUE.

- (249) La Commissione ricorda alle autorità italiane che qualsiasi misura di aiuto deve essere notificata in anticipo alla Commissione e non deve essere attuata prima che la Commissione la dichiari compatibile con il mercato interno. Di conseguenza, qualsivoglia sovvenzione accordata agli acquirenti di una delle restanti società dell'ex Gruppo Tirrenia per l'adempimento degli obblighi di servizio pubblico, in quanto aiuto di Stato, avrebbe dovuto essere notificata precedentemente alla Commissione.
- (250) Inoltre, un eventuale aiuto derivante dalla vendita a un prezzo inferiore a quello di mercato della quota azionaria detenuta dalle autorità pubbliche in Toremar costituisce un aiuto illegale. Analogamente, a seguito del completamento delle procedure di vendita di Caremar, Saremar e Laziomar come sopra descritte, anche qualsiasi aiuto incluso nella vendita costituisce un aiuto illegale.
- (251) Lo stesso è applicabile alle altre misure che fanno oggetto della presente decisione, inclusa la compensazione alla Saremar per l'esercizio temporaneo delle due rotte di collegamento tra la Sardegna e il continente, nel caso in cui tali misure siano già state implementate previa autorizzazione della Commissione.

4.3. Compatibilità dell'aiuto

4.3.1. *Compensazione corrisposta nell'ambito della proroga delle convenzioni iniziali fino alla conclusione del processo di privatizzazione (misura 1)*

- (252) Nella misura in cui la Commissione accetta la qualifica dei servizi come SIEG, la compatibilità deve essere valutata ai sensi dell'articolo 106, paragrafo 2, del TFUE.
- (253) L'articolo 106, paragrafo 2, dispone che "*Le imprese incaricate della gestione di servizi di interesse economico generale o aventi carattere di monopolio fiscale sono sottoposte alle norme dei trattati, e in particolare alle regole di concorrenza, nei limiti in cui l'applicazione di tali norme non osti all'adempimento, in linea di diritto e di fatto, della specifica missione loro affidata. Lo sviluppo degli scambi non deve essere compromesso in misura contraria agli interessi dell'Unione*".
- (254) Tale articolo stabilisce una deroga rispetto alla proibizione dell'aiuto di Stato di cui all'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE nella misura in cui tale aiuto sia necessario e proporzionale e la mancanza di tale aiuto impedisca l'erogazione dei servizi di interesse economico generale

a condizioni economiche accettabili. Ai sensi dell'articolo 106, paragrafo 3, del TFUE spetta alla Commissione assicurare l'applicazione di tale articolo, specificando tra l'altro le condizioni da soddisfare rispetto ai criteri di necessità e proporzionalità.

- (255) Il 31 gennaio 2012 è entrato in vigore il nuovo pacchetto SIEG, comprendente la disciplina dell'Unione europea relativa agli aiuti di Stato concessi sotto forma di compensazione degli obblighi di servizio pubblico (2011) ⁽¹⁾ (di seguito *la disciplina SIEG del 2011*) e la *decisione SIEG del 2011*. A partire da questa data, la compatibilità dell'aiuto sotto forma di compensazione di servizio pubblico avrebbe dovuto essere esaminata alla luce della decisione SIEG del 2011 e dei criteri della disciplina SIEG del 2011.

Applicabilità delle decisioni SIEG del 2005 e del 2011

- (256) La decisione 2005/842/CE della Commissione, del 28 novembre 2005, riguardante l'applicazione dell'articolo 86, paragrafo 2, del trattato CE [ora articolo 106, paragrafo 2, del TFUE] agli aiuti di Stato sotto forma di compensazione degli obblighi di servizio pubblico, concessi a determinate imprese incaricate della gestione di servizi d'interesse economico generale (in seguito, *la decisione SIEG del 2005*) ⁽²⁾ si applicava solo agli aiuti di Stato concessi sotto forma di compensazione per obblighi di servizio pubblico concessa alle imprese in relazione ai SIEG che rientravano nel regolamento sul cabotaggio marittimo. Per le ragioni illustrate in dettaglio ai punti da 303 a 305 della decisione di avvio del 2011, la Commissione ritiene che la decisione sui SIEG del 2005 non si potesse sempre applicare alle compensazioni accordate alle società del Gruppo Tirrenia nel quadro della proroga delle convenzioni iniziali.

- (257) Tuttavia, dato che tale requisito di osservanza del regolamento sul cabotaggio marittimo è stato sancito dalla decisione SIEG del 2011, la Commissione ritiene che l'aiuto sotto forma di compensazione degli obblighi di servizio pubblico versato alle società dell'ex Gruppo Tirrenia nel quadro della proroga delle convenzioni iniziali dal 31 gennaio 2012 non possa essere considerato compatibile con il mercato interno, né esonerato dall'obbligo di notifica ai sensi della decisione SIEG del 2011.

Applicabilità della disciplina SIEG del 2011

- (258) La disciplina SIEG del 2011 si applica retroattivamente a qualsivoglia aiuto illegale concesso prima della sua entrata in vigore su cui la Commissione adotta una decisione dopo il 31 gennaio 2012, fatta eccezione per quanto disposto dai punti 14, 19, 20, 24, 39 e 60 della stessa. Ne consegue che la compatibilità della compensazione accordata alle società del Gruppo Tirrenia, e segnatamente Siremar, Saremar, Caremar, Toremar, Laziomar, nel 2009 e fino al completamento della privatizzazione, in linea generale rientra nell'ambito di applicazione della disciplina SIEG del 2011.

- (259) Ciononostante, ai sensi del punto 9, l'aiuto concesso ai fornitori di SIEG in difficoltà deve essere valutato alla luce

degli orientamenti sul salvataggio e la ristrutturazione. La Commissione osserva che nel caso in esame si è data attuazione alla proroga delle convenzioni iniziali dopo la fine del 2008 con i seguenti atti giuridici:

- (a) la legge 27 febbraio 2009, n. 14 recante proroga delle convenzioni iniziali fino alla fine del 2009;
- (b) la legge del 2009 che ha disposto, fra le altre cose, la proroga delle convenzioni iniziali fino al 30 settembre 2010; e
- (c) la legge del 2010 che ha previsto un'ulteriore proroga delle convenzioni iniziali fino al 20 settembre 2010 e fino al termine del processo di privatizzazione.

- (260) Come precisato in precedenza al punto 19, Tirrenia e Siremar sono state ammesse alla procedura concorsuale per insolvenza nei mesi di agosto e settembre 2010 rispettivamente e pertanto erano già in difficoltà al momento della proroga stabilita dalla legge del 2010. Non vi sono attualmente indicazioni secondo cui, prima di questa data, le imprese si trovassero in difficoltà ai sensi degli orientamenti sul salvataggio e la ristrutturazione. Dato che Tirrenia e Siremar erano in difficoltà solo al momento dell'adozione dell'ultimo affidamento, la Commissione ritiene che la compensazione ricevuta da queste compagnie al 1° ottobre 2010 e fino al completamento della privatizzazione debba necessariamente essere valutata sulla base degli orientamenti sul salvataggio e la ristrutturazione.

- (261) Posto che i criteri di compatibilità di cui agli orientamenti citati non sono soddisfatti nel caso in oggetto (cfr. in particolare le motivazioni illustrate ai punti 275 e 276 di cui sopra), la Commissione giunge alla conclusione preliminare secondo cui le compensazioni corrisposte a Tirrenia e Siremar in difficoltà si configurerebbero come aiuto incompatibile alla ristrutturazione.

- (262) La Commissione attualmente non dispone di indicazioni sul fatto che Saremar, Caremar, Toremar e Laziomar fossero mai state imprese in difficoltà ai sensi degli orientamenti sul salvataggio e la ristrutturazione. Di conseguenza, la compatibilità della compensazione concessa a queste quattro imprese regionali deve essere valutata sulla base delle disposizioni pertinenti contenute nella disciplina SIEG del 2011:

- (a) gli aiuti devono essere concessi per un servizio di interesse economico generale effettivo e definito correttamente a norma dell'articolo 106, paragrafo 2, del trattato;
- (b) la responsabilità del funzionamento del SIEG deve essere attribuita alle imprese interessate mediante uno o più atti, la cui forma può essere decisa da ciascuno Stato membro. Tali atti devono in particolare indicare l'oggetto e la durata degli obblighi di servizio pubblico; l'impresa affidataria di tali obblighi e, se del caso, il territorio interessato; la natura di diritti esclusivi o speciali eventualmente accordati all'impresa; la descrizione del meccanismo di compensazione e i parametri per il calcolo, il controllo e la revisione della compensazione e le modalità per evitare sovracompenzazioni e per il loro eventuale recupero.

⁽¹⁾ GU C 8 dell'11.1.2012.

⁽²⁾ GU L 312 del 29.11.2005, p. 67.

- (c) l'importo della compensazione non deve eccedere quanto necessario per coprire i costi netti determinati dall'adempimento degli obblighi di servizio pubblico, compreso un margine di utile ragionevole. Ove debitamente giustificato, si può accettare il ricorso a metodi alternativi alla metodologia del costo evitato netto per calcolare il costo netto necessario per adempiere all'obbligo del servizio pubblico, quale la metodologia basata sull'attribuzione dei costi. In tal caso i costi netti necessari per l'adempimento degli obblighi di servizio pubblico possono essere calcolati come la differenza tra i costi sostenuti e le entrate derivanti dall'esercizio del SIEG.
- (263) Sulla base delle motivazioni sviluppate ai punti da 197 a 224 della decisione di avvio del 2011, la Commissione non è in grado in questa fase del procedimento di concludere se la definizione di servizio pubblico contenga un errore manifesto.
- (264) Per quanto concerne la seconda condizione di compatibilità, la Commissione fa osservare che i beneficiari sono stati esplicitamente incaricati della prestazione dei servizi in questione.
- (265) Per quanto concerne la ragionevolezza della compensazione, per le stesse ragioni illustrate ai punti da 242 a 248 della decisione di avvio 2011, in questa fase la Commissione ritiene che i beneficiari potrebbero essere stati compensati in modo eccessivo per la fornitura del servizio pubblico.
- (266) Infine, la Commissione fa osservare che le disposizioni di cui ai punti 14, 19, 20, 24, 39 e 60 della disciplina SIEG del 2011 si applicano agli aiuti illegali concessi dopo il 31 gennaio 2012. Di conseguenza, dopo il 31 gennaio 2012 per poter essere considerati compatibili con il mercato interno, i SIEG devono altresì soddisfare le seguenti condizioni:
- (a) lo Stato membro deve dimostrare di aver tenuto in debita considerazione mediante consultazione pubblica o altri strumenti adeguati per tener conto degli interessi di utenti e fornitori (punto 14);
- (b) le autorità responsabili rispettano le norme applicabili in materia di appalti pubblici, incluse eventuali condizioni di trasparenza, parità di trattamento e non discriminazione (punto 19);
- (c) nel caso in cui un'autorità attribuisca l'incarico della fornitura del medesimo SIEG a più imprese, la compensazione è calcolata in base allo stesso metodo (punto 20);
- (d) il costo netto necessario per l'adempimento degli obblighi di servizio pubblico deve essere calcolato utilizzando la metodologia del costo evitato netto, laddove questo sia richiesto dalla legislazione nazionale o dell'Unione e negli altri casi in cui sia possibile (punto 24);
- (e) gli Stati membri devono introdurre incentivi a favore di una prestazione efficiente di SIEG di elevata qualità, a meno che possano debitamente dimostrare che questo non sia possibile o opportuno (punto 39);
- (f) lo Stato membro deve pubblicare le seguenti informazioni: i risultati della consultazione pubblica; l'oggetto e la durata degli obblighi di servizio pubblico; le imprese e il territorio interessati; gli importi di aiuto concessi all'impresa su base annua (punto 60).
- (267) Poiché allo stato attuale non vi sono indicazioni in merito al fatto che le autorità italiane abbiano realmente effettuato una consultazione pubblica, né pubblicato le informazioni necessarie in merito agli obblighi di servizio pubblico e alla compensazione corrisposta per il loro adempimento, la Commissione ritiene in via preliminare che la compensazione concessa alle società dell'ex Gruppo Tirrenia per l'esercizio dei servizi dopo l'entrata in vigore della disciplina SIEG del 2011 sia incompatibile con il mercato interno. La Commissione invita le autorità italiane a trasmettere indicazioni dettagliate in merito all'osservanza di tali criteri.
- 4.3.2. *Ulteriori misure adottate dalla regione Sardegna a favore di Saremar (misura 2)*
- (268) Dato che in questa fase la Commissione nutre dubbi sia in merito alla legittimità della missione pubblica (affidata alle società dell'ex Gruppo Tirrenia, inclusa Saremar nell'ambito della proroga delle convenzioni iniziali) che alla proporzionalità della compensazione dei costi sostenuti dalle stesse società nell'espletamento del servizio pubblico a partire dal 2010, essa non può ritenere che le ulteriori misure di sostegno fornite dalla regione Sardegna siano necessarie per finanziare gli obblighi di servizio pubblico. In particolare, per quanto riguarda la compensazione alla Saremar per l'esercizio delle due rotte aggiuntive, la Commissione ritiene che, sulla base delle argomentazioni presentate sopra al punto 257, la misura non può essere considerata compatibile sulla base della decisione SIEG del 2011. Inoltre, considerando le argomentazioni di cui sopra, al punto 185, la Commissione non può concludere che la compensazione sia accordata per l'adempimento di obblighi di servizio pubblico definiti in modo chiaro, correttamente affidati all'impresa beneficiaria, e che non ecceda quanto necessario per coprire il costo netto determinato dall'adempimento degli obblighi di servizio pubblico, nonché un margine di utile ragionevole. Per queste ragioni, e anche considerando le argomentazioni di cui sopra ai punti 266 - 267, la Commissione ritiene in via preliminare che la misura non può essere giudicata compatibile sulla base della disciplina SIEG del 2011. Pertanto, a questo stato, la Commissione ritiene che l'insieme delle misure a favore della Saremar appare verosimilmente un aiuto al funzionamento volto a ridurre i costi che la società avrebbe dovuto sostenere basandosi sulle proprie risorse ed è quindi da considerarsi incompatibile con il mercato interno.⁽¹⁾
- 4.3.3. *Applicazione abusiva dell'aiuto per il salvataggio (misura 3)*
- (269) Nel novembre 2010 la Commissione ha approvato l'aiuto per il salvataggio di Tirrenia. In base al punto 25, lettera a) degli orientamenti sul salvataggio e la ristrutturazione, l'aiuto per il salvataggio deve cessare entro un termine

⁽¹⁾ Sentenza del 14 febbraio 1990 nella causa C-301/87, Francia/Commissione (Raccolta 1990, pag. I-307, punto 41).

non superiore a sei mesi dall'erogazione all'impresa della prima tranche. Nel notificare l'aiuto per il salvataggio, l'Italia si è impegnata a far cessare la garanzia entro sei mesi al massimo dalla sua erogazione.

- (270) Secondo le informazioni presentate dalle autorità italiane, il finanziamento avrebbe dovuto essere rimborsato entro il 28 agosto 2011, sei mesi dopo l'erogazione della prima tranche del prestito ai beneficiari. Come illustrato in dettaglio in precedenza, le autorità italiane hanno confermato che la garanzia oggetto alla decisione sul salvataggio è stata attivata l'11 luglio 2011 e Tirrenia e Siremar erano debitori dello Stato. Come sopra menzionato, il 24 ottobre 2012 le autorità italiane hanno informato la Commissione che le somme di 25 852 548,93 euro per Tirrenia e di 15 511 529,35 euro per Siremar sono state rimborsate allo Stato il 18 settembre 2012.
- (271) La proroga dell'aiuto per il salvataggio oltre i sei mesi deve essere valutata sulla base degli orientamenti sul salvataggio e la ristrutturazione al fine di appurare se costituisca un aiuto illegale e incompatibile o piuttosto un aiuto alla ristrutturazione compatibile.
- (272) Conformemente al punto 25, lettera c) degli orientamenti sul salvataggio e la ristrutturazione, le autorità italiane si erano impegnate a comunicare alla Commissione, entro sei mesi dall'autorizzazione della misura di aiuto per il salvataggio, un piano di ristrutturazione/liquidazione o la prova che il prestito fosse stato rimborsato completamente e/o che la garanzia fosse stata estinta. Secondo le informazioni presentate dalle autorità italiane, l'Italia in questo caso ha concesso l'aiuto per il salvataggio tre mesi dopo l'approvazione da parte della Commissione. Pertanto, il termine entro il quale deve cessare la garanzia o si deve presentare un piano di ristrutturazione/liquidazione è scaduto il 28 agosto 2011, come confermato dalle autorità italiane nella lettera datata 16 maggio 2011.
- (273) Tuttavia, l'Italia non ha presentato alcun piano di ristrutturazione (o di liquidazione). Al contrario, un mese prima della scadenza dei sei mesi previsti, la garanzia statale è stata attivata.
- (274) Inoltre, non sono soddisfatte nemmeno le condizioni per una proroga come indicato al punto 26 degli orientamenti sul salvataggio e la ristrutturazione. Il punto citato prevede che il termine sia prorogato fino al momento dell'adozione da parte della Commissione di una decisione in merito al piano di ristrutturazione solo se tale piano viene trasmesso entro i sei mesi, il che non è avvenuto.
- (275) La Commissione deve altresì valutare se l'aiuto per il salvataggio illegalmente prorogato, possa essere compatibile con il mercato interno su altre basi. Ai sensi del punto 20 degli orientamenti sul salvataggio e la ristrutturazione, gli aiuti a favore delle imprese in difficoltà sono compatibili solo quando siano rispettate le condizioni fissate negli orientamenti. La proroga di un aiuto per il salvataggio può configurarsi come aiuto per la ristrutturazione compatibile qualora soddisfi le condizioni per l'autorizzazione di cui ai punti da 32 a 51 degli orientamenti. In particolare, l'approvazione di un aiuto

per la ristrutturazione è subordinata all'attuazione di un piano di ristrutturazione, da presentare alla Commissione per approvazione, il quale consenta di ripristinare la redditività in un lasso di tempo ragionevole e sulla base di ipotesi realistiche.

- (276) In considerazione del fatto che l'Italia non ha presentato tale piano di ristrutturazione la Commissione, in questa fase, ritiene improbabile che la proroga dell'aiuto per il salvataggio possa essere compatibile e configurarsi come aiuto alla ristrutturazione. Sembra pertanto che l'aiuto per il salvataggio sia stato concesso in violazione della decisione di autorizzazione e che non possa peraltro essere considerato un aiuto per la ristrutturazione compatibile, giacché le condizioni indicate dagli orientamenti di cui sopra non sono state osservate.
- (277) Inoltre, poiché il beneficiario ha continuato a usufruire dell'aiuto per il salvataggio dopo la scadenza del periodo di sei mesi, come indicato nella decisione sugli aiuti per il salvataggio, a questo punto la Commissione conclude che la misura di aiuto in questione debba considerarsi illegale e possibilmente attuata in modo abusivo dal 28 agosto 2011 al 18 settembre 2012, poiché è stata utilizzata dal beneficiario in violazione di una decisione adottata a norma dell'articolo 4, paragrafo 3, del regolamento di procedura.
- (278) Conformemente al punto 15 del regolamento di procedura "gli aiuti attuati in modo abusivo possono produrre sul funzionamento del mercato interno effetti simili a quelli degli aiuti illegali e, pertanto, andrebbero loro applicate procedure analoghe".
- (279) Come illustrato sopra, a questo stadio la Commissione considera che dal 28 agosto 2011 al 18 settembre 2012 Tirrenia e Siremar abbiano beneficiato di un aiuto di stato incompatibile.
- (280) Nel caso in esame, dopo la concessione dell'aiuto per il salvataggio è stata effettuata una vendita di attivi (asset deal). Di conseguenza, la Commissione deve verificare se il vantaggio intrinseco all'aiuto sia stato trasferito agli acquirenti dei complessi aziendali di Tirrenia e Siremar. La Commissione osserva che qualora gli attivi di Tirrenia e Siremar fossero stati venduti a un prezzo inferiore a quello del loro valore di mercato, l'eventuale recupero degli aiuti attuati in modo abusivo sarebbe stato esteso agli acquirenti.
- 4.3.4. *Compensazione da corrispondere nell'ambito delle future convenzioni o i futuri contratti di servizio pubblico (misura 4)*
- Compatibilità nell'ambito della decisione SIEG del 2011
- (281) La decisione SIEG del 2011 è entrata in vigore il 31 gennaio 2012. Di conseguenza, la compatibilità dell'aiuto sotto forma di compensazione per il servizio pubblico agli acquirenti delle società dell'ex Gruppo Tirrenia dovrebbe innanzitutto essere esaminata alla luce dei criteri della decisione SIEG del 2011.
- (282) A norma dei paragrafi 2 e 4 dell'articolo 2, la decisione SIEG del 2011 si applica esclusivamente qualora il periodo di incarico dei SIEG da parte dell'impresa affidataria

ha durata inferiore ai dieci anni e, nel settore dei trasporti marittimi, relativamente agli aiuti di Stato concessi sotto forma di compensazione per obblighi di servizio pubblico conformi a quanto disposto dal regolamento sul cabotaggio marittimo. La Commissione osserva che in questo caso, per quanto le nuove convenzioni/i nuovi contratti di servizio pubblico non siano stati direttamente oggetto di gara d'appalto, sono state oggetto di gara le stesse società incaricate dell'esercizio dei nuovi contratti.

(283) Tuttavia, la Commissione rileva inoltre che, a parte la futura convenzione fra lo Stato Italiano e CIN, e i contratti con i acquirenti di Caremar e Laziomar, la restante convenzione e i contratti di servizio pubblico con le altre compagnie regionali risultano avere una durata di 12 anni. La Commissione ritiene che in tali casi la decisione SIEG non sia applicabile. Comunque, dato che i contratti firmati non sono stati trasmessi alla Commissione, a tutt'oggi non può essere verificato che la condizione riguardante la loro durata sia osservata. Per quanto concerne il caso specifico della convenzione CIN, la Commissione osserva che le autorità italiane hanno confermato che in forza della legge del 2009 la sua durata sarebbe stata di otto anni. Ciononostante, la Commissione fa anche osservare che il progetto di convenzione presentato non prevede una durata specifica. Inoltre, la delibera con cui l'Autorità italiana garante della concorrenza ha avviato il procedimento relativo alla concentrazione di CIN e il ramo d'azienda di Tirrenia⁽¹⁾ precisa che la durata della convenzione sarebbe stata di *almeno otto anni*. La convenzione stipulata non è stata trasmessa alla Commissione.

(284) Inoltre, la Commissione fa osservare che secondo questa nuova convenzione, CIN riceverà più di 15 milioni di euro l'anno quale compensazione per l'adempimento degli obblighi di servizio pubblico. Infine, la Commissione non è in grado di concludere se per taluni dei collegamenti effettuati da CIN nell'ambito del regime di servizio pubblico il numero di passeggeri trasportato nei due anni precedenti a quello dell'affidamento del servizio non supera la soglia indicata dalla decisione SIEG del 2011, e segnatamente le 300 000 unità.

(285) Primo, la Commissione fa osservare che sulla base delle informazioni trasmesse dalle autorità italiane, a parte le rotte Napoli/Palermo, Civitavecchia/Olbia e Genova/Porto Torres, per quanto concerne tutte le rotte passeggeri operate nell'ambito del regime di servizio pubblico, il numero di passeggeri per gli anni 2010 e 2011 sembra attestarsi al di sotto del massimale fissato dalla decisione SIEG del 2011. Le informazioni trasmesse dalle autorità italiane dimostrano che per le tre rotte summenzionate il numero di passeggeri è stato notevolmente superiore (fatta eccezione per la rotta Napoli/Palermo nel 2011) al massimale suindicato. La Commissione tuttavia fa osservare che questa informazione comprendeva i passeggeri trasportati nell'ambito della proroga delle convenzioni iniziali in alta stagione, mentre in base alla nuova convenzione, nel quadro del regime di servizio pubblico, le rotte in questione sono fornite solo in bassa stagione.

(286) Le autorità italiane hanno trasmesso alla Commissione un prospetto indicante le cifre relative ai passeggeri trasportati da Tirrenia in alta e bassa stagione rispettivamente nel 2010 e 2011. Dalle informazioni si evince che considerando solo i passeggeri trasportati in bassa stagione sulle rotte Napoli/Palermo, Civitavecchia/Olbia e Genova/Porto Torres, il massimale di passeggeri fissato dalla decisione SIEG del 2011 sarebbe stato rispettato su tutte le rotte.

(287) Tuttavia, la decisione SIEG del 2011 si applica unicamente qualora i servizi in questione si possano legittimamente configurare come SIEG. La Commissione osserva inoltre che le autorità italiane hanno sostenuto che il massimale per i passeggeri di cui all'articolo 2, paragrafo 1, lettera d) della suddetta decisione non si applica nel caso in esame, poiché le rotte in questione non sono state gestite nei termini di mercato nei due anni precedenti l'affidamento del servizio pubblico a CIN.

(288) Inoltre, poiché la Commissione nutre dei dubbi sulla proporzionalità della compensazione da erogare in base a convenzioni/contratti di servizio pubblico futuri, essa non reputa siano soddisfatte le condizioni di cui all'articolo 6 della decisione SIEG del 2011 e pertanto ritiene in via preliminare che le compensazioni non possano essere considerate compatibili ed esenti da notifica su tale base.

Compatibilità nell'ambito della disciplina SIEG del 2011

(289) Inoltre, la disciplina SIEG del 2011 definisce i criteri di compatibilità delle misure soggette all'obbligo di notifica e, contrariamente alla disciplina del 2005, si applica ai collegamenti marittimi. Tale disciplina definisce le condizioni di compatibilità di seguito illustrate:

(a) gli aiuti devono essere concessi per un servizio di interesse economico generale effettivo e definito correttamente a norma dell'articolo 106, paragrafo 2, del trattato (punto 12);

(b) la responsabilità del funzionamento del SIEG deve essere attribuita alle imprese interessate mediante uno o più atti, la cui forma può essere decisa da ciascuno Stato membro. Tali atti devono in particolare indicare l'oggetto e la durata degli obblighi di servizio pubblico; l'impresa affidataria di tali obblighi e, se del caso, il territorio interessato; la natura di diritti esclusivi o speciali eventualmente accordati all'impresa; la descrizione del meccanismo di compensazione e i parametri per il calcolo, il controllo e la revisione della compensazione e le modalità per evitare sovracompenzioni e per il loro eventuale recupero (punti 15 e 16).

(c) l'importo della compensazione non deve eccedere quanto necessario per coprire i costi netti determinati dall'adempimento degli obblighi di servizio pubblico, compreso un margine di utile ragionevole (punto 21).

(290) Come spiegato ai punti 200 - 202, sulla base delle informazioni attualmente disponibili, la Commissione ritiene in via preliminare che sembra che su talune delle rotte in questione i concorrenti forniscano servizi analoghi.

⁽¹⁾ Cfr. la delibera dell'Autorità garante della concorrenza del 30 maggio 2012 di avvio dell'istruttoria nel caso Tirrenia di Navigazione / Compagnia Italiana di Navigazione CIN (www.agcm.it).

- (291) Per quanto concerne la seconda condizione di compatibilità, la Commissione fa osservare che i beneficiari sono stati esplicitamente incaricati della prestazione dei servizi in questione. I parametri della compensazione devono essere preventivamente definiti, in modo obiettivo e trasparente. La Commissione ritiene pertanto che tale missione pubblica sia stata adeguatamente affidata ai beneficiari.
- (292) La compensazione corrisposta alle società dell'ex Gruppo Tirrenia a partire dal 2010 è stata calcolata in base alla nuova metodologia inserita nei progetti delle nuove convenzioni/nuovi contratti di servizio pubblico prima della loro attuazione, e dettagliata nella delibera CIPE.
- (293) Il massimale della compensazione annua è fissato ex ante per legge per ciascuna delle ex società Tirrenia. Nel marzo di ogni anno viene versato un anticipo del 70%. Un secondo versamento del 20% è effettuato a giugno. e il saldo avviene a novembre. In caso di ritardato pagamento oltre i 30 giorni, sono applicabili gli interessi di mora ⁽¹⁾.
- (294) Tuttavia, secondo la delibera CIPE, la portata del servizio pubblico, i vincoli tariffari e il livello della compensazione per obblighi di servizio pubblico sono tali da assicurare la copertura dell'operatore del servizio pubblico della totalità dei costi ammissibili. La delibera CIPE stabilisce chiaramente che, qualora la società non raggiungesse la parità economica, verrebbe ridotta la portata delle attività sovvenzionate o, in alternativa, verrebbero rivisti i beni o modificati i vincoli tariffari. In base a quanto disposto dalle nuove convenzioni, il rispetto di queste condizioni sarà soggetto a verifica da parte delle autorità pubbliche insieme con il beneficiario tre volte l'anno.
- (295) Per quanto concerne nello specifico l'utile consentito, sulla base della nuova metodologia, nel calcolo dell'utile il premio di rischio è fissato a 400 punti base. Tuttavia, se un servizio non viene effettuato su base esclusiva, come nel caso in esame, il maggior rischio sostenuto dall'operatore è remunerato tramite l'aggiunta di 250 punti percentuali supplementari al premio di rischio.
- (296) La disciplina SIEG del 2011 conferma che "per margine di utile ragionevole si intende il tasso di remunerazione del capitale che sarebbe richiesto da un'impresa media per valutare se prestare o meno il servizio di interesse economico generale per l'intera durata dell'atto di incarico, tenendo conto del livello di rischio. Il livello di rischio dipende dal settore interessato, dal tipo di servizio e dalle caratteristiche del meccanismo di compensazione".
- (297) Posto che in questo caso il costo netto dell'adempimento degli obblighi di servizio pubblico risulta, fondamentalmente, integralmente compensato, la Commissione ritiene che l'esercizio del servizio pubblico non sia collegato a rischi contrattuali sostanziali. Di conseguenza, sulla base della nuova disciplina SIEG, la Commissione ritiene in via preliminare che in questi casi il premio di rischio possa non superare i 100 punti base.
- (298) Analoga metodologia è applicabile per il calcolo della compensazione da concedere agli acquirenti di Caremar, Toremar, Saremar e Laziomar. Alla luce di quanto susseguito, la Commissione nutre in questa fase dubbi in merito alla compatibilità con il mercato interno dell'aiuto corrisposto sotto forma di compensazione di servizio pubblico in base alle future convenzioni/futuri contratti di servizio pubblico.
- (299) Inoltre, la Commissione fa osservare che le disposizioni cui ai punti 14, 19, 20, 24, 39 e 60 della disciplina SIEG del 2011 si applicano agli aiuti notificati o concessi dopo il 31 gennaio 2012. Di conseguenza, le compensazioni corrisposte agli acquirenti delle società Tirrenia devono essere valutate anche sulla base delle condizioni di compatibilità menzionate al punto 266.
- (300) Poiché allo stato attuale non vi sono indicazioni in merito al fatto che le autorità italiane abbiano realmente effettuato una consultazione pubblica, né pubblicato le informazioni necessarie in merito agli obblighi di servizio pubblico e alla compensazione corrisposta per il loro adempimento, la Commissione ritiene in via preliminare che la compensazione concessa agli acquirenti delle società Tirrenia nell'ambito delle future convenzioni/dei futuri contratti di servizio pubblico sia incompatibile con il mercato interno. La Commissione invita le autorità italiane a trasmettere indicazioni dettagliate in merito all'osservanza di tali criteri. La Commissione invita altresì le autorità italiane a trasmettere le convenzioni stipulate con CIN e Cdi.
- 4.3.5. *La controgaranzia della regione Sicilia sui pagamenti dilazionati del prezzo di acquisto che Cdi doveva versare per Siremar e l'aumento di capitale di Cdi (misura 5)*
- (301) La Commissione ritiene in via preliminare che la controgaranzia prestata dalla Sicilia nell'ambito della vendita del complesso aziendale di Siremar possa costituire un aiuto a Cdi quale mutuatario e a Unicredit quale primo garante.
- (302) Conformemente alla comunicazione sulle garanzie, la compatibilità di tali aiuti deve essere valutata sulla base dei criteri indicati nella disciplina e negli orientamenti relativi agli aiuti orizzontali, regionali e settoriali. L'esame terrà altresì conto, in particolare, dell'intensità degli aiuti, delle caratteristiche dei beneficiari e degli obiettivi perseguiti.
- (303) In questa fase del procedimento, la Commissione ritiene che la controgaranzia possa costituire un aiuto al funzionamento sia a Unicredit, sia a Cdi, giacché non sembra si conformi con nessuno degli orientamenti in essere. Questo aiuto è in linea di principio incompatibile con il mercato interno. Lo stesso dicasi per l'aumento di capitale di cui al punto 124. La Commissione invita le autorità italiane a sottoporle i propri chiarimenti al riguardo.
- 4.3.6. *Pagamenti dilazionati per l'acquisto di Tirrenia da parte di CIN (misura 6)*
- (304) Sulla base delle informazioni attualmente disponibili, la Commissione ritiene che la vendita del complesso aziendale di Tirrenia ad un prezzo inferiore a quello di mercato possa costituire un aiuto al funzionamento in linea di principio incompatibile con il mercato interno.
- 4.3.7. *Privatizzazione delle società regionali (misura 7)*
- (305) Nella fase attuale dell'indagine, la Commissione ritiene che ogni eventuale aiuto che possa essere stato concesso

⁽¹⁾ EURIBOR più 200 punti base.

nel corso del processo di privatizzazione delle società regionali tramite la vendita delle azioni a un prezzo inferiore a quello di mercato sia incompatibile in quanto non risulta ricadere nel campo di applicazione di alcuna delle deroghe previste dall'articolo 107, paragrafi 2 e 3, del TFUE né dell'articolo 106, paragrafo 2.

(306) Inoltre, come indicato al punto 304 della decisione di avvio del 2011, la Commissione ritiene che, mantenendo in vigore le convenzioni iniziali dopo la loro scadenza e quindi oltre la scadenza prevista dal regolamento sul cabotaggio marittimo, l'Italia non abbia rispettato l'obbligo di non discriminazione previsto all'articolo 4 di detto regolamento. Tuttavia, la Commissione ha anche osservato al punto 308 della decisione di avvio del 2011 che l'organizzazione di una gara per l'acquisto delle società dell'ex Gruppo Tirrenia in concomitanza coi nuovi contratti di servizio pubblico può essere interpretata nel senso che tali nuovi contratti di servizio pubblico siano stati assegnati su base non discriminatoria. In particolare, tutti gli operatori eventualmente interessati sono trattati nello stesso modo. In ogni caso, qualora si verificasse un'infrazione, la Commissione dovrebbe valutare se tale eventuale infrazione incida sulla compatibilità degli eventuali aiuti che potrebbero risultare dalla privatizzazione di tali società in quanto necessaria per la realizzazione dell'oggetto o del funzionamento dell'aiuto, aggravando la distorsione prodotta dall'aiuto.

4.3.8. Conclusioni sulla compatibilità

(307) In questa fase del procedimento, la Commissione conclude in via preliminare che le misure in favore delle società dell'ex Gruppo Tirrenia e/o dei loro acquirenti siano incompatibili con il mercato interno.

(308) La Commissione ha conseguentemente deciso di estendere la procedura formale d'indagine di cui all'articolo 108, paragrafo 2, del TFUE in relazione alle misure 1, 2, 3, 4, 5, 6 e 7.

5. DECISIONE

(309) Alla luce delle precedenti considerazioni la Commissione, nell'ambito della procedura di cui all'articolo 108, paragrafo 2, del TFUE, invita la Repubblica Italiana a presentare le proprie osservazioni e a fornire ogni informazione che possa contribuire a valutare le misure descritte, entro un mese dal ricevimento della presente lettera. Essa richiede inoltre alle autorità italiane di inoltrare immediatamente copia della presente lettera ai potenziali beneficiari dell'aiuto.

(310) La presente decisione riguarda unicamente gli aspetti relativi agli aiuti di Stato e non pregiudica in alcun modo qualsiasi ulteriore possibile valutazione da parte della Commissione in merito all'osservanza di altre disposizioni del trattato.

(311) La Commissione avverte la Repubblica Italiana che provvederà a informare le parti interessate mediante pubblicazione della presente lettera e di una sintesi della stessa sulla *Gazzetta Ufficiale dell'Unione europea*. Essa provvederà, inoltre, a informare le parti interessate nei paesi EFTA, firmatarie dell'accordo SEE, mediante pubblicazione di una nota nel supplemento SEE della *Gazzetta Ufficiale dell'Unione europea*, oltre a informare l'Autorità di sorveglianza EFTA inviando una copia della presente lettera. Tutte le parti interessate citate verranno invitate a presentare le loro osservazioni entro un mese dalla data di tale pubblicazione."

PRENUMERATIONSPRISER 2013 (exkl. moms, inkl. frakt och porto)

<i>Europeiska unionens officiella tidning</i> , L- och C-serierna, endast pappersversion	22 officiella EU-språk	1 300 euro per år
<i>Europeiska unionens officiella tidning</i> , L- och C-serierna, pappersversion + årsutgåva på dvd	22 officiella EU-språk	1 420 euro per år
<i>Europeiska unionens officiella tidning</i> , L-serien, endast pappersversion	22 officiella EU-språk	910 euro per år
<i>Europeiska unionens officiella tidning</i> , L- och C-serierna, månatlig (kumulativ) utgåva på dvd	22 officiella EU-språk	100 euro per år
Tillägg till <i>Europeiska unionens officiella tidning</i> (S-serien), meddelanden och offentliga kontrakt, dvd, 1 nummer per vecka	flerspråkig: 23 officiella EU-språk	200 euro per år
<i>Europeiska unionens officiella tidning</i> , C-serien – allmänna uttagningsprov	Antal språk beroende på uttagningsprov	50 euro per år

Europeiska unionens officiella tidning (EUT) ges ut på EU:s officiella språk, och det går att prenumerera på den i 22 olika språkversioner. Den består av två serier: L (lagstiftning) och C (meddelanden och upplysningar).

Varje språkversion kräver en separat prenumeration.

Enligt rådets förordning (EG) nr 920/2005 som offentliggjordes i EUT L 156 av den 18 juni 2005 är Europeiska unionens institutioner under en övergångsperiod inte skyldiga att avfatta och offentliggöra alla rättsakter på iriska. Den iriska utgåvan av EUT säljs därför separat.

En prenumeration på tillägget till EUT (S-serien: meddelanden och offentliga kontrakt) omfattar en flerspråkig dvd med alla de 23 officiella språkversionerna.

Prenumeranter på EUT kan på begäran få de olika bilagorna till tidningen. När en bilaga ges ut meddelas prenumeranterna detta genom ett "meddelande till läsarna" i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Försäljning och prenumeration

Prenumerationer på olika tidskrifter, såsom *Europeiska unionens officiella tidning*, kan beställas från någon av våra kommersiella distributörer. En lista över dessa finns på följande internetadress:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_sv.htm

Via EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) har du kostnadsfritt direkt tillgång till Europeiska unionens lagstiftning. På webbplatsen kan du söka i *Europeiska unionens officiella tidning* samt i fördrag, lagstiftning, rättspraxis och förberedande rättsakter.

Mer information om Europeiska unionen finns på <http://europa.eu>

Europeiska unionens publikationsbyrå
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

SV